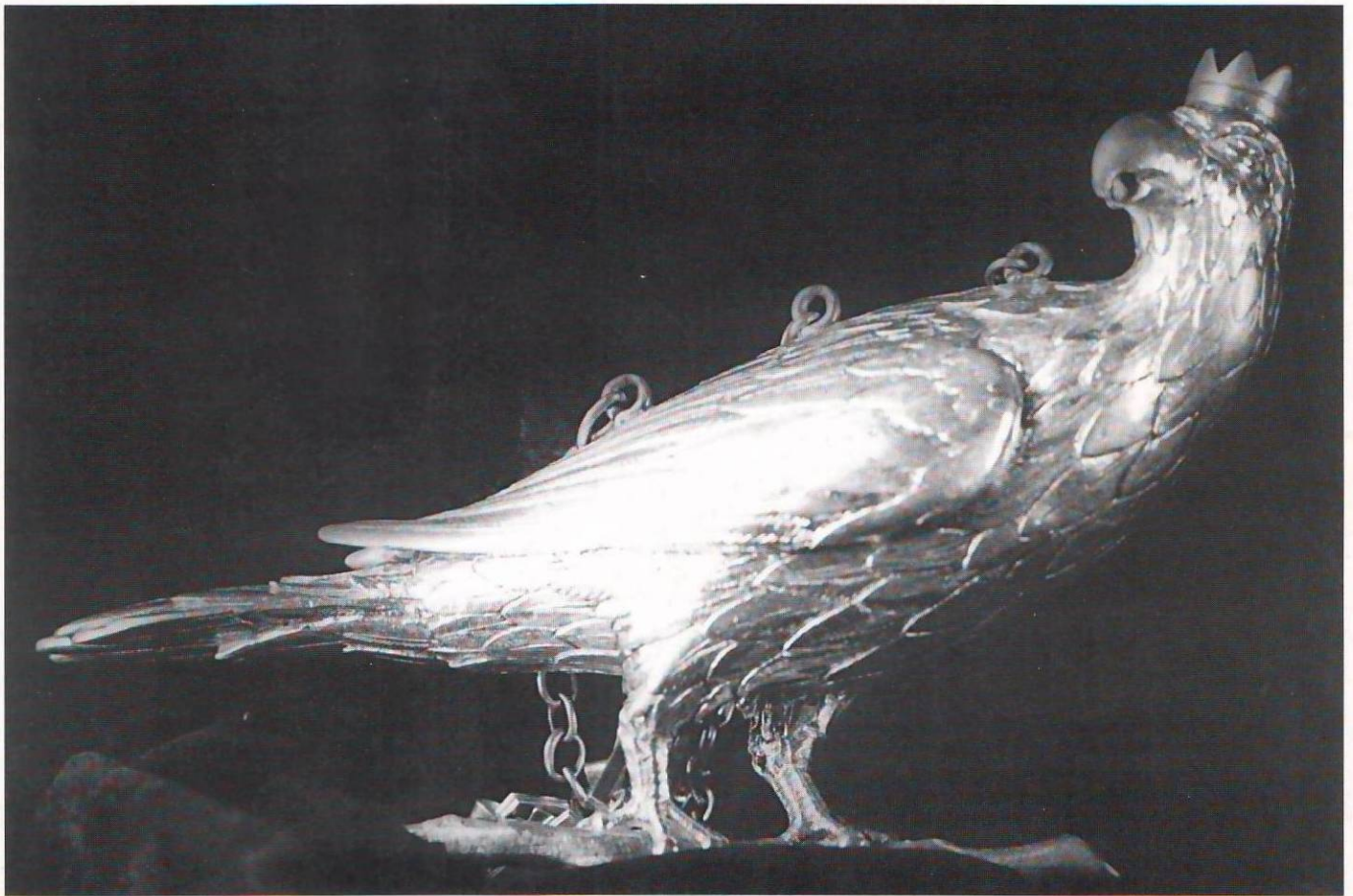

Nr. 35 - Juni 1997
9e jaargang
Verschijnt 4x per jaar
Prijs per stuk Hfl 6,-

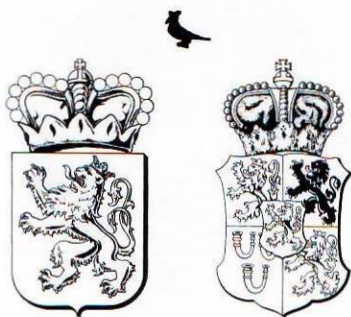
LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCRIFT

BRAND IMPERATOR
HARTVERWARMEND, HET HELE JAAR DOOR.

Het 'Limburgs Schutterstijdschrift'

Het Limburgs Schutterstijdschrift is een uitgave door en onder auspiciën van de stichting Steun Aan het Schutters- en gildewezen in de beide Limburgen (S.A.S.).

Abonnementen

Het Limburgs Schutterstijdschrift verschijnt 4x per jaar.
Abonnementsprijs Hfl 25,- / BF 480 per jaar bij vooruitbetaling.
Losse nummers à Hfl 6,- / BF 115 excl. Hfl 3,- / BF 60 verzendkosten.

Bankrelaties

Nederland: Rabobank Heythuysen, rekeningnummer 12.22.15.125
Postgironummer 2878343
België: Gemeentekrediet van België Agentschap Kinrooi, rekeningnr. 068-2059877-12.

Redactie-adres en nieuw abonnement

Wim Pijpers
p/a Postbus 1192
6040 KD Roermond

Druk

Drukkerij Limburgsche Post
Heerstraat Noord 69
6099 AW Beegden.

Voorbehoud

Plaatsing van een artikel in dit tijdschrift houdt niet in, dat de inzichten van de schrijver worden gedeeld door de redactie.
Bij overname van artikelen is bronvermelding vereist.

De redactie stelt het algemeen belang boven het persoonlijk belang en behoudt zich daarmee het recht voor om aangeboden teksten te wijzigen, in te korten of zelfs niet te plaatsen.

ISSN: 1382-0893.

BESTE SCHUTTERS-VRIENDEN,

'Communicatie', dat is hét woord van deze tijd.

Wie niet meedoet verliest, zeggen de promotiecampagnes. Indrukwekkende getallen moeten ons de indruk geven dat we de boot eigenlijk al gemist hebben. Maar men kan alsnog meedoen als men een computer en een telefoon heeft. Men kan dan aansluiting krijgen op een wereldomvattend communicatienetwerk dat bestaat uit miljoenen computers die door telefoonlijnen met elkaar verbonden zijn en waarmee men informatie kan opvragen, aanbieden en uitwisselen. Dat systeem heet Internet. Mij werd het aanbod gedaan om op Internet informatie te verstrekken over het Limburgse Schutterswezen. Ik heb bedankt voor 'de eer'.

Ofschoon in bijna elk huisgezin tenminste één computer staat, moet men zich de vraag stellen of deze computer wel geschikt is om Internet te ontvangen. En als ik aansluiting heb op Internet, wat/wie wil ik er eigenlijk mee bereiken? Welke informatie zou Internet mij meer kunnen bieden (v.w.b. het Limburgse Schutterswezen betreft) dan het Limburgs Schutterstijdschrift? Wie zou Internet moeten voeden en met welke informatie? Wellicht dat men zich nóg meer vragen zou kunnen stellen.

Als de doelstelling is om ons Limburgse Schutterswezen wat meer bekendheid te geven in de rest van de wereld, dan vind ik dat een goede zaak. Is de doelstelling echter om m.b.v. Internet meer leden bij de schutterij te krijgen, zo heb ik mijn twijfels over het gebruik van Internet. Ik denk namelijk dat de beste ledenwerving voor een schutterij uitgaat van de schutterij zelf. Negatieve berichten in de krant corrigeer je niet even door prachtige foto's of positieve berichten op Internet.

Ondanks de explosieve groei van het aantal Internetaansluitingen in Nederland tot 750.000, zien we nu een stagnatie in die groei. We zien zelfs een achteruitgang in het gebruik van Internet; de nieuwigheid is er van af of gaat er snel van af als blijkt dat de telefoonrekening vele malen hoger is geworden door het gebruik van Internet. Bovendien leert de praktijk dat slechts weinigen gevolg geven aan de aangeboden mogelijkheden op Internet.

Internet is een mooi systeem, dat permanent gevoed moet worden. De Duitse Schützenbund kan er over meepraten, want zij moesten een extra personeelslid aantrekken om Internet te voeden met informatie; kosten DM 150.000 per jaar! Met een abonnement op het Limburgs Schutterstijdschrift weet je je verzekerd van betere en meer informatie voor een gering bedrag per jaar. Het Limburgs Schutterstijdschrift is het beste communicatiemiddel in het Limburgse Schutterswezen.

Over communicatie gesproken. De organisatie van het OLS-1997 is drukdoende om de laatste puntjes op de "i" te zetten. Ook dit jaar belooft het weer een groots en goed georganiseerd OLS te worden. Extra uitstraling zal het OLS in Kaulille dit jaar krijgen doordat de Belgische Posterijen een speciaal poststempel gebruiken om de rest van de wereld te wijzen op het Oud-Limburgs Schuttersfeest dat dit jaar in Kaulille (Gemeente Bocholt) plaatsvindt (zie ook elders in dit blad). Overigens voerde de organisatie van het OLS-1997 meer nieuwigheden in die de moeite waard zijn om als vast gegeven op te nemen in het draaiboek van het OLS.

Let op de tijdelijke wijziging van het redactie-adres.

Stuur Uw teksten, foto's en advertentiemateriaal nu naar:
W. Pijpers p/a Postbus 1192 6040 KD Roermond.

Ik wens U veel leesplezier toe en vooral veel succes op het OLS in Kaulille. Bezoek onze stand op het OLS-terrein

Wim Pijpers, Hoofdredacteur.

Het volgende nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift zal in september 1997 verschijnen. Kopij en advertenties kunnen aangeleverd worden tot 1 augustus 1997 bij het redactie-adres.

*Bij de voorpagina: De oude koningsvogel van schutterij St.-George Simpelveld.
Foto: Kaldenbach Simpelveld.*

SCHUTTERIJ ST. GEORGE SIMPELVELD VIERT HET 555-JARIG BESTAAN

– door Luc Wolters, Simpelveld –

555 jaar

Feestcomité 555 jaar schutterij St. George

In Simpelveld maken de schutterij en de dorpsgemeenschap zich gezamenlijk op voor de viering van het 555-jarig bestaan van St. George Simpelveld. Ter voorbereiding hierop is een feestcomité in het leven geroepen met vertegenwoordigers uit de grote verenigingen uit het dorp onder leiding van een wethouder. Een erecomité, bestaande uit de burgemeester, gemeentesecretaris en twee directeurs van lokale bedrijven spreekt haar aanbeveling uit.

Het briefhoofd "555-jaar" met het logo van de schutterij.

Een vreemd jubileum?

Wellicht zult U denken dat het 555-jarig bestaan een vreemd jubileum is om te vieren, maar daar zit een verhaal achter. In 1989 kwam schutterij St. George middels een heroprlichting weer tot leven na 17 jaar in ruste te zijn geweest.

Het officierskorps anno 1963.

Om in 1992 (het eigenlijke jubileumjaar voor het 550-jarig jubileum) al een dergelijk groots jubileum te vieren werd niet verstandig geacht. Mede op aanraden van het gemeentebestuur is het advies opgevolgd om het jubileumfeest vijf jaren op te schuiven, zodat de schutterij de tijd heeft zich als vereniging waar te maken binnen de dorpsgemeenschap.

Activiteiten

Schutterij St. George heeft zich inmiddels niet alleen waargemaakt, maar heeft zelfs naam gemaakt door bij alle mogelijke gelegenheden zich ten overstaan van de inwoners van Simpelveld te presenteren. Zo neemt de schutterij buiten de eigen activiteiten thans deel aan de jaarlijkse processie, de festiviteiten op Koninginnedag, de kerstboomverbranding, de dodenherdenking op 4 mei aan het Oranjeplein, het inhalen van Sinterklaas met de stoomtrein en de kerstmarkt, waar de schutters met een stand vertegenwoordigd zijn. De zeer actieve vereniging profileert zich binnen de Simpelveldse gemeenschap door middel van deelname aan tal van activiteiten.

Het jubileumfeest

Dat de schutterij 555 jaar bestaat, weliswaar met enige onderbreking, mag niet ongemerkt voorbijgaan. Derhalve heeft het feestcomité rond dit jubileum een feest georganiseerd. Op vrijdag 29 augustus 1997 wordt de schutterij een receptie aangeboden. Op zaterdag 30 augustus is de kindermiddag met een gevarieerd programma. Voor de avond is een grote publiekstrekker gecontracteerd. Op zondag 31 augustus zal Simpelveld het decor zijn voor het jubileumschuttersfeest. Buiten diverse schutterijen hebben alle grote Simpelveldse verenigingen hun medewerking aan

Een aktuele foto van de schutterij, bijschrift luidt:

"De geüniformeerde leden van schutterij St. George Simpelveld, met in het midden beschermheer J. Jorissen, koning Martin Roijen (1995) en geestelijk adviseur em. pastoor Vreuls. Foto: Kaldenbach, Simpelveld".

de optocht en de feestelijke wedstrijden toegezegd. Ter afsluiting zal op maandagavond 1 september een bonte avond gehouden, met optredens van tal van Limburgse artiesten. Een en ander zal plaatsvinden in hartje Simpelveld. In het park achter het gemeentehuis aan de Markt zal een grote feesttent verrijzen, waar het evenement zich zal afspelen.

Een nieuwe zware buks

Het feestcomité heeft zich ten doel gesteld om naar aanleiding van de viering van het 555-jarig bestaan aan de schutterij een bijdrage in de kosten te schenken om een nieuwe zware buks aan te kunnen schaffen en wellicht nog enkele nieuwe uniformen. De Simpelveldse schutterij is aangesloten bij zowel de Internationale Flobertbond als bij de Schuttersbond Berg en Dal. Hierdoor zijn de leden in staat zich te bekwamen in twee soorten geweren, de flobert en de zware buks. Met de flobert zijn reeds enige resultaten geboekt. Met de zware buks nauwelijks, omdat de gele-

genheden om ermee te oefenen niet ideaal zijn als een schutterij niet over een eigen wapen beschikt.

Zoals verwacht mag worden gaat aan dergelijk lang bestaan als dit, een uitgebreid en rijk verleden vooraf. We lichten een tipje van de sluier op, maar verwijzen voor een volledige geschiedenis met bronverwijzing naar een te verschijnen boek.

Oudste teken van bestaan

Als oudste levensteken haalt de Simpelveldse schutterij de zilveren koningsvogel aan, die gedateerd wordt als 17e eeuws. Onder een vleugel staat in een uiterst minuscule gravure het jaartal "1442" of "1441" gegraveerd. Of de geschiedenis zo ver teruggaat is niet helemaal zeker. Pas sinds 1620 zijn er diverse archiefstukken bewaard gebleven van de schutterij. De periode daarvoor is voor de Simpelveldse schutterij een nagenoeg 'bronnenloos' tijdperk.

Oude archiefstukken

Uit de 17e eeuw zijn diverse ledenlijsten voorhanden en er is een lijst van de overleden schutters opgesteld. Dankzij het reglement uit 1625 zijn we goed geïnformeerd over de activiteiten waaraan werd deelgenomen. De schutterij was present bij gelegenheid van de processie en organiseerde het koningsvogelschieten. De nieuwe koning nodigde zijn medeschutters uit voor de koningsmaaltijd. Van oudsher kende de schutterij een aantal officiersrangen, zoals sergeant, luitenant en kapitein. Samen met de koning en een aantal schuttersmeesters vormden zij het bestuur.

Gevecht tijdens de koningsmaaltijd

In 1664 werd de koningsmaaltijd verstoord door een vechtpartij. De schutterij bestrafte een lid dat aan dit gevecht deelnam en leverde een ander lid over aan het plaatselijke schepengerecht. Echter het betrof niet zomaar een vechtpartijtje tussen enkele schutters; de aanleiding tot dit incident bleek te liggen in

een conflict tussen schout en secretaris van het katholieke Simpelveld tegenover schout en vertegenwoordiger van de heer uit het protestantse Gulpen.

Gronsvelds schuttersreglement

Vrij opvallend is dat het reglement van de schutterij van Simpelveld grote overeenkomsten heeft met dat van Gronsveld. Daar het Gronsveldse schuttersreglement dateert uit 1619 en dat van Simpelveld uit 1625 schijnen de Simpelveldenaars het Gronsveldse reglement gebruikt te hebben als leidraad voor hun eigen stuk.

Franse Tijd

Tegen het eind van de 18e eeuw werd er in Simpelveld nog geregeld op de koningsvogel geschoten, zoals de vele koningsplaten aantonen. De inval van de Fransen (1794) zorgt slechts voor korte tijd voor een onderbreking van de activiteiten. Al in 1802 is in Simpelveld weer een nieuwe schutterskoning bekend.

Wetenswaardigheden uit de 19e eeuw

In 1861 is een groot notulenboek aangelegd, het zogenaamde "Schützenbuch", waarin tal van zaken beschreven worden. Bijna elk jaar werd een ledenlijst opgesteld. Circa drie reglementen zijn in het boek opgenomen evenals het verslag van de aanvraag voor de koninklijke erkenning van de statuten (1888). Bij gelegenheid van het gouden ambtsjubileum van de burgemeester schafte het schuttersgezelschap zich een nieuw vaandel aan met daarop geborduurd het beeltenis van patroonheilige St. George en het wapen van de familie Van Imstenrade, waarvan de schutters vermoedden dat deze familie ooit de oprichters van de schutterij waren.

Schuttersfeesten

In 1867 was de eerste keer dat door schutterij St. George een schuttersfeest werd bezocht, vergezeld door het zangkoor. Twee jaren later organiseerden de Simpelveldse schutters hun eigen schuttersfeest. Acht schutterijen uit de omgeving namen hieraan deel, de harmonie van Spekholzerheide werd ingehuurd en tevens leenden de schutters enkele kamers om ze met bulderende knallen af te schieten. Een postkoetsonderneming kondigde aan om extra ritten van en naar

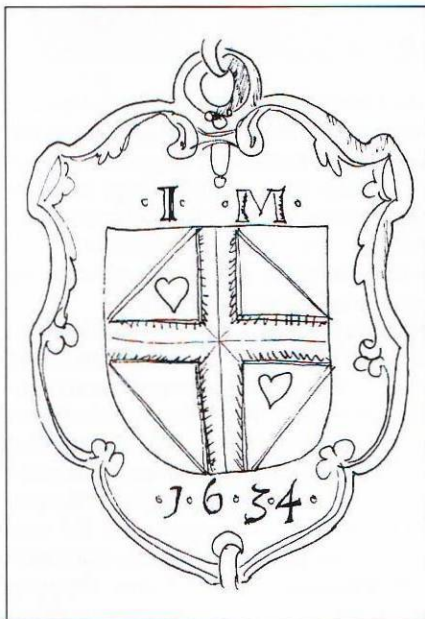
Groepsfoto 1928. De vaandeldrager Johan Grond heeft het oude vaandel uit 1867 in handen. Het koningszilver wordt gedragen door August Houben. Vooraan zitten voorzitter J. Vandeweijer, generaal Leonard Grond met witte baard en lokaalhouder Hari Houben.

het feest te verzorgen. Bij het bezoek aan diverse feesten deed de schutterij zich meermaals vergezellen door een eigen stafmuziek. In 1896 werd een volgend schuttersfeest in Simpelveld georganiseerd.

Schutterij in ruste

Streng handhaving van de reglementen maar vooral de Eerste Wereldoorlog hadden bijna tot gevolg

dat de schutterij te ruste ging. In de slapste jaren hielden slechts vier leden leven in de brouwerij. In de jaren '20 kwam een opbloei, er werd weer een schuttersfeest gehouden. In 1932 werd aansluiting gezocht bij de heropgerichte Zuid-Limburgse schuttersbond. Echter nadat zich in hetzelfde jaar in Simpelveld het 2e bondsfeest afspeelde, ging de schutterij alsnog ter ziele.

Tekening van de oudste koningsplaat uit 1634 met inscriptie "I.M."

Heroprichting

In 1954 kwam de schutterij wederom tot leven. Het ging slechts langzaam bergop met de vereniging. Echter uitgerust met een nieuw vaandel en nieuwe uniformen kende de Simpelvelds schutterij een bloeiend bestaan in de jaren zestig. In 1967 werd het 525-jarig jubileum gevierd en twee jaren later het 102e bondsfeest. Het verloop onder de leden bleef echter vrij groot. Hierdoor en onder anderen ook omdat er geen definitief schietterrein kwam, namen de activiteiten van de vereniging wederom een einde. Zoals gezegd werd de oude schutterij in 1989 nieuw leven ingeblazen.

Een boekwerk

Wie geïnteresseerd is geraakt in de verenigingshistorie van schutterij St. George zal volledig aan z'n trekken kunnen komen, omdat deze geschiedenis momenteel te boek wordt gesteld. De uitgave wordt gepland rond de jubileumfeesten in het laatste week-end van augustus. Dan zal het boek worden aangeboden en in beperkte oplage beschikbaar zijn voor de verkoop. De kosten zullen f 20,- bedragen (excl. porto). Binnen het bestek van zo'n 170 pagina's wordt het verhaal van een 555-jarig verleden beschreven, opgeluisterd door vele foto's en tekeningen. Het boek kan besteld worden via het secretariaat van de schutterij: Dhr. Ruud Knubben, p/a Postbus 21033, 6369 ZG Simpelveld, tel. 045-5440197.

SOLISTENCONCOURS R.K. ZUID-LIMBURGSE SCHUTTERSBOED

In het weekend van 27 en 28 april jongstleden, werden door schutterij St.-Hubertus uit Gulpen enige activiteiten georganiseerd rondom de aanschaf van nieuwe uniformen. Mocht men zich op zaterdag reeds verheugen in een bijzondere belangstelling, tijdens de gehouden receptie op zondag kreeg een en ander zijn vervolg in het kader van het solistenconcours van de R.K. Zuid-Limburgse Schuttersbond.

Dit concours, ontsproten aan de gedachten van voormalige leden van de muziekkommissie van de schuttersbond, vierde dit jaar zijn derde lustrum. Deze gedachte, om met name de drumbandleiden in het stille seizoen meer te activeren en te motiveren, blijkt nog steeds een succesvolle formule te zijn en op de schutterskalender een bijzondere plaats in te nemen.

Naast de leden uit de verenigingen van de bond zelf, blijken nog steeds solisten uit de eigen schuttersbond, alsook uit de Schuttersbond St.-Gerardus Amstenrade en de Schuttersbond Berg en Dal uit Noorbeek de behoefte te hebben om hun kunnen te laten beoordelen door een deskundige jury en met hun gegevens hun voordeel te doen tijdens de nadere bonds-schuttersfeesten, het OLS of het ZLF.

Zoals de laatste jaren reeds gebruikelijk was, mocht ook deze organisator zich verheugen in een bijzonder grote belangstelling, waarbij tevens gekonstateerd werd dat het muzikaal niveau van de solisten of ensembles stilaan in opwaartse tendens is.

Het hoogste aantal punten van het totale concours werd behaald door

tambour Tim Kusters van schutterij St.-Joseph uit Vijlen. Deze solist behaalde met 108,5 punten een eerste prijs met lof der jury in de eerste divisie en ontving uit handen van de voorzitter van schutterij St.-Hubertus de overwinningbeker.

De verdere uitslagen:

Jeugddivisie tambours:

1e R. Dirks Strucht 99,5 pt; 1e pr
2e R. Duysengs Margraten 98,0 pt; 1e pr

Jeugddivisie klaroemblazers:

1e J. Courtens Houthem 100,0 pt; 1e pr
2e A. Sintzen Eys 97,5 pt; 1e pr

Derde divisie tambours:

1e Kwartet Brunssum 102,5 pt; 1e pr met promotie
2e Kwartet Houthem 102,5 pt; 1e pr met promotie

Derde divisie klaroenen:

1e S. Zuiderveld Houthem 101,5 pt; 1e pr met promotie

Tweede divisie tambours:

1e R. Lurken Nieuwenhagen 104,5 pt; 1e pr met promotie
2e Kwintet Houthem 99,0 pt; 1e pr

Eerste divisie tambours:

1e T. Kusters Vijlen 108,5 pt; 1e pr met Lof der jury
2e S. Kools Houthem 103,0 pt; 1e pr met promotie

Ere-divisie tambours:

1e M. Roeloffzen Houthem 103,0 pt; 1e pr

Ere-divisie klaroenen:

1e S. Teheux Houthem 108,0 pt; 1e pr met lof

W.B.A. Hoenen, Bondssecretaris.

Filatelisten opgelet: ter gelegenheid van het OLS-1997 worden alle poststukken, die ter post bezorgd zijn vóór 6 juli 1997 in de gemeente Bocholt afgestempeld met onderstaande speciale stempel.

VEER SJEETE DE VOGEL AAF; SJÖTTE-CD

Na afloop van een der schuttersfeesten in het jaar 1993, werd door Jos Cleber, lid van schutterij HH Marcellinus en Petrus te Oud-Geleen, een opmerking geplaatst over het wel en wee van de schuttersliedjes op cd. Jos Cleber, helaas is hij overleden in 1996, vond dat er eigenlijk geen cd bestond waar liedjes op stonden welke uitsluitend betrekking hadden op het schutterswezen in zijn algemeenheid.

Naar aanleiding van deze opmerking ben ik geheel vrijblijvend enkele Limburgse zangers en schrijvers gaan benaderen met de vraag of hiervoor wel interesse zou bestaan. Na enkele omzwervingen kwam ik uiteindelijk in de carnavalstijd terecht bij Jo Deusings. Deze ontving dit idee zó enthousiast dat we op zondag 26 januari 1995 de eerste bespreking hadden.

Er werd gesproken over een thematische cd, geheel over het Limburgse Schutterswezen, waarin alerhande onderwerpen bezongen moesten worden zoals bijvoorbeeld de jaarvergadering, de begrafenis, het koningszilver, het OLS, het koningspaar, etc. Natuurlijk konden we een en ander niet alleen aan, zodat we spoedig enkele bekwame mensen erbij moesten halen. Zo werd Koos Sniijders benaderd en later de heren Alf Poell, Jos Gerits, Wim Pijpers, Jeu Drummen en Stan Spauwen.

Voor het OLS in Bocholt werd in opdracht van Alf Poell een proefnummer geschreven door Koos Sniijders en Jo Deusings; het eerste lied was geboren: "t OLS dat zulle v'r winne". Dit nummer werd door Jo Deusings en Koos Sniijders en een gelegenheidskoortje in een Maastrichtse studio op cassette gezet waarna het eerste exemplaar op 22 juni 1995 aan mij werd aangeboden (zie foto hierboven).

Na een aantal vergaderingen beseften we eigenlijk dat de tijd nog niet rijp was voor een volwaardig album, derhalve werd besloten een pauze in te gelasten.

Na een toch wel langere rustperiode werd uiteindelijk in maart 1997 besloten allereerst een mini-cd uit te brengen met 4 nummers.

De heren Lei Meissen, Ben Verdellen en Big Benny werden gevraagd voor hun medewerking en zegden spontaan toe. Jo Deusings schreef de muziek voor "t OLS dat zulle v'r winne" en "Op de Sjöttewei" en Koos Sniijders stond garant voor de tekst van deze nummers.

Ben Verdellen uit Venlo schreef en zingt "Os thoes" en "Scheete". Het liedje "Op de Sjöttewei" werd gezongen door Big Benny uit Roermond. Nu moest er alleen nog maar een duo geformeerd worden voor het zingen van "t OLS dat zulle v'r winne". De keus viel op een echte fanatieke schutter namelijk Lei Meissen, bekend van Omroep Limburg. Hij zou dit samen met Jo Deusings gaan doen. Zo kwam ik op het idee om via het programma van Lei Meissen een authentiek schutterskoor te gaan oprichten om de refreinen mee te zingen.

Op 11 april lukte het, om tijdens een oproep in "Het Ei van St.-Joost", een koor van ongeveer 60 personen samen te stellen, bestaande uit leden van schutterijen komende uit de gehele provincie Limburg.

Tijdens een bijzondere bijeenkomst werd op 24 april in Maastricht een groepsfoto gemaakt van alle geüniformeerde deelnemers, waarna in de studio het eerste lied met veel plezier werd opgenomen (foto onder).

Tijdens de eerste avond, bij gelegenheid van het bondsschuttersfeest in Amstenrade op 6 juni, werd de cd gepresenteerd en aangeboden aan de oudste schut van West-Europa, Cep Roberts.

Mijns inziens hebben we een begin gemaakt aan iets wat het Limburgse Schutterswezen zeer zeker toe mag komen, een muzikale ode aan ieder en alles wat dit fenomeen zo mooi maakt of heeft gemaakt. Mijn vurige hoop is dan ook dat spoedig een volwaardig album zal worden uitgebracht met de gedachte dat het Limburgse Schutterswezen het respect dat het verdient, zeer zeker op muzikaal vlak, zal krijgen. Laat daarom deze specifieke schuttersmuziek over ons mooie Limburg galmen zodat iedereen hiervan kan genieten. Dit zal zeker gaan gelden voor de schutters-CD "Veer sjeete de vogel aaf".

Nic Smeets, schutterij HH Marcelinus en Petrus Oud-Geleen.

AFSCHIED VAN JOS GERITS

Op 12 april hebben wij in kleine kring afscheid genomen van Drs. Jos Gerits als actief redacteur van het Limburgs Schutterstijdschrift. Jos is een culinair liefhebber bij uitstek en daarom werd dit afscheid omlijst met een etentje.

Mijn eerste ontmoeting met Jos was in Sweikhuizen tijdens het Zuid-Limburgs Federatiefeest. Het klikte meteen. Hij had gehoord dat er plannen waren om een Limburgs Schutterstijdschrift op te starten. Jos zag daar wel iets in en daarom verklaarde hij zich bereid om mee te werken aan de totstandkoming van het Limburgs Schutterstijdschrift. Met zijn hulp en de hulp van nog enkele actieve schuttersvrienden konden we op 18 december 1988 het eerste nummer van het Limburgs Schutterstijdschrift ten doop houden.

Naast zijn redacteurschap heeft Jos ook een belangrijk aandeel gehad in het management dat achter het Schutterstijdschrift stond. Hij heeft de acquisitie van het tijdschrift een tijd lang gedaan en daar waar mogelijk het blad gepromoot.

De sterkste kant van Jos vond ik wel zijn artikelen. Jos was baanbrekend. Door zijn doctoraalscriptie "Schutterijen op het Limburgse platteland" had hij al aangetoond dat de oorsprong van onze schutterijen anders, ja zelfs rijker, was dan de 'gevestigde orde' in het Limburgse

Schutterswezen haar leden jarenlang had voorgehouden. Als redacteur van het Limburgs Schutterstijdschrift kon hij de stellingen uit zijn scriptie extra kracht bijzetten, daarbij tal van 'heilige huisjes' omver schoppend. Baanbrekend was Jos ook met zijn artikelen over de vrouw onder de buks. Zijn artikelen over dit onderwerp waren geen losse flodders, maar weluitgedachte standpunten opgetekend aan de hand van de vele gesprekken die hij voerde met de vrouwen die een plaats onder de buks nastreefden. Het was goed peraten en discussiëren met Jos. Had je een andere mening, zo kon Jos dat ook waarderen, als je die ook maar kon onderbouwen.

Jos is ook de persoon geweest die de Chartermeester van D'n Um, de mores en de Oorkonde voor de winnaar van het OLS in het leven riep. Enigszins teleurgesteld was hij toen hij, ondanks meerdere pogingen, zag dat de verantwoordelijken voor de hele ceremonie rond D'n Um niets begrepen van dit ritueel en het geheel afzwakten naar het huidige niveau. Als rechtgeaard Limburger ging hem deze werkwijze zeer aan het hart.

Dat de ideeën van Jos best goed waren, werd pas duidelijk toen hij voor zichzelf een bedrijf opstartte. De successen en het aanzien die hij daarin scoorde duren nog steeds voort. Ondanks de toenevende drukte in zijn bedrijf, bleef hij toch nog het hele 'schuttersgebeuren' op de voet volgen.

Weg als actief redacteur betekent niet dat Jos zijn pen zal laten rusten voor het Limburgs Schutterstijdschrift. Prioriteit zal echter zijn eigen bedrijf en zijn gezin hebben, maar zijn toezegging dat hij regelmatig een redactionele bijdrage zal leveren, klonk ons als muziek in de oren.

Jos was meer als een redacteur van het Limburgs Schutterstijdschrift. Jos en zijn echtgenote Leonique hebben zich ook als ware vrienden en goede gastgevers getoond.

Jos, namens alle redacteurs en lezers van ons Limburgs Schutterstijdschrift dank ik je nogmaals van harte voor de bewezen diensten. Wij wensen je veel succes toe en tot ziens ergens op een sjötteweil!

Jos Gerits met echtgenote Leonique.

Wim Pijpers.

• KRANTENKOPPEN •

1 feb Kavelen op OLS wordt versneld • Erkenning voor schutterij St-Andreas (Maasbracht) • 6 feb Jac van der Vorst bewaarder Orde H. Sebastianus • 'Schutterijen meer dan schietverenigingen' • 12 feb Jeanny Cleven wil samen met mannen schieten • Gniffelen om apartheid in schuttersland • 13 feb Met schutterseer • 15 feb Kleinere 'bolkjes' moeten OLS-marathons voorkomen • 21 feb Nog geen voorzitter voor schuttersgilde uit Stevensweert • 22 feb Schutterij Anna uit Maasbree stuurt weer twee leden weg • 25 feb Scheuring dreigt bij schutterij Weert • 3 mrt Federatiebestuur verlengt datum van inschrijving • Tien procent schutterijen niet ingeschreven voor OLS • Gilden en schutterijen in 2000 op bedevaart naar Rome • Europees koningschieten in 1998 in Poolse Krakau • Geen haast bij schutterijen • Schutterijen hebben geen haast met milieuwetgeving • 7 mrt Schutterslokaal dient hele wijk Leuken Weert • 11 mrt OLS in Kaulille met 164 schutterijen • OLS • 24 mrt Schisma in Nachtwachtgilde • 25 mrt Nachtwachtgilde Berg en Terblijt 'bloeit als nooit tevoren' • Lei Meisen formeert sjöttekoor voor minicd • 26 mrt Nieuwe uniformen voor schutterij St.-Oda • 28 mrt Paaseieren schieten • 1 apr 'Niks is zo verraderlijk als koningsschieten' • Loop op paashaas • Daar komen de schutters • Folklore, schoonheid, muziek, spanning en feest • 3 apr Schutterij hoeft niet te betalen • Geen premie-afdracht schutters • 4 apr Museum Venlo dingt ook naar collectie schutters • Ook Venlo aast op schutterscollectie • 5 apr Schutters • 8 apr Leden Landricusgilde Echt stappen op na interne ruzie • Bestuursproblemen Landricusgilde Echt • Vrijdagmiddag formeert Lei Meisen zijn sjöttekoor • Schuttersfestijn in Posterholt • 10 apr Schuttersvrouw schiet bres in mannenbolwerk Limburg • Voorzitter OLS bang voor uiteenvallen federatie • Schuttersvrouw krijgt gelijk • OLS-federatie houdt poot stijf • 11 apr Jeanny streed twintig jaar voor een plaats onder de schietboom • Een overwinning voor alle vrouwen die willen schieten • 17 apr De vrouw wil koning worden • 18 apr Speciale aandacht voor OLS-strijd in heemkundeboek • 36 schutterijen naar vrij feest in Posterholt • 22 apr Drie winnaars schuttersfeest in Poster-

holt • 25 apr Verenigingen behouden recht om dames te weigeren • Schuttersbond: vanaf 1999 vrouwen in de hoogste klasse • Voerendaal wint schuttersfeest • Schutterij St.-Martinus (Linne) installeert eerste keizer • 30 apr 'Schutter' Jan van Meer al tien jaar spoorloos •

- * Bekers
- * Standaards
- * Medailles
- * Herinneringen
- * Relatiegeschenken

ROBIN HOOD b.v.
* NEDERLAND SPORTPRIJZEN

Roermondseweg 21
6004 AN Weert
Tel. (0495) 52 06 11
Fax (0495) 52 06 11

OPEN BRIEF AAN DE 'NOBELE ORDE VAN DE PAPEGAY'

"Om verdienstelijke leden te huldigen en te belonen op een traditionele, waardige en blijvende wijze", werd op 1 juli 1975, door de Conventie der schutsgilden, de "Orde van de Papegay" opgericht. In de oprichtingsnotulen van de Orde van de Papegay werd vermeld dat, en wij citeren: "Daar de Orde van de Papegay een emanatie is van de Conventie der Schutsgilden vzw., heeft zij rechtspersoonlijkheid via de statuten van de Conventie". Dit wordt nogmaals vermeld in de statuten artikel 11.3 "De Orde van de Papegay" is in haar geheel onderworpen aan de statuten van de Conventie".

Deze orde kende vrij vlug een groot succes en verschaftte aan de Conventie een passend decorum voor een stijlvolle en waardige viering van hun verdienstelijke gildebroeders.

Na de oprichting van de "Kanselarij van de Orde van de Papegay", - steeds in de schoot van de Conventie der Schutsgilden,- werden hoe langer hoe meer leden buiten de Conventie, die zich op een of andere manier verdienstelijk hebben gemaakt in het Gildewezen, gedecoreerd. Onder leiding van Graaf Daniël Le Grelle werd de orde een internationaal gewaardeerde, stijlvolle inrichting.

Wegens meningsverschillen bij het bestuur van de Conventie, verlaten enkele leidinggevende figuren de Conventie en richtten op 3 december 1992 een eigen orde op, namelijk de "Nobele Orde van de Papegay" met een eigen juridisch statuut.

De "Orde van de Papegay" werd nochtans tot op heden niet opgeheven en behoort nog steeds toe aan de "Conventie van Schutsgilden". Groot was daarom de verbazing toen tijdens de eerste investituur bleek dat de "Nobele Orde van de Papegay", volgens hun zeggen, voor de 21ste keer, niet alleen de eretekens van de "Orde van de Papegay" had overgenomen, maar zich ook voor de bevorderingen baseerde op de rangnemingen bij de "Orde van de Papegay" en dit niet-tegenstaande beide instellingen een afzonderlijk juridisch statuut kennen.

Deze merkwaardige houding noopt het "Belgisch Overlegorgaan van Historische Schuttersgilden" tot het nemen van afstand ten opzichte van de "Nobele Orde van de Papegay" en ze als een gewone verdienstenorde te zien, zonder enige betekenis voor het Gildewezen.

Wij willen er onze schutbroeders en -zusters er dan ook op wijzen, dat een verermerking door de "Nobele Orde van de Papegay", binnen het Belgisch Overlegorgaan of binnen de Europese Gemeenschap van historische Schutterijen en Schuttersgilden, geen enkele bindende waarde heeft.

Het Belgisch Overlegorgaan van Historische Schuttersgilden.

SCHUTTERIJEN EN AFSLUITEN VAN VERZEKERINGEN

In het weekeinde van 15 en 16 maart j.l. hield schutterij St.-Maternus Wijlre een tentoonstelling. Een tentoonstelling die was opgezet in het kader van het 500-jarig bestaan van de schutterij. De tentoonstelling was geweldig en verdient daarom alle lof. Niets was nagelaten om de bezoeker een goed beeld te geven van het verleden en het heden van schutterij St.-Maternus. Oude attributen van de schutterij, foto's uit lang vervlogen tijden en zelfs een videofilm van een OLS waren te aanschouwen. Een compliment is daarom zeer op zijn plaats voor de organisatoren van dit jubileumfeest en van deze tentoonstelling. Het is niet mijn bedoeling om dieper in te gaan op deze tentoonstelling, maar ik wil wel de collectie van deze schutterij gebruiken om ook andere schutterijen er op te wijzen dat het van groot belang is om alles goed te beheren. En wanneer we praten over beheren, dan praten we al snel over het beschermen van de goederen tegen allerlei 'invloeden van buiten'. Beschermen kun je in dit verband ook uitleggen als zeker stellen, verzekeren en dus verzekeringen afsluiten. Wim Pijpers.

Ieder van ons heeft ooit wel eens te maken gehad met verzekeringen. Helaas is het ook zo dat de negatieve verhalen de positieve ervaringen met verzekeringen ruimschoots overtreffen. Of de oorzaak hiervan ligt bij de onkundigheid van de gene die de verzekering afsluit, of bij de goed van de tongriem gesneden zijnde verzekeringsagent of dat de gebruikte polisteksten vaak aan duidelijkheid te wensen over laten, laat ik in het midden. De oplossing om alles maar netjes op te bergen en af te wachten is de slechtst-denkbare oplossing.

Toegegeven de gebruikte polisteksten laten vaak aan duidelijkheid te wensen over. Ogenschijnlijk geruststellende benamingen zoals 'all risks polis' of een verzekering tegen 'alle van buiten komende onheilen' worden, door de kleine lettertjes in de polis-voorwaarden beperkt tot een produkt dat weinig meer dekking biedt dan een normale 'uitgebreide brandverzekering'. Terecht dat de consument, die denkt een 'all risks verzekering' afgesloten te hebben, zich tekort gedaan voelt. Maar gelukkig worden

er ook heel veel schadeclaims naar volle tevredenheid van de consument afgewikkeld.

U zou verzekeringen ook anders kunnen bekijken, bijvoorbeeld: Verzekeren is het overdragen van die risico's die u niet zelf wilt of niet kunt dragen.

Vóór het afsluiten van een verzekering zou eigenlijk al bekend moeten zijn wat de behoeften en wensen zijn voor de verzekering van de collectie. U kunt de verzekeringspolis vergelijken met de sleutel die toegang geeft tot de portemonnee van verzekeraars. Als het evenemeet* dat de schade heeft veroorzaakt onder de dekking van de verzekering valt gaat de portemonnee van verzekeraars open.

De omvang van de vergoeding waar u recht op heeft is afhankelijk van de afspraken die met verzekeraars op dit punt zijn gemaakt. De vergoeding kan zich bijvoorbeeld beperken tot uitsluitend reparatiekosten of zich uitstrekken tot het vergoed krijgen van alle geleden schade inclusief de waardevermindering van de objecten. Uiteraard is de prijs van de verzekering afhankelijk van de polis (variërend van een brand- tot een 'all risks' dekking) en de omvang van de vergoeding die u bij schade wenst te ontvangen.

Het is niet eenvoudig om te bepalen welke verzekeringspolis bij uw collectie / historische verzameling past en welke vergoeding aansluit op de samenstelling van uw collectie en de omvang van het verzekeringsbudget.

Stappenplan verzekeringsbehoefte collectie en bruiklenen

Het stappenplan voor het bepalen van de mogelijke verzekeringsbehoefte is gebaseerd op de 'Risk-Management' gedachte. Uitgangspunt is de continuïteit van de (historische) verzameling tegen zo geringe mogelijke kosten te waarborgen. Daarvoor is het van belang de risico's waaraan de verzameling is blootgesteld in kaart te brengen en daarna de gesignaleerde risico's zoveel mogelijk te beperken. Wat vervolgens aan risico's overblijft, lees: de continuïteit van de verzameling bedreigt, kan door middel van een verzekering worden overgedragen.

Zilveren koningsvogel uit de periode 1511-1539.

Zo'n stappenplan kan er als volgt uitzien:

1. Inventariseren/waarderen van de collectie;
2. Vaststellen van de risico's waaraan de collectie is of kan worden blootgesteld;
3. Onderzoeken welke risico's niet acceptabel zijn voor de schutterij;
4. Oplossingen zoeken om de onder 3 gevonden risico's verder te beperken of over te dragen, waarbij ook de aanwezigheid van reeds door de schutterij getroffen preventieve voorzieningen kunnen worden betrokken;
5. Regelmatig (jaarlijks) dit stappenplan doornemen en zonodig bijstellen.

Ad 1. Inventariseren/waarderen

De inventarisatie/waardering van de collectie is vaak de meest tijdrovende fase van het stappenplan. Voor bijna alle schutterijen is het vaak onmogelijk om tot een gedegen beschrijving en waardering van de collectie te komen en is het inschakelen van hulp van buitenaf (expert/taxateur) gewenst.

Het voordeel van het 'inkopen van deze waarderingskennis' is dat dit een beeld geeft van de marktwaarde* van de collectie. Daarnaast kan de uitkomst van deze waardering als basis* dienen voor de af te sluiten verzekeringen, waarmee discussie bij schade over de waarde van de verzameling wordt voorkomen.

Een alternatief, waarmee u externe taxatiekosten bespaart voor deze taxatie, is om met uw verzekeraar af te spreken dat de waarde waarvoor de schutterij de voorwerpen heeft geregistreerd als uitgangspunt geldt bij de schade. Deze vorm heet 'partijtaxatie'.

Een inventarisatie en waardering van de collectie levert u niet alleen waardevolle informatie op over de omvang, samenstelling en waarde van de collectie, maar kan ook bij een onverhoopte diefstal van de voorwerpen gebruikt worden om de politie van de juiste informatie te voorzien.

Op basis van de inventarisatie kunt u besluiten om bepaalde delen van de collectie NIET ter verzekering aan te bieden, of deze met een hoog eigen risico of op zeer beperkte condities* te verzekeren.

Ad. 2 Vaststellen van de risico's

De gevaren* waaraan de collectie kan worden blootgesteld en die schade of beschadiging kunnen veroorzaken zijn in twee categorieën onder te verdelen:

- geleidelijke invloeden/inwerkingen op/vanuit de objecten zoals: slijtage, weersinvloeden, luchtvervuiling, temperatuurverschillen enzovoorts;
- plotselinge invloeden/inwerkingen op de objecten zoals: brand, blikseminslag, waterschade, aanrijding, storm, inbraak/diefstal, vandalisme en overige van buiten komende onheilen.

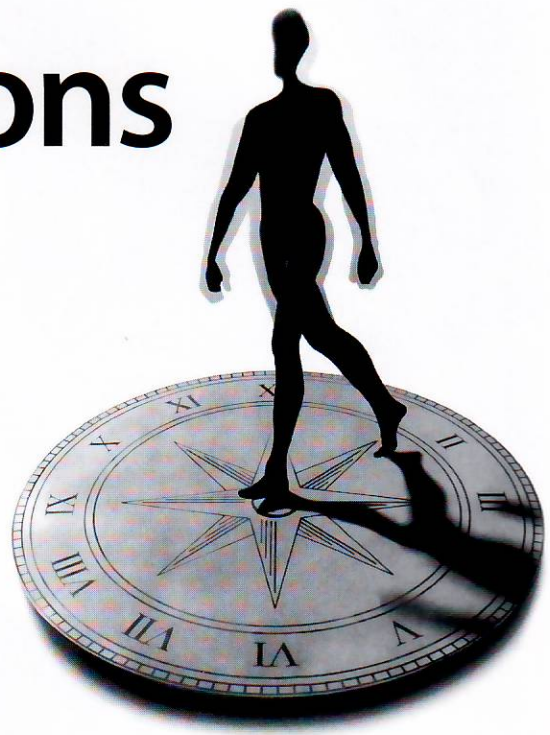
Al deze risico's kunnen leiden tot het verlies van, of het geheel of gedeeltelijk beschadigd raken van uw collectie. Kanttekening hierbij is dat de geleidelijk werkende invloeden* bijna niet verzekeraar zijn.

Ad. 3 Onacceptabele risico's

Op basis van de resultaten van stap 1, het inventariseren en waarderen, kunt u zich een beeld vormen over de financiële consequenties van een schade aan uw collectie.

U vindt bij ons een prima ingespeeld team

Rabobank

De gevaren van stap 2 verwerkt u in een schema waaraan de ene kant de collectie naar onderdelen en aan de andere kant de gevaren zijn opgenomen. In dit schema kunt u per gevaren-categorie en per collectie-deel de omvang van de mogelijke schade aangeven.

Zo'n schema bij een schutterij kan er als volgt uitzien: Uiteraard kunt u binnen de collectie nog verfijningen aanbrengen bijvoorbeeld: in presentatie/uitgeleend, breekbaar/niet breekbaar of klein (zo mee te nemen)/groot (niet op te tillen). Ook de lijst met risico's in dit voorbeeld is beperkt en kan verder uitgebreid worden.

Vaststellen van de schadeomvang

Het moeilijkste onderdeel van het stappenplan is het inschatten van de maximale financiële schade per collectiedeel en per gevaar. U kunt zich afvragen hoeveel er van de collectie verloren gaat bij brand. Of hoeveel voorwerpen kunnen inbrekers meenemen, en wat zullen zij naar alle waarschijnlijkheid laten staan?

Wat voor effect heeft het als de inbraakbeveiligingsinstallatie gekoppeld wordt aan de politie of aan een meldkamer?

Welk deel van de collectie is zó kwetsbaar dat niet alleen brand, maar ook het per ongeluk beschadigen door iemand tot een grote schade kan leiden? Enzovoorts.

De omvang van de schade kan in drie categorieën verdeeld worden:

- een kleine schade tot en met f 5000,- per voorval (geen enkele bedreiging van de continuïteit);
- een middelgrote schade van f 5001,- tot en met f 15000,- per voorval (zorgelijk, maar geen directe bedreiging van de continuïteit);
- een grote schade f 15001,- en hoger per voorval (bedreigt de continuïteit).

Deze drie categorieën kunnen eenvoudig in een schema verwerkt worden:

Collectie/gevaar	Brand/storm	Inbraak/diefstal	Overige onheilen
Diversen	groot	groot	klein
Archief	groot	groot	klein
Zilver	groot	groot	middelgroot

Collectie/gevaar	Brand/storm	Inbraak/diefstal	Overige onheilen
Diversen			
Archief			
Zilver			

Zilveren koningsschild uit 1620.

De gevaren brand/storm leiden voor alle collectiedelen tot een grote schade. De overige onheilen* scoren overwegend laag qua schade-omvang.

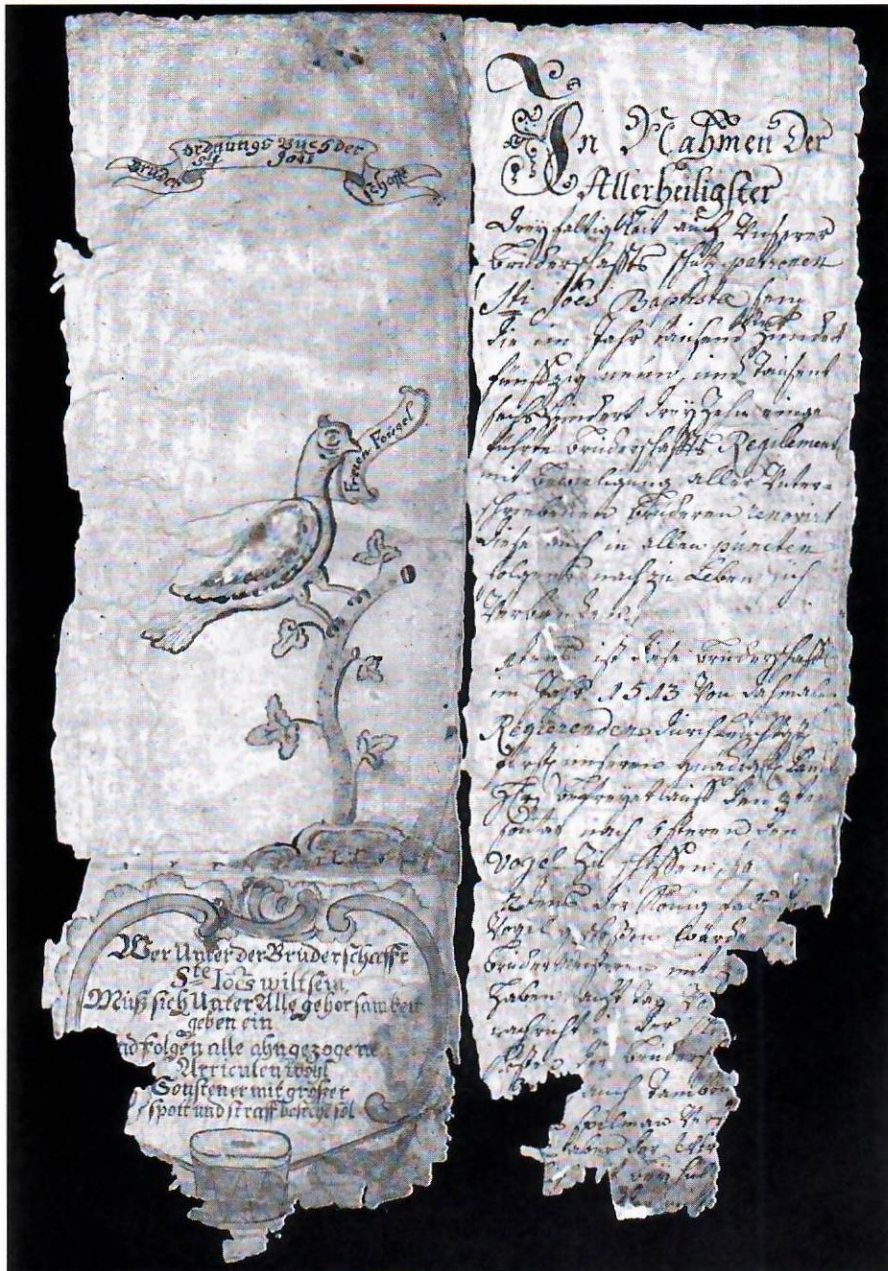
Met deze uitkomsten heeft u per voorval een overzicht van de maximale schade-omvang van de gevaren die een collectie van een schutterij kunnen bedreigen. Ook kunt u

in één oogopslag zien of een en ander u acceptabel overkomt gelet op de financiële draagkracht van uw schutterij of dat er maatregelen genomen moeten worden.

Als er aanvullende maatregelen gewenst of noodzakelijk zijn, dan komt u bij stap 4 terecht met als primair doel de schadekans en omvang van een schade zoveel mogelijk te beperken.

Ad. 4 Oplossingen

Van achter een bureau is het bijna onmogelijk om aan te geven hoe per schutterij risico's beperkt kunnen worden. Een advies op dit punt kan variëren van het instellen van een rookverbod in de ruimtes waar

Protocolboek uit 1766.

de voorwerpen opgeslagen zijn, waardevolle afbeeldingen / oude vaandels etc. kunnen voorzien worden van slagvast glas tot het gebruik maken van professionele kunstvervoerbedrijven. Maar ook kan het wenselijk zijn om voortaan bepaalde voorwerpen in vitrines of achter glas te gaan plaatsen.

Kortom om over het beperken van gevaren te kunnen praten of adviseren is veel informatie over de locatie en de collectie van het schutterslokaal nodig. Schroom niet om eens met een verzekeringsmakelaar, assurantie-tussenpersoon of uw verzekeringsmaatschappij van gedachten te wisselen over het beperken van de risico's van uw schutterij.

Terug naar het stappenplan; om aan te geven wat een bepaalde maatregel voor effect kan hebben op het eerder vermelde schema (stap 3) het volgende voorbeeld:

– de schutterij laat een inbraakbeveiligingsinstallatie installeren met een doormelding naar de politie die binnen vijf minuten ter plaatse kan zijn.

Dit heeft het volgende effect op het schema uit stap 3:

Collectie/gevaar	Brand/storm	Inbraak/diefstal	Overige onheilen
Diversen	groot	klein	klein
Archief	groot	middelgroot	klein
Zilver	groot	groot	middelgroot

Deze maatregel heeft tot gevolg dat de schade ten gevolge van inbraak voor de schilderijen etc. in omvang aanmerkelijk is verkleind (van een 'grote schade naar een kleine schade').

Verzekering

Als al het mogelijke gedaan is om de risico's uit te bannen of te beperken, dan komt u in de laatste fase van het stappenplan. Het overdragen van de risico's die u niet zelf wilt of kunt dragen.

Een verzekering kan hiervoor een oplossing zijn.

Leidraad bij het kiezen van de verzekeringsdekking* die uw situatie het beste dient is naast het beschikbare budget natuurlijk ook de uitkomst van het stappenplan. Bent u tot de conclusie gekomen dat er in uw situatie door 'overige onheilen' slechts een kleine schade ontstaat, dan kunt u zich afvragen of een 'all-risks' verzekering* wel op zijn plaats is en wellicht kan volstaan worden met alleen een branddekking* of desnoods een uitgebreide gevaren verzekering*.

Ter verduidelijking wil ik toch nog even teruggaan naar de conclusies van het voorbeeld uit stap 3 en 4:

- Brand/storm geeft altijd een catastrofale grote schade;
- Inbraak/diefstal leidt niet tot een catastrofale grote schade;
- Overige onheilen brengen uitsluitend kleine schades met zich mee.

Als de schutterij in dit voorbeeld, op basis van de uitkomsten van het schema de kleine schades NIET wil verzekeren, maar voor de bruiklenen een meer dan uitgebreide dekking (all risks) wenst, dan komen de volgende risico's in aanmerking om te worden overgedragen:

Collectie Brand/storm
Bruiklenen Brand/storm,
Inbraak/ diefstal en
Overige onheilen

Het verdient aanbeveling om u bij het afsluiten van een verzekering te laten assisteren door een professionele assurantiëns persoon of een makelaar in assurantien. Zij hebben dagelijks contact met verzekeraars zodat zij voor u kunnen beoordelen of de prijs van de verzekeringsdekking marktconform is. Op deze wijze kunt u uw verzekeringsbehoefte op maat invullen. U weet immers precies wat u nodig heeft en kunt zodoende een bewuste keus maken voor een bepaalde verzekeringsdekking*. Hiermee voorkomt u (te) hoog gespannen verwachtingen en/of teleurstellingen bij een onverhoopte schade.

Afwijkende verzekeringsvormen

Uiteraard kunt u binnen de verzekeringsdekking weer allerlei variaties aanbrengeen waarmee premie kan worden bespaard. U kunt hierbij denken aan het in de polis laten opnemen van een eigen risico bij schade of een afwijkende schaderegeling waarbij uitsluitend de reparatiekosten of alleen een schadevergoeding bij totaal verlies wordt vergoed. Laat u eens voorrekenen wat de consequenties voor de door u te betalen premie zijn als u kiest voor een afwijkende schaderegeling*.

Ad. 5 Bijstellen

Dit is de moeilijkste stap. Het jaarlijks doorlopen van alle stappen van dit stappenplan en het nadenken over wat er gewijzigd is binnen en buiten de schutterij.

In elke organisatie, ongeacht de omvang zullen zich wijzigingen voordoen die u niet direct worden gemeld. Hierbij kunt u denken aan de nieuwe frituurpan in het schutterslokaal, die het brandgevaar vergroot of een wijziging in de samenstelling van de collectie waardoor de schade-omvang toeneemt door bijvoorbeeld de hoge waarde en/of fragiliteit van een object.

Jaarlijks om de tafel zitten met alle direct betrokkenen om te praten over risico's en schade geeft betrokkenheid bij de leden van de schutterij.

Dit gecombineerd met het maken van duidelijke afspraken wie er verantwoordelijk is voor de jaarlijkse uitvoering van het stappenplan en de verzekeringszaken is essentieel voor het welslagen van een aanzet tot risicomangement binnen uw vereniging.

Toelichting op de gebruikte begrippen:

Afwijkende schaderegeling

In de meest gangbare verzekeringsvoorwaarden wordt, mits uw polis hiervoor verzekeringsdekking geeft, de door u geleden schade betaald op basis van:

1. (geregistreerde) waarde vóór de ramp minus de waarde na de ramp of
2. de reparatiekosten al dan niet vermeerderd met een eventuele waardevermindering ten gevolge van deze reparatie.

Dit met de kanttekening dat verzekeraars in hun voorwaarden meestal regelen dat slechts de laagste van deze twee aan u wordt vergoed!

Als u hiervan afwijkt, door bijvoorbeeld te kiezen voor alleen de vergoeding van de reparatiekosten, dan praten 'wij' in verzekeringsland over een afwijkende schaderegeling.

All risks verzekering

Een verzekering welke alle schade die aan de objecten ontstaat verzekert, met uitzondering van een aantal met name genoemde uitsluitingen zoals bijvoorbeeld oorlogsrisico, natuurrampen (aardbevingen en overstromingen) en geleidelijk werkende invloeden.

Basis voor de af te sluiten verzekering

Met een taxatierapport van een onafhankelijke expert/taxateur kunt u een verzekeringsovereenkomst aangaan op basis van 'vaste taxatie'. Hierdoor bereikt u dat de door de expert bepaalde waarde ook de waarde is die bij schade als uitgangspunt voor de schaderegeling geldt. Een alternatief, waarmee u extreme taxatiekosten uitspaart, voor deze vaste taxatie is om met uw verzekeraar af te (laten) spreken dat de waarde waarvoor u de objecten heeft geregistreerd als uitgangspunt geldt bij schade. Deze vorm heet 'partijtaxatie'.

Brand- en/of Brand/Stormverzekering

Schade door brand/bliksemingslag en indien meeverzekerd ook storm komt voor vergoeding in aanmerking. Schade veroorzaakt door luchtvaartuigen valt niet onder de dekking van deze verzekering tenzij er brand ontstaat!

tegen een beperkte premietoeslag kunt u deze dekking met uw brandverzekering inkopen.

Conditie

De wijze waarop de verzekering is afgesloten. Hierbij kunt u denken aan een all risks/uitgebreide gevaren- of brandverzekering.

De gekozen (verzekerings) condities bepalen of een evenement al dan niet onder de verzekeringsdekking valt, en mogelijk voor vergoeding in aanmerking komt.

Evenement

Zie 'Gevaren'

Geleidelijk werkende invloeden

Een gevaar/evenement dat langzaam inwerkt en niet gelijk tot een beschadiging leidt. Hierbij valt te denken aan het roesten van blank metaal of de oxidatie van een koperen voorwerp waardoor het groen wordt enzovoorts.

Verzekeraars willen deze geleidelijke invloeden, in en op kunstcollecties, in principe niet verzekeren.

Gevaren/Evenement/Onheilen

Hieronder wordt alles verstaan dat 'een gevaar' is of kan zijn voor uw collectie en eigendommen. Gevaren kunnen variëren van brand tot en met breuk van glas door geluidsgolven. Verzekeraars praten in dit verband ook wel over 'een evenement'.

Marktwaarde

De waarde waarvoor u op dit moment een min of meer vergelijkbaar en gelijkwaardig object kunt terugkopen. Voor objecten die niet meer te koop zijn wordt wel eens uitgegaan van de waarde van een gelijkwaardige 'publiekstrekker'. De interpretatie van marktwaarde wordt vastgesteld door experts.

Onheilen

Zie 'Gevaren'

Partijtaxatie

Een alternatief voor de Vaste Taxatie, waarbij de waarde zoals die door de schutterij is geregistreerd als uitgangspunt wordt gehanteerd voor de waarde waarvoor de collectie verzekerd is.

Uitgebreide verzekering

Een verzekering waarop schade ten gevolge van onder andere brand, bliksemingslag, luchtvaartuigen, aanrijding, waterschade, storm en diefstal en/of inbraak is verzekerd.

Vaste Taxatie

Een taxatierapport van een onafhankelijke expert/taxateur dient als basis voor een verzekeringsovereenkomst. De door de expert vastgestelde waarde is ook de waarde die bij schade als uitgangspunt voor de schaderegeling geldt.

Verzekeringsdekking

De wijze/condities waarop de verzekeringsovereenkomst tot stand is gekomen. Zie voor wat voorbeelden de omschrijvingen van Brand- en/of Brand/Stormverzekering. Uitgebreide verzekering en All risks verzekeringen die in deze toelichting zijn opgenomen.

Bronnen/aanbevolen literatuur:

Met dank aan de heer A.C. Meijer, Senior AccountManager Kunstzaken voor zijn redactionele bijdrage, eveneens dank aan de Stichting Ondersteuning Musea te Utrecht voor de geboden hulp.

Musea en het afsluiten van verzekeringen in: Museumpeil, nr 6 - december 1996.

Museumbeveiliging tegen crimineel gedrag / Huges - Nederlandse Museumvereniging/Bureau voor schadepreventie TBBS; 1991.

Bedrijfsvoering in musea/Plaisier (red.) - VUGA Uitgeverij B.V.; 's-Gravenhage 1992; p. 144-151.

Organisatorische beveiliging van musea, Van melder naar mentaliteit/ Westhuis - Dienst Gemeentelijke Musea Rotterdam, 1990.

Wat er zoal komt kijken bij de verdeling van kunstvoorwerpen/ Boes - Verschenen in Bulletin 10 januari 1991 van de Federatie van Musea in Zuid-Holland en in de Nieuwsbrief van de Vereniging van Musea in Brabant nr. 3, augustus 1991.

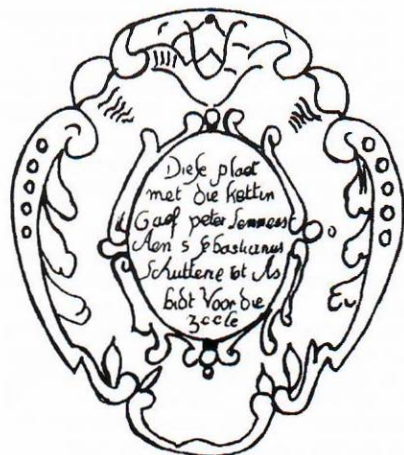
SCHUTTERIJ ST.-SEBASTIAAN AS (2)

De catastrofe op de Meeuwerheide Sinterklaasdag 1648 heeft de schutterijen van het Drossaardambt Stokkem voor vele jaren getekend. Voor As alleen al bleef bijna de helft van de mannelijke bevolking dood achter op het slagveld en bijna evenveel werden voor gans hun leven vreselijk verminkt. Het is dan ook te begrijpen dat we nog lang moeten wachten eer de schutterijen van het Maasland en een deel van de Noorderkempen weer tot nieuwe ontplooiing komen.

Indien wij ons mogen steunen op de schuttersplaten uit die tijd, dan is het jaar 1699 een nieuw begin voor schutterij St.-Sebastiaan As. Goed vijftig jaar later leverde toen Wouter Huveners een breuk met volgend inschrift:

Gelijkaardige gevallen hebben wij vastgesteld voor bijna alle schutterijen van het drossaardambt Stokkem. De een begon wat vroeger dan de ander, maar allen in een periode van 40 à 50 jaar na de gruwel. Een andere breuk werd geleverd door Pieter Lemmens, maar draagt spijtig geen jaartal.

De derde oudste breuk is van 1716 en werd toen geschonken door Art Martens-Alias Koops-Koninck van St. Sebastian Kamer Bidt voor de Siele 1716, aldus het inschrift op de plaat die nu volgt.

Het zijn heel eenvoudige primitieve breuken, die ons bij gebrek aan archief toch het een en ander te vertellen hebben.

De schuttersgilde van As heeft vanaf haar ontstaan altijd onder de bescherming gestaan van Sint-Sebastiaan. De levensbeschrijving van deze heilige is voldoende gekend en bij herhaling geschreven. Toch willen wij even vermelden, dat deze Romeinse heilige rond 265 te Milaan is geboren, en in 288 omwille van zijn standvastig christelijk geloof in Rome de marteldood onderging. Hij werd aan Maritaanse boogschutters overgeleverd als officier der keizerlijke wacht, die hem bestookten met boogpijlen, maar daar hij deze marteling overleefde met geselslagen gedood in 288.

Wij bewaren in ons geklasseerde Sint-Aldegondiskerkje een middeleeuws beeld van de heilige. Het is gesneden uit eikenhout en meet samen met sokkel 77 cm. Kunstenaars rekenen het als een mooi voorbeeld van de beeldende kunst. Vooral het gelaat verdient de volle aandacht. De kunstenaar is er in geslaagd van een expressief gelaat te maken door het vormen te geven van bijna levende trekken.

Zoals op bijgaande foto van de heilige is te zien, heeft het beeld hier en daar beschadigingen opgelopen in de periode van de beeldenstormerij in de 16e eeuw. Andere beelden in de kerk vertonen gelijkaardige beschadigingen.

Zoals dat vroeger de gewoonte was, had iedere schutterij in de parochiekerk haar eigen altaar met patroonheilige en allerlei inkomsten. Uit sommige aantekeningen in de parochiememoriaal blijkt dat de schutterij van As geen vast maar een rollend altaar had. Dit wil zeggen, dat dit altaar bij bepaalde gelegenheden eveneens dienstig was voor de verering van andere heiligen.

Ieder jaar op 20 januari, bij gelegenheid van de feestdag van de patroonheilige, werd St.-Sebastiaan ter verering op dit rollend altaar gezet. De pastoor droeg een plechtige hoogmis op die verplicht bijgewoond werd door alle leden van de schutterij ter nagedachtenis van hun overleden gildebroeders. Wie zich op onwettig verzuim aan dit voorschrift plichtig maakte, moest als boete een aem bier leveren aan de gilde.

De opbrengst van de offergang kwam ten dele ten goede aan de kerk en aan de schutterij, wat bewijst dat de schutterij ook ten dienste stond van de kerk.

St.-Sebastiaan

Dat het niet altijd goed boterde tussen de schutterij en de kerkelijke overheden van As, was toe te schrijven aan de toen regerende gemeentepolitiekers. Tussen de leden van de schutterij waren er die niet kerkelijk gezind waren en er andere zeden op nahielden en zodoende sommige regels van het schuttersreglement aan hun laarzen lapte op gevaar van scheuring in de gilde.

Ook de onzekere tijden waren niet bevorderlijk voor het toenmalige verenigingsleven. Wij kregen regelmatig vreemde troepen op bezoek die hier de orde kwamen verstoren. Spanjaarden, Croaten, Lorreinen, Fransen en recenter Hollanders en Duitsers hebben hier komen leven op de last van de verarmde bevolking. Archieven uit die tijd loochenen er niet om...

Dit is waarschijnlijk de oorzaak dat er in de 18e eeuw heel weinig activiteit in de schutterij valt te bespeuren.

De klap op de vuurpijl kwam in de Franse Revolutie (1795-1814). Een keizerlijk decreet verbood de schutterijen die al hun wapens en ornamenten moesten inleveren voor de smeltkroes in Parijs. Gelukkig waren er nog schutters die moeilijk afstand konden doen van hun aloude attributen, die ze op gevaar van deportatie, verborgen op de meest ondenkbare plaatsen, zoals in waterputten of in strooien daken der huizen en schuren. De schuttersvogel van Niel stak verborgen in de muur van een waterput en de vogel van de oude schutterij van Dilsen kwam toevallig aan het licht bij de herstelling van het strooien dak van de leenhoeve "De Licht". Zo ontsnapten veel van die kleinoden aan de roofzucht van de Fransen.

Na het concordaat tussen de paus en Napoleon in 1801 kwam er een versoepeling door de verzoening tussen de kerk en de Staat. Reeds in 1805 was schutterij St.-Sebastiaan van As weer actief. De mooie zilveren breuk met jaartal 1805, die nu volgt, is daar getuige van.

Zes jaar later, in 1811, schenkt H(endrik) Kasters aan de K(amer) V(an) D(e) G(ilde) V(an) S(int) B(astiaan) 1811 de breuk waarvan de tekening nu volgt:

Of er uit die periode nog andere breuken bestaan, dat hebben wij, bij gebrek aan archief, niet kunnen achterhalen en zullen wij moeten wachten tot in het jaar 1857 op een volgende plaat.

Het is echter niet denkbeeldig dat een schutterij 48 jaar onactief blijft en in al die jaren geen vogelschietdag organiseert.

Ook hier treedt het opvallend probleem in de geschiedenis van elke schutterij aan het licht "van het verdwenen koningszilver". De huidige besturen zijn vaak niet op de hoogte hoe groot hun werkelijk zilverbestand is en evenmin weten zij wanneer en op welke manier hun koningszilver verdween.

De grootste schuld van het zoekgeraken is te wijten aan de slordigheid en het slechte beheer met het omgaan van deze waardevolle objecten. Hier zo'n mooi voorbeeld: Enkele jaren geleden waren wij op bezoek bij een echte schuttersfamilie waarvan generatie op generatie de vader en zonen lid waren van de plaatselijke schutterij. Sprekende over verdwenen schuttersplaten, luisterde een der zonen (een knaap van rond de 10 jaar) ons gesprek af. Op zeker ogenblik viel hij zijn vader in de rede en zo wat voor de vuist zegde hij: "Papa op onze zolder in die oude kast staat een blikken doos vol met schuttersplaten".

Stomverbaasd zegde Papa: "haal die dan eens van de zolder" en groot was onze verwondering toen wij in die doos wel 10 schuttersplaten met verschillende jaartallen uit de vorige eeuw ontdekten.

De vader wist niets af van het bestaan van die doos, die daar jaren geleden wellicht door een van zijn voorouders uit veiligheidsredenen was verstopt.

Zo is nog veel te achterhalen als men getuigenissen van de nog in leven zijnde schuttersveteranen op schrift zet.

Voor wat schutterij Sint-Sebastiaan As betreft, zullen wij in het negatieve geval voor wat het platenareaal betreft, op een volgende breuk moeten wachten tot in het jaar 1857, maar hierover meer in de volgende aflevering.

Joannes Daamen, Niel bij As

LEZERSPOST

De duur van het OLS en wat van ver komt!?

Wie is hij wel die denkt te kunnen ingrijpen in de duur van het OLS c.q. een halt wil toeroepen aan de inkomsten van de organiserende schutterij. Als ik er plezier aan beleef om bijvoorbeeld een zondag en het hele volgende weekeind, met nog enkele schuttebroeders, uit te maken wie het volgende OLS gaat organiseren, is dat toch wel mijn zaak! Onderwijl kunnen anderen toch iets anders doen! Of:

De duur van het OLS bekorten tot 2 dagen of tot 1 dag? Niets is gemakkelijker!

Ik wil voorop stellen, dat ik niets wil afdoen aan de prestatie van de schuttebroeder onder de schietstang. Deze prestatie is echter geen andere dan die van de bordjesdrager of van de vendelier om maar eens iets te nemen. De prestatie onder de schietstang wordt mijns inziens zelfs overgewaardeerd en zelfs zo dat de schutterij die het schieten wint ook nog winnaar van het OLS is en zelfs het volgende jaar het OLS mag organiseren! Ik zou bijna gaan vragen of het nog gekker kan. Dat het vorenstaande altijd zo geweest is, mag dan wel waar zijn of ook niet, maar ik vraag me af of we nu een schutterij zijn of een schietvereniging! Ik heb altijd gedacht dat Schutterij te maken had met schutten = beschutten; schieten zie ik hierin niet staan.

Dat schieten daarbij hoort is juist, maar dat is vendelen, exerceren etc. ook. Als ik alleen naar een OLS kom of bij een schutterij ben om te schieten, kan ik beter bij een schietvereniging gaan want daar kun je je hobby pas echt beleven.

Winnaar van het OLS is die schutterij die getoond heeft het meest alround te zijn in alle facetten van het schutterswezen of van een selectie hieruit. Maar toch niet die, die het schieten wint, kom nou!

Ik heb het al eens eerder gezegd en ik blijf erbij: door je als Schutterij te sterk te concentreren op één onderdeel, laat je ook het OLS verworden tot een nietszeggende jaarmarkt waarvan er 13 in een dozijn gaan en waarvoor de publieke belangstelling tanende is, omdat het steeds hetzelfde is. Laten we ons hiervoor hoeden en onze traditie op een waardige wijze doorgeven.

Wat van ver komt

Dat juryleden van dicht bij huis slechter zouden zijn dan die die van veraf komen, is natuurlijk een uitschieter van de eerste orde en Jo Beeren, ik vergeef je dit graag. Juryleden worden, zouden moeten worden beoordeeld op kennis van de materie, zo is het tenminste overal ?! Of ik uit Vaals kom of uit Mook, speelt daarbij geen rol; afstand is namelijk geen enkele maatstaf. Of datgene wat je van ver haalt per definitie goed/beter is, is nog maar zeer de vraag. Het spreekwoord van de profeet die in eigen land niet geëerd wordt, ken je toch ook wel!

Een jurylid moet kennis van zaken hebben en die kennis doe ik op uit bijvoorbeeld het Normenboekje, want daar is het voor dacht ik zo en verder door deel te nemen aan exercitiecursussen, cursussen voor vendelen, bloemschikken (bij koninginnen) en ga zo maar door. Ik moet namelijk een rapportcijfer geven en dat moet ontspruiten aan mijn kennis van zaken en niet omdat ik er toch toevallig ben en er iets bijdoe waarvan ik eigenlijk niets/weinig of te weinig weet.

Een goed jurylid gaat ook een discussie niet uit de weg en wijst mijns inziens een schutterij of schutbroeder op een fout die steeds weer gemaakt wordt. Een goed opgeleide jury is een verrijking van ons Limburgse Schutterswezen. Hier ligt een taak voor de OLS-Federatie. Denk er eens goed en diep over na.

Ruud Goovaerts, Landgraaf.

Antwoord Wim Pijpers

Geachte heer Goovaerts, Ik kan met U meevoelen als het gaat over de lengte van een OLS-Feest. Ofschoon ik nog geen enkele OLS-organisator in de afgelopen tien jaar heb horen klagen over de lengte van het OLS, is het bestuur van de OLS-Federatie vrij om te zoeken naar mogelijkheden die het OLS kunnen bekorten tot twee dagen. Welke achterliggende reden het bestuur van de OLS-Federatie hiervoor heeft, kon men mij niet duidelijk maken. Natuurlijk kan men zich daarbij de vraag stellen of het bestuur van de OLS-Federatie bereid is om (vóóraf) garanties te geven als het OLS onverhoopt door bijvoorbeeld extreme weersomstandigheden in de rode cijfers komt. En wat te doen als er zich toch situaties voordoen dat het OLS binnen de twee vastgestelde dagen niet is afgerond?

Traditie heeft zo zijn prijs. Het is inderdaad juist dat de eerste schuttersfeesten, die we als OLS-Feest zouden kunnen betitelen, de winnaar van het onderdeel schieten de mogelijkheid gaf om het feest het daaropvolgende jaar te organiseren. In de bijna 150 jaar dat er nu al OLS-Feesten plaatsvinden is in de loop van de tijd het nodige veranderd. Van het schieten op houten vogels via het schieten op kleine aardappels naar houten blokjes om maar enkele te noemen. Om meer mensen de mogelijkheid te geven om daadwerkelijk deel te nemen aan deze schuttersfeesten ontstonden de zogenaamde "bijwedstrijden". Deze bijwedstrijden hebben er op hun beurt voor gezorgd dat het gehele OLS/elk schuttersfeest een bezoek meer dan waard is. Nu komen we aan bij het punt dat zowel de "bijwedstrijden" als het schieten als erg belangrijke onderdelen van een OLS worden gezien. Mede vanuit dat zicht gezien is het logisch dat men zich de vraag stelt of niet naar een andere formule gezocht moet worden die meer op de wensen van de deelnemers, het publiek én de organisator is afgestemd. Persoonlijk denk ik dat zo'n formule bestaat en bovendien het voordeel heeft dat het OLS beperkt kan blijven tot twee dagen.

Als we het schieten van een OLS volledig zouden loskoppelen van het gehele OLS, dan zouden er beslist niet zoveel mensen naar het schieten komen kijken.

Daarentegen zouden de bezoekersaantallen voor de "bijwedstrijden" op hetzelfde peil blijven.

In de praktijk zou het dus kunnen voorkomen dat een schutterij die alleen maar een zestal laat deelnemen aan het OLS, winnaar van het OLS wordt en dat een schutterij die aan alle wedstrijdonderdelen meedoet, en overal een eerste prijs wint, uiteindelijk toch de grote verliezer is omdat de eerste schutter het eerste blokje liet staan.

Laten we terugkomen tot de kern. Een OLS zonder het onderdeel schieten is geen OLS. Een OLS zonder de "bijwedstrijden" is eveneens geen OLS. Het zal echter een zeer moeilijk proces zijn wanneer men zou trachten de huidige formule te wijzigen. Maar mogelijk dat er op niet al te lange termijn factoren komen die het schieten (veel meer dan nu) aan banden gaan leggen, waardoor alsnog een andere formule gekozen moet worden om een winnaar van het OLS aan te wijzen. Vandaar dat het m.i. alleszins de moeite waard is dat het bestuur van de OLS-Federatie naar mogelijkheden zoekt om het OLS in twee dagen uit te voeren.

Ik vroeg een jurylid om een reactie op Uw uitspraak inzake de jury. Het antwoord was: "Bij bondsschuttersfeesten moet iedere schutterij om beurten toch een eerste prijs mee naar huis kunnen nemen, of niet soms, anders is de lol er snel genoeg van af".

Ofschoon een schuttersbond een zelfstandige organisatie is die alles kan doen en laten binnen haar werkingsgebied, denk ik toch dat zij op het onderdeel jury en normen hun aangesloten leden zo goed als mogelijk moeten voorbereiden op de grote krachtmeting tijdens een OLS.

De OLS-Federatie weet zich voor jury-aangelegenheden gesteund door de Stichting SAS in de vorm van het beschikbaar stellen van het Normenboekje, het aanwijzen van een OLS-jury en een opfris-instructie over de normen voor de jury voorafgaande aan elk OLS. Anders ligt het (helaas) bij de meeste schuttersbonden waar jarenlang dezelfde juryleden worden gezien. Omdat het jureren toch wel een apart 'vakgebied' is, laat het bondsbestuur dit onderdeel graag over aan de jury zelf.

OVER DE JONGE SCHUTTERIJ VAN ROOSTEREN

In ongeveer iedere Limburgse lokale van enige omvang moet ergens in de twee eeuwen tussen 1600 en 1800 - en dikwijls zelfs eerder - een schutterij hebben bestaan die (een gedeelte van) de mannelijke inwoners verenigde bij godsdienstige, militaire en/of sociale verplichtingen. In zeer vele dorpen bestonden er zelfs twee van dergelijke gilden: de *Oude Schutten* voor de gehuwde en de *Jonge Schutten** voor de ongehuwde mannen. Koningszilver en - in al te zeldzame gevallen - archivalia leveren daarvan tot op de dag van vandaag het bewijs.

In enkele plaatsen is er evenwel zo goed als niets bewaard gebleven dat naar enige vroegere schuttersactiviteit verwijst: in dat geval verkeert bijvoorbeeld het dorp Roosteren. Toen Jolles meer dan een halve eeuw geleden zijn overzicht van nog bestaande of intussen verdwenen schuttersgilden publiceerde¹, vernoemde hij Roosteren niet eens, wat laat veronderstellen dat op dat ogenblik zelfs de herinnering aan voorbijgevoerde activiteiten verdwenen was. De huidige schutterij Sint-Gregorius uit Visserweert-Illikhoven heeft namelijk een andere en meer recente oorsprong². De archieven van de schepenbank van Echt³ bewijzen echter dat in de 18de eeuw Roosteren, zoals zovele andere Maaslandse dorpen, wel degelijk over twee schuttersgilden beschikte.

Ergens in de loop van 1761 heeft Joes Meulenaers *vaendraeger sijnde der Jonge Schutterije* die functie *dat is de plaetse van vaendraeger* verkocht aan Arnoldus Geelen. De overdracht gebeurt natuurlijk in aanwezigheid van alle *Jonge Schutten* en moet op gepaste wijze *afgedronken* worden, wat tot de volgende onkosten aanleiding geeft:

	pattacon	schilling	stuiver
7 kannen bier:	0	1	4
daarna nog			
2 amen bier:	4	0	0
voor de convocatie			
der schutten:	0	1	5
	—	—	—
samen ⁴ :	4	2	9

Daarop ontstaat er betwisting over wie het gelag zal moeten betalen. Niet duidelijk is of Joes Meulenaers vindt dat hij hiertoe geen verplichting heeft, dan wel of hij van mening is dat de representatiekosten van de heren wel wat al te hoog zijn uitgevallen. Hij weigert in ieder geval te betalen.

De *Jonge Schutten* doen echter een beroep op de scholtis (onkosten: 2 schill., 5 stuiver) en veroordelen Meulenaers tot een bijkomende boete van één aam bier, zodat de factuur nu oploopt tot 6 patt. 5 schill. 4 oort. Wanneer Meulenaers ook dan nog iedere betaling weigert, grijpen de *Jonge Schutten* naar de grote middelen: zij vallen

zijn woning binnen, inventariseren have en goed en nemen mee wat ze nodig vinden om de schuld te voldoen.

De gewezen *vaendrager* laat het er niet bij en dient een klacht in bij de schepenen van Echt.

Hij beroept zich daarbij op twee argumenten:

- 1/ Volgens de landrechten van het Overkwartier van Gelre mogen niemands bezittingen aangeslagen worden, tenzij er een rechterlijk vonnis geweest is, m.a.w. noch schout noch schutten waren daartoe bevoegd.
- 2/ De *gepande* goederen behoorde hem overigens niet eens toe maar waren het eigendom van *sijnen vaeder in welckens cost ende broodt hij is...*

Dus, zegt Joes, het gaat hier niet om een inbeslagname maar om doodgewone regelrechte diefstal!

De schepenen van Echt roepen dan de partijen op om op 3 februari 1762 voor hen op het Raadhuis aldaar te verschijnen. Zij zullen waarschijnlijk wel een wijze beslissing getroffen hebben, maar daarover vertelt het kleine dossiertje verder niets.

Raymond Driessen.

Noten:

- (*) Die long Schutten tot Roosteren, zie ook Limburgs Schutterstijdschrift nr 12, september 1991, pag. 8 en 9.
- (1) JOLLES, J.A., De schuttersgilden en schutterijen van Limburg. Overzicht van hetgeen nog bestaat, in: Publications 72 (1936) en 73 (1937).
 - (2) SANGERS, W. en JANSSEN, R. 50 jaar Schutterij St.-Gregorius Visserweert - Illikhoven, in: Maaslandse Sprokkelingen 9 (1986), nr. 1.
 - (3) Rijksarchief Maastricht, Schepenbank van Echt, nr. 27.
 - (4) Op één stuiver na dus 4 patt. 3 schill.

Bijschrift bij de kaart:

Roosteren en omgeving in 1692; kaartfragment uit de kaart van H. Taillot: *Estat et Seigneurie de l'Evesché de Lyege ousont les Comtés de Hasbain, de Looz et de Horn, le Marquisat de Franchimont et le Pays de Condroz.*

HISTORISCHE SCHETS VAN SCHUTTERIJ ST.-JORIS KAULILLE

De oprichting van "de Broederschap van den Ridder St.-Joris schutterie ofte Broederschap tot Caullile" situeert zich in het jaar 1554. Dit jaartal werd daarom op elke verenigingsvlag van de schutterij aangebracht. Ook enkele schilden herinneren nog aan het oprichtingsjaar.

Onderzoekers die zich met het historisch verleden van de schutterijen hebben ingelaten, kwamen tot de vaststelling dat de ontspanning in de tweede helft van de 16e eeuw belangrijker was dan de militaire paraatheid uit de tijd daarvoor. Dat een aantal schutterijen een soort politieke macht behielden, verandert niets aan de vaststelling dat vermaak het hoofddoel was.

De St.-Jorisgilde van Kaulille werd dus blijkbaar opgericht met het oog op volksvermaak. De naam "broederschap" wijst eigenlijk ook in die richting. Het is geen militaire eenheid, maar een vereniging van vrienden die zich het gezamenlijk vermaak tot doel stelden. De vraag of de schutterij van 1554 niet de voortzetting was van een "echte" schutterij uit vroegere perioden, is evenwel zeer reëel. Het is immers vrij onwaarschijnlijk dat voor Kaulille niet zou gelden wat voor zovele andere schutterijen wel het geval was. We menen dan ook te mogen besluiten dat de St.-Jorisgilde van Kaulille een voorgeschiedenis heeft. Daarom is de term "oprichting" voor het jaar 1554 misschien niet helemaal juist. Het gaat niet om de oprichting, maar wel om een herinnering van de schutterij die reeds lang van tevoren onder de een of andere vorm bestond.

In 1554 kreeg die schutterij een naam, een reglement en een vlag. 1554 was de start van de St.-Jorisgilde, maar niet van de schutterij van Kaulille. Het is daarom beter van "een nieuwe start" dan van de oprichting te spreken.

Uit latere tijden zijn slechts drie kopieën bewaard gebleven, namelijk:

1. "Copie uijt seeckere ordinarienten ende verdrach der schutterijen der seuen Dorpen", (1754 of ouder).
2. "Copije getrocken uijt de kaerte van Caulille" (20 juni 1778).
3. een tekst die een kopie zou zijn van de onder 1. genoemde, maar waarop tal van wijzigingen en toevoegingen zijn aangebracht (4 september 1900).

De Tweede Wereldoorlog bracht voor de schutterijen een periode van inactiviteit. Die zou voor de St.-Jorisgilde duren tot 1952.

Toen besloten een aantal mannen opnieuw met de schuttersactiviteiten te starten. Drijvende kracht daarbij was Theodoor Dirkx (* 10 augustus 1914 - † 15 januari 1995). Hij was kapitein - in Kaulille is dit de titel voor de voorzitter - van de rustende schutterij. Dit ambt had hij in 1943 door erfenis verkregen. Er werd besloten een kijkje te gaan nemen op het OLS, dat in 1952 werd georganiseerd door de schutterij van Rotem.

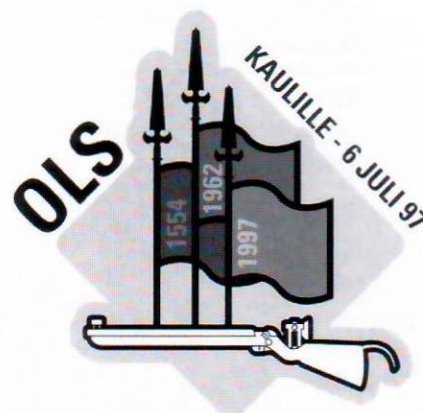
Dat betekende een nieuwe start. In 1953 nam de St.-Jorisgilde dan zelf deel aan het OLS in Oirsbeek en nog wel in een volledig nieuwe schutterskledij.

Het uniform was geïnspireerd op een schilderij van Frans Hals: "De officieren en onderofficieren van St.-Jorisdoelen". Aanvankelijk werd daar in schuttersmiddens eerder geringschattend over gedaan, want de meeste aandacht ging toen naar het schieten. Maar binnen tien jaar bewees de St.-Jorisgilde dat de twee ook samengaan: in 1961 werd het OLS gewonnen bij St.-Barbara Leveroy. Jammer genoeg lieten de weergoden de schutterijen in de

steek, toen ze op 1 juli 1962 gastheer was voor 135 schutterijen uit de beide Limburgen.

Dit heeft de St.-Jorisgilde niet belet uit te groeien tot één van de toonaangevende schutterijen binnen de Oud-Limburgse Schuttersfederatie. Talloze optredens in binnen- en buitenland bewijzen dat. En dat de schutters van Kaulille ook bij het schieten nog altijd hun mannetje kunnen staan, toonden ze op het OLS in Bocholt. Na 150 kavelronden trad de St.-Jorisgilde als overwinnaar naar voren. Het enthousiasme en de deskundigheid van de schutters uit Kaulille staan borg voor een geslaagde organisatie van het OLS-1997.

Piet Vanbussel.

VOOR DE TWEEDE MAAL EEN OLS IN KAULILLE

Na 35 jaar organiseert de Schutterij St.-Joris Kaulille nogmaals een OLS in hun dorp. Deze actieve schutterij van de Bond van Schutterij Maas & Kempen won immers vorig jaar bij de burenen van St.-Laurentius in Bocholt en ze willen het zeker zo goed doen wat betreft voorbereiding, organisatie en uitstraling van het feest. Dat bleek al tijdens de tweede persconferentie op 10 maart in het Cultureel Centrum "De Kroon". Een professionele presentatie en een mooie persmap; de tekst afgedrukt bijgevoegd plus een diskette met de tekst.

Schutterijen en publiek kijken al vol verwachting uit naar zondag 6 juli.

Kaulille in een notedop

In de Gids voor Vlaanderen, beschrijft Drs. Jan Gerits Kaulille als een landbouw- en woondorp aan het Kempisch kanaal Bocholt-Herenthals, in de noordelijke randzone van het Kempisch laagplateau. Op de zandige bodem zijn er weilanden, bossen en landbouwgronden aan te treffen. Totale oppervlakte 1.656 ha. Het inwoneraantal bedraagt thans ongeveer 3812 personen.

Het voornaamste monument is de driebeukige neogotische kerk van Sint Monulphus en Gondulphus (1930-1932). Architect was M. Christiaens uit Tongeren. De kerk werd aangebouwd tegen de noordzijde van de vroeggotische kerktoren uit de 14e eeuw. De kerk heeft nog een romaans wijvatervat in zandsteen (12-13de eeuw).

Het voormalig gemeentehuis werd in 1935 gebouwd. Nu behoort Kaulille tot de fusiegemeente Bocholt samen met Reppel, Lozen en Bocholt. Het "Keizershof" is een vroegere teutenafspanning en schutterslokaal. Kaulille was ook bekend om zijn springstoffenfabriek ("poeder").

OLS in de kijker

De vzw "OLS-1997" heeft een OLS-Dorpskrant uitgebracht omdat ze graag de inwoners willen betrekken bij het feest en bij de voorbereiding ervan. Hierin worden heel wat praktische mededelingen gedaan en wordt de betekenis van het logo uitgelegd. Verder gaat men nader in op de optochtroute, het feestterrein, de nevenwedstrijden, de bevestigingsactie en de randactiviteiten.

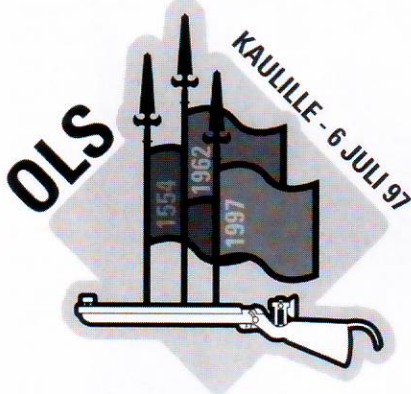

De prachtige groep van de schutterij Sint-Joris Kaulille.

Op een strooifolder stelt men het OLS voor als "Knal gezellig!" en drukt men vooral op het feit dat het ook een familie- en kinderfeest is met een heus "kinderdorp". Op het feestterrein is het TV Limburg promotieteam aanwezig, TV 8 Nederland, de ROZ (Omroep Limburg) en Radio Contact.

Logo

De eerste ontwerpen hiervoor werden gemaakt door Tony Verlaak en na het verzamelen van verschillende meningen, werden de ontwerpen door drukkerij Vaes uitgewerkt tot een embleem waarin centraal staan de buks, de pieken (doelend op de schutterijen) en de vlaggen.

De jaartallen in de vlaggen betekenen:

1554: oprichting schutterij St.-Joris,
1962: het eerste OLS in Kaulille,
1997: het tweede OLS in Kaulille.

Programma

Vrijdag 4 juli: Concert met de Vlaamse topzangeres Dana Winner
Zaterdag 5 juli: Eucharistieviering in de kerk en feestelijke opening van het OLS.

Zondag 6 juli: Receptie voor genodigden - openingsceremonie - vertrek optocht 13.15 uur - start nevenwedstrijden 13.30 uur - begin buksschieten 16.15 uur en vuurwerk om 22.30 uur. Het Kinderdorp is geopend tussen 14 en 18.30 uur.
Maandag 7 juli: Dankfeest voor de medewerkers.

Zaterdag 12 juli en mogelijk zondag 13 juli: Uitkaveling schietwedstrijd.

Bevlagging

De Heemkundige Kring "De Klaveren Heer" nam het initiatief om het dorp te bevlaggen met talrijke bannieren. Het OLS-logo prijkt op een van blauw naar wit lopende achtergrond. Ze worden aangebracht op de toegangswegen en de optocht-route. Kaulille zal er dus feestelijk uitzien!

Het winnend zestel: Paul Bloemen, Jos Heyninckx, Danny Geijsels, Jan Creemers, Rik Rynkens en Willy Klaps.

Onmiddellijk na het lossen van het winnende schot gingen de helden van Kaulille op de schouders van de talrijke supporters die waren opgekomen in Bocholt om de finale mee te maken.

Feestterrein

Het gebeuren heeft plaats op en rond de voetbalterreinen van F.C. Kaulille (samen 12 ha). De omliggende eigenaars stelden hun gronden ter beschikking zodat er een uitgebreid terrein met goede parkeermogelijkheden kon ingericht worden (30 ha). Het geheel is dichtbij de dorpskern gelegen, de verst geparkeerde auto is slechts op 800 meter van het feestterrein. De ingangspoort uit 1962 zal nagebouwd worden in berkenhout.

Aanrijroutes

De twee grote aanrijroutes zijn de richtingen Bree-Bocholt-Kaulille voor de schutterijen en sympathisanten uit Zuid-Limburg en Belgisch Limburg en de richtingen Weert-Lozen-Kaulille voor alle verkeer uit de regio Weert en dat van Hamont en omgeving. Autobussen dienen in het centrum te parkeren en komen uit de richting Lozen.

Optocht

De 164 schutterijen zullen 1500 meter afleggen via de Molenstraat, de hoofdweg Kaulilledorp, de kerk (zittribune), Jasperlaan (hoofdtribune aan de parochiezaal). Erkstraat.

De wegen zijn prima begaanbaar en bijna overal zijn er voet- en fietspaden die kunnen ingenomen worden door de duizenden toeschouwers.

OLS-nieuwsjes

- Op 10 mei trok burgemeester Jos Michels (voorzitter van de stuurgroep) te voet naar het bedevaartsoord Scherpenheuvel ingevolge zijn belofte als Schutterij St.-Joris het OLS zou winnen.
- Het Dana Winner concert betekent ook een goede promotie voor het OLS menen de organisatoren. Men verwacht er minstens 1000 toeschouwers en fans.
- Het kinderdorp (het succes van Bocholt wordt herhaald) bevat ondermeer een springkasteel, speeltoestellen, speelmobiel van de provincie Limburg en andere attracties en animatie voor de jeugd.
- De 10 hoofdsponsors van het OLS zijn: AJK NV Kaulille, Brouwerij Martens Bocholt, Concentra NV Hasselt, Gemeente Bocholt, Gijbels NV Ellikom, Jacobs Evenementenservice Dessel, Meubelcentrale Heylen Peer, TV Limburg - TV 8 Limburg en Radio Contact.

- De Belgische Posterijen hebben een extra poststempel uitgebracht met de aankondiging van het OLS-1997. Verzamelaars dienen snel te zijn want op 7 juli wordt de stempel onherroepelijk uit de roulatie genomen.

OLS-1962

Op 1 juli 1962 had te Kaulille het OLS schuttersfeest plaats. Een grote handicap "geen zomers weer" waardoor de kleur en de mooiheid van dit feest niet tot uiting kon komen. De schutterij Sint-Joris mag gefeliciteerd worden om haar degelijke inrichting en onze Nederlandse schuttersvrienden zullen tot de overtuiging zijn gekomen dat ons Belgisch Limburg ook bekwaam is om een OLS te organiseren...

Onze wens is dat een schutterij van onze bond te Leveroy moge winnen in 1963!

Zo meldde bondssecretaris Theo Dirx in zijn "jaarverslag".

Wij wensen wel mooi zomers weer op 6 juli en misschien wint er wel een schutterij van de Bond "Maas en Kempen" welke in 1998 het 50-jarig bestaan viert.

Werner Smet.

Stuurgroep OLS (v.l.n.r.): boven Lambert Thijs, Jos Plessers, Hubert Bloemen, Willy Sijbers, Piet van de Schans, Jan Heyninckx en Jan Creemers; midden: Tony Verlaak, André Groenen en Marc Vanherk; onder: Willy Krops, Jaak Creemers, Jef Dejong, Jos Michels, Jos Bloemen, Pierre Vanbussel, Jos Vanmontfort en Thieu Vander Sanden. Maurice Theuwissen en Jaak Michels ontbreken op de foto.

LINNE NU EEN KEIZER-RIJK

Op zondag 8 september 1996 vond het koningschieten van Drumband en Schutterij St.-Martinus Linne plaats. Ben van Vlodrop (39) slaagde er toen in om voor de derde keer op rij de koningsvogel naar beneden te halen. Daardoor werd hij de eerste keizer in de geschiedenis van deze schutterij. Een bliksem-carrière in de Schutterswereld: vijf jaar lid van een vereniging en al vier maal de vogel afgeschoten.

Waat waas ut sjoon ...

Voorafgegaan door de Koninklijke Harmonie de Lentekrans ging schutterij St.-Martinus op 25 april j.l. naar de kerk om daar haar eerste keizer te laten installeren. Aangekomen bij de kerk vormde de harmonie ook de erehaag.

Pastoor J. Deckers droeg de St.-Martinusmis op ondersteund door het indrukwekkende optreden van kerkelijk zangkoor St.-Martinus. Keizer en Keizerin nemen uiteraard de ereplaatsen in, vlak voor de trappen naar het altaar. Achter hen de nieuwe koning met zijn koningin. Halverwege de dienst vindt de installatie plaats.

Na de zegening worden aan keizer Ben van Vlodrop de tekenen van zijn waardigheid overhandigd: het keizerszilber en het keizerszwaard. In plaats van de keizersteek zal hij de hoed dragen zoals voorgeschreven bij zijn uniform van officier van de Bersaglieri, Italiaanse Nationale Garde uit 1864. De uitreiking geschiedt door respectievelijk Beschermheer Janssens, voorzitter Geraerds en bondsvoorzitter Herffs aan de keizer worden uitgereikt.

Dan volgt de installatie-formule, voorgelezen door Bondsvoorzitter Herffs en herhaald door de Keizer, die tijdens dit plechtige onderdeel van de gebeurtenis de verenigingsvlag met zijn rechterhand vasthoudt.

Pastoor Deckers gaf er in zijn preek blijk van het schutterswezen in zijn kern zeer fijn aan te voelen.

Keizerspaar Ben en Marian van Vlodrop meteen na de plechtige installatie.
Foto: Jack Linssen.

Schutbroeder Jos Munnichs had het voorrecht om een gedicht voor te dragen aan het keizerspaar. Hij had gekozen voor het gedicht dat wij in ons december-nummer afdrukten. Echter zeer toepasselijk vertaald in het dialect dat wij U niet willen onthouden.

Sjöttersfieës

Bezinning en devotie
Exercitie, defilé en solis
Väöl momente van emotie
Es ut bölke mer aaf is

Fier en sjtram in de pas
Laupe sjötte inne riej
Haole ut marstempo vas
Same, ziel aan ziej

Keuning, keizer en bieleman
Marketenster, mit get te aete
En auch sjötte kinne d'r get van
Veer zolle ze nooit vergaete

Kleurrieke kammeräöj ôngerein
Zônger haat en nijd
Gewonne of verlaore, same biejein
Sportief in de strijd

Ein sjitterend fieës, zeker weite
'n fieës vol passie en vur
Det ongetwiefeldj moog heite
Limburgs sjoonste volkscultuur.

Bij het verlaten van de kerk barstte een spontaan applaus los, gevolgd door saluutschoten.

Na de H.Mis in de overvolle parochiekerk - de gemeenschap van Linne had door haar massale aanwezigheid in de kerk zeer duidelijk blijk gegeven van haar grote betrokkenheid bij het gebeuren - marcheerde de stoet naar de feesttent bij café Stienen aan de Kloosterstraat.

Een zeer lange rij feliciterenden - men stond tot aan de ingang van de feesttent - bewezen Keizer en Keizerin van Vlodrop èn Schutterij St.-Martinus hoezeer zij deel uitmaken van de gemeenschap waarbinnen zij functioneren.

Ook de Redactie van het Limburgs Schutterstijdschrift biedt het nieuwe Keizerspaar gaarne haar welgemeende gelukwensen aan.

Drumband en Schutterij St.-Martinus is trots op het keizerspaar. Juist in het jaar dat de 90ste verjaardag van de schutterij herdacht zal worden is men ook nog een keizer rijker.

Drs. Jean Walraven/Jos Munnichs.

SCHUTTERIJEN OVER DE GRENS

De eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat ik niet bepaald gelukkig ben met de kop van dit artikel. Natuurlijk, ik heb deze kop zelf gekozen, maar het liefst had ik een kop gekozen die veel meer de grote band aantoonde tussen ons Limburgse Schutterswezen en de Schützenbruderschaften, Schützenvereine en Sociétés de Tir die aansluiten aan de zuid- en oostgrens van ons. Eén zeer opmerkelijk iets hebben ze gemeen met ons, namelijk hun dialect. Dankzij het gebruik van het dialect is het mogelijk dat schutters uit bijvoorbeeld Kettenis, Plombière, Spaubeek, Maaseik en Mönchen-Gladbach met elkaar kunnen praten en elkaar volledig kunnen begrijpen. Nergens in heel Europa doet zich dit unieke feit voor. Nederlanders, Belgen (of moet ik zeggen: Nederlands-, Frans- en Duitstalige Belgen) en Duitsers; drie verschillende talen maar met één gemeenschappelijk dialect. Ik denk dat hierin ook de grote kracht schuilt van het Dreiländereck Schützenfest. Dit schutterstreffen mag daarom nooit en te nimmer verloren gaan. Neen, sterker nog het dient om die reden nóg meer gepromoot te worden. Kom dus allen op zondag 14 september naar Kettenis en geniet van dit Euregio-naal schuttersfeest én van ons gemeenschappelijke dialect. Het liefst zou ik alle artikelen in ons eigen dialect willen plaatsen. Ik besef echter dat ik dan gelijktijdig een aantal lezers zou teleurstellen. Dus we houden het voorlopig maar bij het gebruik van de Nederlandse taal en regelmatig gedichten in ons dialect. Om onze Duitstalige lezers ten dienste te zijn zullen we regelmatig artikelen in de Duitse taal plaatsen.

Wim Pijpers.

St.-Christopherus Gerderath

Ook de St.-Christopherus Bruderschaft in Gerderath bij Erkelenz heeft een unicum. Voor het eerst in haar ruim 200 jaar bestaan wist zich ook hier een vrouw tot koning te schieten.

Erstmals ist eine Frau Schützenkönig

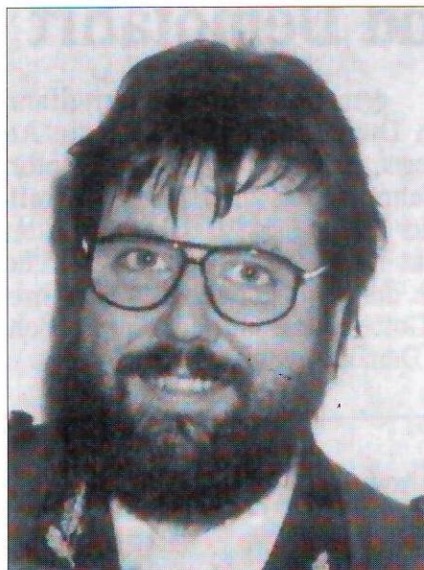
Die Frauen kommen -langsam aber gewaltig. Und das auch in Gerderath. Denn dort trägt zum ersten Mal nach über 200 Jahren eine Frau die Majestätenwürde, steht als

Königin im Mittelpunkt des Geschehens. Renate Trimborn, Hartmut Mertens sowie die Ministerinnen Eva Konrads und Jacqueline Beckers werden in diesem Jahr - natürlich kräftig von der Bruderschaft unterstützt - die Frühkirmes in der ersten Reihe mitfeiern.

Seit Bestehen der Bruderschaft - und die wurde immerhin 1759 gegründet - trägt erstmals eine Frau das Königssilber. Es war ein hartes Kopf an Kopf-Rennen zwischen den Schützen um die Majestätenwürde. Im Finale unterlag Ehemann Hartmut seiner Gattin Renate. Sie hatte das glücklichere Händchen. Das familiäre Glück ist übrigens perfekt: Sohn Andreas schoss den Prinzenvogel ab, gehört mit zur königlichen Familie des Jahres. Mit seinen Ministern Ronny und Conny Schellenberg ist auch er bei der Frühkirmes dabei. Und auch ein weiteres Kind der Familie Thomas Schellenberger ist dabei, trägt die Würde des Schülerprinzen.

Wisseling van de wacht

Met een Open Dag opende de schutterijen uit de omgeving van Mönchen-Gladbach op 1 mei hun schuttersseizoen. Vertegenwoordigers van alle schutterijen ontvingen op een centraal punt de geïnteresseerden. Onder het genot van een drankje en toepasselijke muziek, vertelden de schutters enthousiast over hun schutterij, hun tradities en natuurlijk waarom de geïnteresseerde lid moet worden van de schutterij.

Horst Thoren

Aan het woord is Horst Thoren, Bezirksbundesmeister, die met zijn 38 jaar een goed voorbeeld is van de nieuwe generatie schutters die nu leidende posities bekleden in het schutterswezen in het gebied rond Mönchen-Gladbach.

Vele schutterijen organiseren jaarlijks een kermis rond hun koningsvogelschieten. Drie of vier dagen feesten de schutters dan met hun dorpsgenoten. Naast het financiële gewin, winnen de schutterijen er op die manier jaarlijks ook nog eens enkele nieuwe (veelal jeugdige) leden bij.

Dit jaar hebben diverse schutterijen in het Gladbachse een extra reden om feest te vieren. De St.-Vitus-Laurentius Bruderschaft wordt 575 jaar oud, de St.-Barbara Bruderschaft uit Neuwerk viert haar 500-jarig bestaan, schutterij St.-Vitus-Stephanus uit Pesch kan dit jaar terugzien op haar 275-jarig bestaan terwijl Bürgerschützenverein St.-Hermann-Josef Speick met haar 100 jaar de rijen van de feestvierende verenigingen sluit.

En ook hier wijst Horst Thoren er op dat feestvieren weliswaar belangrijk is, maar even zo belangrijk is het om de mensen "auf das Schützenbrauchtum neugierig zu machen". Een uitspraak die geen vertaling behoeft, sterker nog een uitspraak die precies aangeeft dat nieuwe leden meer dan welkom zijn. Vandaar dat de schutterijen in zijn Bezirksgebiet geen 'Nachwuchssorgen' kennen. In één adem vermeldt Horst erbij dat er in Korschenbroich en Giesenkirchen afgelopen jaar weer twee schutterijen zijn opgericht.

Veel jongeren die zich aansluiten bij een schutterij, willen na verloop van tijd ook mede-verantwoordelijkheid dragen in een bestuurlijke functie. Daardoor heeft zich bij de voorzitters van de schutterijen een wisseling van de wacht voorgedaan; veel jonge krachten tussen de 30 en 40 jaar hebben nu leidinggevende posities in de schutterijen. Horst Thoren als Bezirksbundesmeister sinds 1988, is daar met zijn leeftijd van 38 jaar wel het meest sprekende voorbeeld van.

Verjonging van besturen brengt ook vernieuwingen met zich mee. Voorheen duurde een schuttersfeest van zaterdag tot en met dinsdag, nu zien we dat zich de optocht en de verschillende wedstrijden zich

meer en meer op de zaterdag afspelen. Dat heeft ook te maken met de hoge kosten die de schutterijen moeten maken om bijvoorbeeld goede orkesten in te huren om op maandag en dinsdag het schuttersfeest op te luisteren. Deelname aan alle bondsschuttersfeesten in de regio betekende bovendien voor de trouwe schutter dat hij/zij steeds een of twee dagen verlof moest opnemen. Het opnemen van publiekstrekkingen geschiedt daarom ook bij voorbaat in het weekeinde. Daardoor heeft de organiserende schutterij wel de mogelijkheid gekregen om op maandag- en dinsdagavond zogenaamde 'Heimatabenden' te houden. Dit heeft als bijkomend gevolg dat nieuwkomers in de gemeente, nóg beter dan voorheen, de mogelijkheid krijgen om opgenomen te worden in de gemeenschap.

Horst Thoren geeft toe dat er ook in zijn gebied nog plaatsen zijn die geen schutterij hebben en waar hij graag een schutterij actief zou willen zien. In het begin van de tachtiger jaren zijn er diverse heroprichtingen geweest in die plaatsen, maar deze zijn allemaal op niets uitgelopen. Om een schutterij (her-) op te richten moet je tegenwoordig over een groep mensen beschikken die precies weten wat ze willen en bereid zijn de handen uit de mouwen te steken. Voor persoonlijke verheerlijking is daarbij geen plaats!

De St.-Marien Schützenbruderschaft op weg naar de kerk alvorens de strijd om het koningsvogelschieten begint.

St.-Marien Schützenbruderschaft Wassenberg (Oberstadt)

"Mann soll die Feste feiern wie sie fallen" - Diese alte Weisheit kennen auch die Bewohner der Wassenberger Oberstadt und natürlich die St.-Marien Schützenbruderschaft. Darum wurde die traditionelle Mai-Kirmes mit Vogelschuß vom 3. Mai bis zum 5. Mai veranstaltet.

Doch die Wassenberger Oberstädter und die St. Marien Schützenbruderschaft haben in diesem Jahr einen ganz besondern Anlaß zu feiern. Die Bruderschaft feiert in 1997 ihr 50-jähriges Jubiläum. Deshalb soll im Juli eine Chronik über das Leben der Bruderschaft und die Bewohner der Wassenberger Oberstadt veröffentlicht werden. Der Wassenberger Karl Liek beschreibt in der Chronik die Gründungsphase der St.-Marienschützenbruderschaft: "Am 9. Juli 1947 trafen sich in der Gaststätte Waldschenke 13 Männer, um die St.-Marienschützenbruderschaft zu gründen. Die Gründung der neuen Schützenbruderschaft bedurfte der Genehmigung durch die damalige britische Militärregierung. Die Militärregierung erteilte am 16. August 1947 der Bruderschaft die Genehmigung, Veranstaltungen zur Brauchtumpflege durchzuführen. Seitdem feiert die St.-Marien Schützenbruderschaft alljährlich am ersten Sonntag nach Maria-Himmelfahrt (15. August) ihre Kirmes mit Vogelschuß".

In diesem Jahr begann die Mai-Kirmes am 3. Mai mit dem Aufsetzen des Maibaums und ein großes Familienfest mit Jubilarehrung. Der Sonntag, 4. Mai lag ganz in der Hand der Schützen. Ein Festhochamt für lebenden und Verstorbenen der Schützenbruderschaft.

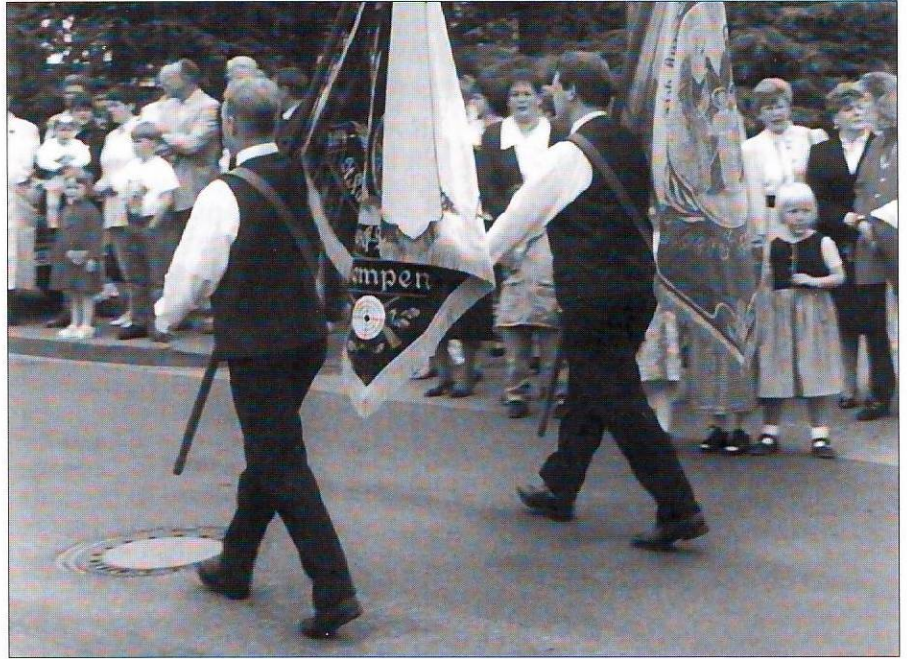
Laufparade in Klompen und kurzen Hosen, gesehen in Rath-Anhoven.

Um 15 Uhr gab es den traditionellen Festzug durch die Oberstadt. Danach hieß es Vogel frei! Die Schützen könnten beim Vogelschuss ihr Können unter Beweis stellen.

St.-Katharina/St.-Josef Schützenbruderschaft Kempen

Hoe de gemeenschap rond schutterij St.-Katharina/St.-Josef in Rurkempen (5 km over de grens bij Posterholt) een schuttersjaar beleeft, kunt U proeven in bijgaand verslag.

Na een hevige strijd in augustus 1996, mocht Jürgen Wolters zich schutterskoning noemen. Aangezien de St.-Katharina/St.-Josef Schützenbruderschaft het Bezirksschützenfest van 20-22 juni organiseert, werden de traditionele feestelijkheden vervroegd naar het weekeinde van 3 tot en met 5 mei.

Koningspaar Petra en Jürgen Wolters bij het afnemen van het defilé voor de eigen woning.

Met man en macht werd gewerkt om het eigen schuttersfeest weer tot een jaarlijks hoogtepunt te maken. Zo werd er gezocht naar een prachtige meiboom en wekenlang maakten de burens van het koningspaar maar liefst 9000 papieren rozen die dienden om de straat én het huis van het koningspaar te sieren. Op zaterdag 3 mei werd er eerst een bezoek gebracht aan het kerkhof om de overleden schutters te gedenken. Daarna ging het gezelschap in optocht naar het huis van het nieuwe koningspaar Petra en Jürgen Wolters. In het huis van het koningspaar kreeg iedereen iets te drinken. 's Avonds was er het Koningsbal. Na een H. Mis voor alle levende en overleden leden van de schutterij op maandag 5 mei, volgde in het dorp een feestelijke optocht met defilé. De afsluiting van dit schuttersfeest was het kermisbal in de feesttent.

Vermeldenswaard is dat 27 jaar geleden de grootouders van Jürgen Wolters (Magdalena en Gerhard Wolters) ook koningspaar waren. Een Bezirksschützenfest kan vergeleken worden met een bondsschuttersfeest bij ons. In Rurkempen zullen maar liefst 20 schutterijen deelnemen.

St.-Josef Hetzerath

Maar liefst 30 jaar was schutterij St.-Josef Hetzerath (bij Heinsberg) een rustende schutterij. Onlangs is zij echter ontwaakt en op Hemelvaartsdag was de schutterij weer volop actief en pakte haar tradities op, waaronder het koningsvogelschieten.

MINI-OLS MIDDEN IN BEBOUWDE KOM

Sint Sebastiaan uit - maakt het mogelijk in - Heerlerheide!

61 Schutterijen ontvangen midden in het hartje van een Heerlense deelgemeente? De Sebastianen van Heerlerheide maken het mogelijk. In 1990 lootte Sint Sebastiaan het Zuid-Limburgs Federatiefeest voor het jaar 1997. Die zeven jaar zijn dankbaar gebruikt om een haast onmogelijke taak te volbrengen, het Z.L.F. midden in de oude en dicht bebouwde oostelijke mijns-treek te organiseren. De schutters van Heerlerheide hebben voor de 20e juli niets aan het toeval overgelaten. Allerlei problemen overwonnen en kans gezien om het schieten toch op diezelfde zondag en locatie plaats te laten vinden. Om voldoende schootsveld te creëren wordt zelfs een belangrijke verkeersader tussen Brunssum en Heerlen afgesloten! Voetbalvereniging Groene Ster stelde zijn velden belangeloos ter beschikking. Een comité van organisatie boog zich over de noodzakelijke sponsoring. Bestuur van schutterij Sint Sebastiaan wierf, zij het met enige moeite, een groot aantal medewerkers. De mouwen zijn opgestroopt. Heerlerheide staat klaar de duizenden schutters, diens gevolg en bezoekers te ontvangen. Sint Sebastiaan, een klinkende naam binnen en buiten de Amstenraadse schuttersbond Sint Gerardus, staat voor de grootste klus die zij in haar "korte" geschiedenis heeft volbracht.

Hoe oud is de schutterij uit Heerlerheide eigenlijk?

Onderzoek heeft uitgewezen dat de schutterij opgericht moet zijn in 1849. Documenten en papieren over deze oprichting ontbreken toch kan bovenstaande als bewezen gelden, daar de tekst op een van de zilveren schilden luidt; "H. Kuipers 1. Koning Heerlerheide 1850". Het is dus zeer aannemelijk dat deze vereniging minimaal een half jaar voordien, dus in 1849, gestart is. Hoewel betwijfeld mag worden dat toentertijd reeds sprake was van een echt georganiseerd verenigingsverband. Enthousiaste

schutters die in het verleden van Sint Sebastiaan Heerlerheide ge-graven hebben worden in deze mening gesterkt, daar op de koningsplaat van 1899 vermeld staat: "Hendrik Heuts Koning te Heerlerheide en het Jubeljaar 50 jaar bestaan 1899". De eerste papieren documentatie van de schutterij zelf is een kasboek annex notulenboek uit 1882. Ook hierin wordt steeds van het jaar 1849 uitgegaan. In 1882 waren nog meerdere mede-oprichters in leven en ook nog steeds lid van de schutterij. Hiermee mag het oprichtingsjaar 1849 als vaststaand feit gelden.

Schutters-Feest

te BRUNSSUM,

op Zondag den 21 Julij,

's namiddags 4 ure,

zal de Schutterij van Heerlerheide en de Schutterij van Merkelbeek ieder een PRIJSVOGEL te Brunssum schieten, waartoe aan ieder Sociëit een Medaille zal uitgereikt worden.

Na afloop van het bovengemelde zal een algemeen

PRIJSVOGEL

geschoten worden, waaraan alle Liefhebbers van hier en elders, kunnen deelnemen.

De Generaal der Schutterij
te BRUNSSUM.

Oudst bekende foto van schutterij S

Heilige Cornelius

De naam van de schutterij was in de beginjaren echter nog niet Sint Sebastiaan want in die eerste jaren werd de naam "Bruderschaft Heilige Cornelius" of "Schutssengesellschaft des Heiligen Cornelius" gehanteerd. Zowel op de eerste koningsschilden als in de diverse aankondigingen in de "Limburger Courier" werd deze naam tot 1868 gebruikt. Uit een artikel in de "Limburger Courier" van 7 juni 1862 blijkt duidelijk dat de "Schutzengesellschaft des H. Cornelius" een nieuw drapeau ontvangen heeft van de graaf d'Ansembourg. In dezelfde krant van 8 juni 1868, zo'n 6 jaar later, treft men een aankondiging voor een schuttersfeest en vogelschieten op Heerlerheide, waar-

bij voor het eerst de naam Sint Sebastiaan opduikt. In alle papieren nadien blijft deze naam voor de Heerlerheidse schutterij gehandhaafd. De reden waarom men omstreeks 1868 de schutspatroon heeft gewijzigd is helaas onduidelijk en niet meer te achterhalen. Een verklaring zoekend zou enkel ontvallen in onverantwoord giswerk. Het feit op zich is echter zonder meer verwonderlijk, daar de naam en schutspatroon H. Cornelius eigenlijk op Heerlerheide, gezien de parochienaam, meer voor de hand ligt dan die van Sint Sebastiaan.

Uniformering door de jaren heen

Vroeger was de Heerlerheidse schutterij een schiet- en gezelligheidsvereniging waarbij uiterlijk ver-

toon geen grote rol speelde. Zo bestond de uniformering vaak uitsluitend uit eenzelfde pet of sjerp. Ook werd de schutterij als ze op straat verscheen niet begeleid door een drumband, maar hoogstens door een tamboer en een fluitspeler, die dan ook nog vaak op leenbasis of tegen betaling meeding. Sint Sebastiaan bestond dus uit niet meer dan de Koning, vaandrig, officieren en schutters. Pas in 1953 werd de ingehuurde tamboer vervangen door een heuse drumband, bielemannen werden toegevoegd en ook de uniformering werd steeds professioneler. Zo'n 30 jaar geleden kon men de schutterij uit Heerlerheide dan ook bewonderen zoals deze er nu nog steeds uitziet.

Vaandels

In de loop van de 148 jarige geschiedenis heeft Sint Sebastiaan een zevental vaandels c.q. drapeaus gekend. Deze zijn allen nog bewaard gebleven, waarbij de oudste exemplaren wel duidelijk door de tand des tijds zijn aangetast. Het eerste drapeau is het reeds eerder vermelde exemplaar, geschonken door de graaf d'Ansembourg in 1862. Het tweede exemplaar is een zijden vaandel uit 1900, besteld door de schutterij zelf bij de firma Horen en Zoon in Roermond. Dit vaandel, waarop de toen jonge Koningin Wilhelmina afgebeeld staat, werd op zondagmiddag 22 april 1900 door de schutterij afgehaald op het station in Heerlen. In optocht, met begeleiding van de harmonieën Concordia en Eendracht aangevuld met de turnvereniging "Kracht en Vlugheid" werd het nieuwe vaandel naar Heerlerheide gebracht. In 1905 werd een nieuw drapeau geschonken door de Hoensbroekse notaris Beckers. In 1932 schafte Sint Sebastiaan zelf een nieuwe zijden vaandel aan. Koningin Wilhelmina stond wederom prominent afgebeeld. De prijs voor dit prachtige dundoek was destijds de lieve som van Fl. 250,00. Het vijfde vaandel werd in 1962 geschonken door het Erebestuur. Op dit vaandel van zijde is voor de tweede maal (na 1905) de schutspatroon Sint Sebastiaan afgebeeld. Op de hoeken van het vaandel zijn de parochiekerk en de mijnzetel Oranje Nassau III afgebeeld. Bij gelegenheid van de viering van het 125-jarig bestaan in 1974 boden enkele schutters waaronder de heren van Maasdijk, Schiffelers en Werts een nieuwe

Sebastiaan Heerlerheide uit 1912.

vlag aan ter vervanging van het danig versleten exemplaar van 1962. In 1984 werd het vaandel van '74 opnieuw vervangen. Deze werd opnieuw geschonken door het erebestuur.

Koningen maar ook Keizers

In de afgelopen, bijna, 150 jaar heeft Sint Sebastiaan 129 Koningen en 5 Keizers gekend.

"Record" koning was de heer M. Thewissen met 7 koningschappen waarvan het eerste behaald in 1854 en voor het laatst in 1875. Opmerkelijk is dat nu nog 5 nazaten van deze Mathias Thewissen lid zijn van Sint Sebastiaan! De 5 keizers waren achtereenvolgens de heren H. Bemelmans (veearts) in 1880, F. Hermans in 1890, in 1897 Th. Diederens, P.J. Beaujean in 1924 en W.Th. Jansen in 1935 tot zijn overlijden in 1987. In 1992 had de heer Jansen zijn opvolger kunnen krijgen in de persoon van Fons Ijpelaar. Helaas schoot de schutter vóór de mogelijke nieuwe Keizer de allerlaatste resten van de vogelstang.

Koninklijk

Reeds op 23 januari 1884 werden de statuten koninklijk goedgekeurd door Koning Willem III waarna vaak ten onrechte de naam Koninklijke Schutterij gevoerd werd. Het predikaat Koninklijk werd verkregen in 1959 en verleend door de toenmalige Koningin Juliana. Sindsdien mag Sint Sebastiaan de oranje wimpel aan het vaandel dragen en met recht de naamstoevoeging Koninklijk voeren. Heerlerheide is hiermee een van de weinige schutterijen in Limburg (7 in totaal) welke het predikaat Koninklijk verworven hebben.

Schuttersbond

Hoewel gesteld wordt dat de eerste schuttersbond in de oostelijke mijnstreek pas in 1929 opgericht werd, veronderstelt men dat de schutterijen in deze omgeving wel degelijk een soort verbond kenden. Er vonden namelijk regelmatig schuttersfeesten plaats. Op de medaille voor de beste commandant op het schuttersfeest in 1905 te Heerlerheide staat gegraveerd: "1. Schut-

tersbond Beste Commandant 1905 Heerlerheide". Documenten zijn echter tot op heden enkel te vinden over de oprichting van de bond Sint Gerardus Amstenrade in 1929 waarbij Heerlerheide een van de medeoprichters was en tot op heden onafgebroken lid is gebleven.

Erebestuur

In 1953 besloten een aantal oud-leden, welke niet meer actief en geüniformeerd waren, samen met enkele schuttersvrienden een erebestuur op te richten. Deze, weliswaar separate, vereniging is zeer nauw verbonden aan Sint Sebastiaan. De uiteindelijke oprichtingsvergadering vond plaats op 20 januari 1954, zodat het Erebestuur in 1994 het 40 jarig bestaan kon vieren. Een van de oprichters van het Erebestuur, de heer Somers, was dus eveneens 40 jaar lid! De vereniging verleent conform reglement financiële en morele steun aan de schutterij uit Heerlerheide. In het begin was de financiële steun van primair belang, de laatste jaren is de morele steun steeds belangrijker geworden.

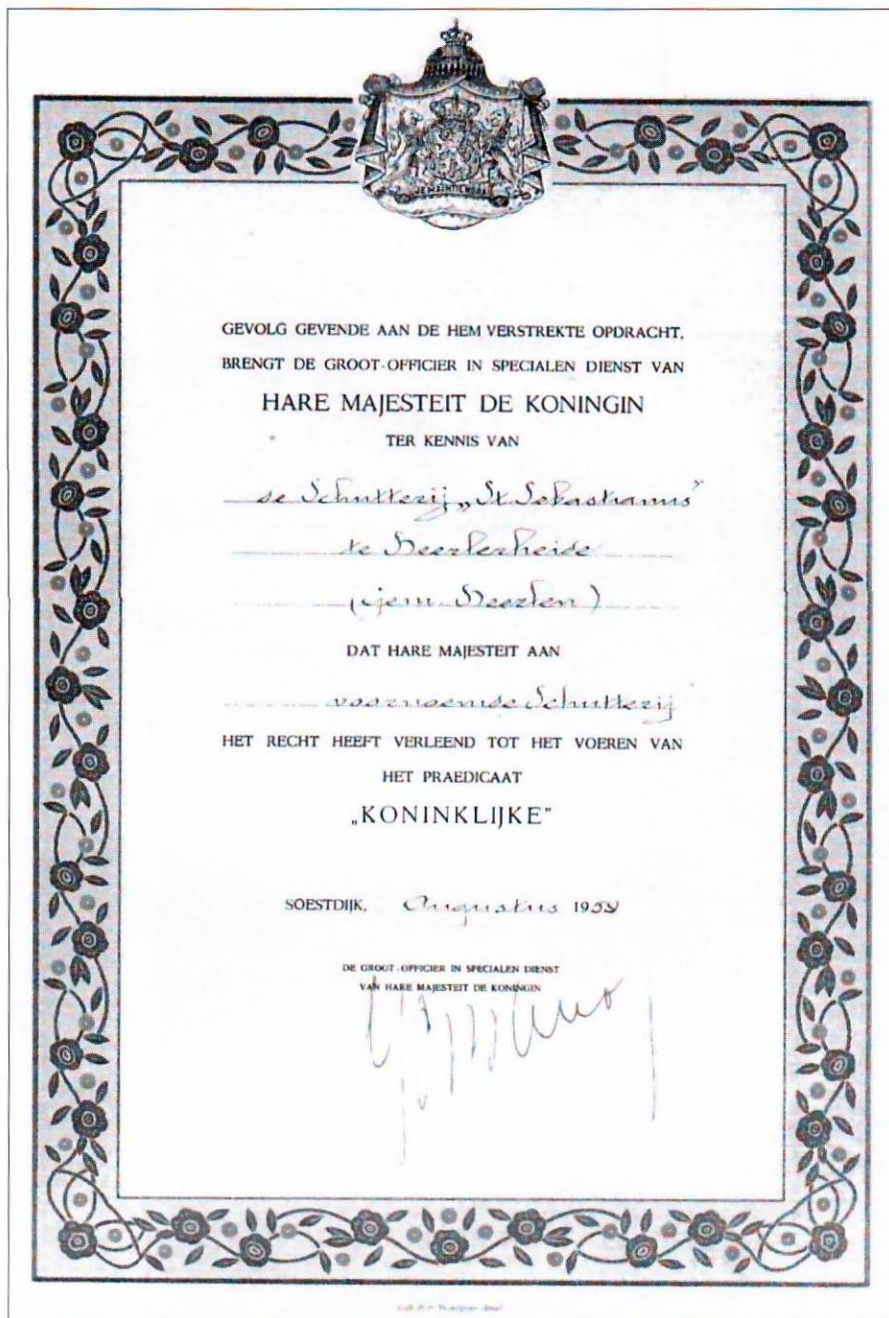
Schutterij St. Sebastiaan Heerlerheide in 1920.

Prestaties

Heerlerheide heeft vele hoogtepunten gekend; de diverse jubilea, de uitreiking van het predikaat Koninklijk en zeker de 1e prijs op het WMC in 1958 tijdens de marswedstrijden. Veel prijzen werden behaald op de bondschuttersfeesten, federatiefeesten en de "Oude Limburgers". Menige eerste prijs werd in de wacht gesleept voor houding optocht, defilé maar vooral bij de oude exercitie. In deze discipline is Heerlerheide al decennia een geduchte en gevreesde concurrent voor de andere deelnemers op dit onderdeel. Ook individueel werden vele prijzen behaald. Commandant M. Beaujean is met zijn 16 OLS titels eenzaam recordhouder voor de Beste Commandant Oude Exerctie.

Schuttersfeesten in Heerlerheide

In de beginjaren vonden overal vele schuttersfeesten plaats. Hoewel nog niet in georganiseerd verband werden blijktens aankondigingen in de dagbladen vaak van deze "vrije" schuttersfeesten georganiseerd. Vogelschieten was in die tijd een veel

en graag beoefende hobby, waarbij het niet altijd ging om een nieuwe koning te bepalen maar iedereen kon deelnemen waarbij dan medailles te verdienen waren op kop, vleugels, staart en vanzelfsprekend de gehele romp.

Het allereerste schuttersfeest waarbij de formule enigszins vergelijkbaar was met de huidige bondsfeesten vond plaats op 16 juni 1879 in Amstenrade t.g.v. het 300 jarig bestaan van de plaatselijke schutterij Sint Gertrudis. Daar waren niet alleen prijzen te verdienen met het schieten, maar ook voor de grootste, verst komende en best georganiseerde schutterij. Op dit schuttersfeest wist Heerlerheide beslag te leggen op de 2e prijs bij de schietwedstrijden.

De aan deze prijs verbonden medaille is nog steeds in bezit van de Sebastianen in Heerlerheide en is daarmee het oudste kleinood. Na deze datum zijn veel soortgelijke activiteiten terug te vinden in oude krantenpublicaties, een van deze moet echter ongetwijfeld een hoogtepunt in de geschiedenis van de Heerlerheidse schutterij geweest zijn. Op kermisvrijdag 29 mei 1899 vierde Sint Sebastiaan zijn vijftig jarig bestaansfeest. Hieraan namen 15 schutterijen uit de omgeving deel. Hierbij was het prijzenpakket behoorlijk uitgebreid. Naast het schieten (gewonnen door de schutterij van Heerlen) werden er wedstrijden gehouden in het "exerceren" (de schutterij uit Thull tekende hier voor de eerste plaats), ere-

kruis voor de beste schutter, meest gewapende leden, verst komende (Born!), beste houding optocht, beste commandant, beste tamboermajoor van de begeleidende muziekgezelschappen en tevens voor deze gezelschappen een herinneringsmedaille. De schutterij van Merkelbeek was de grote winnaar met in totaal 5 behaalde medailles. Deze vorm van organisatie sloeg aan en bleef volgens diverse krantenpublicaties populair tot na 1945. Hierna werd het wedstrijdschema en het bijbehorende prijzenpakket danig uitgebreid. Met name door de toevoeging van drumbands en de steeds mooiere uitdossing van de Limburgse schutterijen.

In de loop der jaren hebben op Heerlerheide veel bondsfeesten plaatsgevonden. Dit jaar zal daar het Zuid Limburgse Federatiefeest bij komen. Een ander markant feest springt zeer zeker in het oog. Het 100 jarig bestaansfeest werd maar liefst twee keer gevierd, in 1935 én in 1949. De toenmalige bestuurders permitteerden zich in een tijdsbestek van maar liefst 14 jaren dezelfde reden aan te grijpen om tot tweemaal toe een eeuwfeest te vieren.

Internet

Alle ogen zijn dit jaar echter gericht op het ZLF van 1997 in Heerlerheide. Dat dit mini-OLS hetzelfde succes mag zijn als de glorierijke historie van deze 148 jaar jonge trots van Heerlerheide. Dat werkelijk niets aan het toeval wordt overgelaten blijkt uit de eigen site op het wereldwijde internet.

Wanneer u deze internetsite opent met <http://www.schutterijff.nl>, dan kunt u bijvoorbeeld nakijken hoe de 1550 meter lange optocht door de oude kern van Heerlerheide loopt. Ook de bereikbaarheid van het sportpark Pronsebroek aan de Hei-Grindelweg is door de fans van het Limburgse schuttersleven op een eenvoudige wijze aan te klikken. Tenslotte zijn alle 61 deelnemende schutterijen ingedeeld naar de optochtvolgorde. Zondag 20 juli moet ongetwijfeld een mijlpaal worden voor de Sebastianen uit Heerlerheide.

Fons Ijpelaar

Foto links: Foto Kaldenbach Dorpsstraat - Simpelveld

ST. HUBERTUS - NATTENHOVEN INSTALLEERT PIERRE DEMANDT TOT KEIZER

Met een stijlvolle plechtigheid heeft schutterij St.-Hubertus Nattenhoven haar eerste keizer opgenomen in de gelederen. Pierre Demandt die op 21 september 1996 voor de derde achtereenvolgende maal beslag wist te leggen op de koningstitel van de schutterij werd officieel geïnstalleerd tot keizer op zaterdag 26 april 1997 tijdens een plechtige eucharistieviering in de kerk van Berg aan de Maas.

Onder de vele belangstellenden en genodigden bevonden zich wereldlijke en kerkelijke overheden. Gedeputeerde Bronckers, OLS-president Stals, burgemeester Meijer, Mgr. Maessen en bondsvoorzitter Herffs waren o.a. prominent aanwezig in Nattenhoven en Berg aan de Maas.

Menigeen is onder de indruk geraakt van de stijlvolle wijze waarop de keizersinstallatie is verlopen.

Na een ontvangst in het schutterslokaal begaf men zich naar de kerk, waarbij de keizer en zijn keizerin nog in burger gekleed waren.

Terwijl eenieder zijn plaats in de kerk had ingenomen wordt het keizerspaar Pierre en Yvonne, nu in uniform en zonder tekenen van waardigheid, achter in de kerk afgehaald door Mgr. Maessen en een erewacht.

Tijdens de H. Mis worden de het keizersilver, de steek, de gouden kroon en de sabel gezegend door vicaris-generaal Mgr. Maessen.

En dan is daar dat grootse moment. Het is muisstil als OLS-president Lei Stals de keizersbreuk bij Pierre Demandt omhangt. Vervolgens overhandigt gedeputeerde Bronckers de keizerssabel en tot slot wordt de keizersteek door bondsvoorzitter Herffs op het hoofd geplaatst van Pierre Demandt.

Tekst en foto's: Cor Voorter

Direct na de installatie legt Pierre Demandt met de hand op het vaandel de eed af. Aansluitend wordt Yvonne gekroond door burgemeester Meijer.

Nadat het keizerspaar de plaats voor het altaar weer heeft ingenomen klinkt het volkslied en op dat moment is er een duidelijke, emotionele spanning voelbaar. Eerbied, gepaste trots, dankbaarheid en zeker persoonlijke emoties zullen op dit moment een rol spelen.

Na de H. Mis is er een kort defilé voor het nieuwe keizerspaar, het koningspaar en de genodigden door schutterij en harmonie.

Bij terugkomst in het schutterslokaal wordt de hulding afgesloten met een heildronk op het keizerspaar, waarna de avond wordt besloten met een receptie en een keizersbal. Schutterij St. Hubertus - Nattenhoven heeft in zijn 49-jarig bestaan haar eerste keizer. Ze kunnen met recht trots zijn op hun keizerspaar Pierre en Yvonne Demandt. Maar ze mogen ook trots op zichzelf zijn. Samen hebben zij deze dag tot iets moois en onvergetelijks weten te maken. Niet alleen voor zichzelf maar zeker ook voor hun schutterij. Nauw verbonden aan datgene wat ieder schutter dierbaar is: outer, heerd en troon.

Verhuur van feesttenten

Piet Graef

Burg. Huybenstraat 3
6085 ES HORN
Tel. 0475-582124

JANFRÉ

Voornaamste punten waar u op let bij aanschaf van nieuwe uniformen:

- *Goede kwaliteit
- *Korrekte pasvorm
- *Vlotte levering
- *Betaalbare prijs
- *Behoud van pasvorm
- *Snelle nalevering
- *Uitgebreide service

Dit maken wij voor U.

Vraag vrijblijvend offerte.

Maak een afspraak.

**uniformen-
petten-
uitmonsteringen**

BRUSSELSESTRAAT 124
6211 PH MAASTRICHT
TELEFOON 043-3217712

LAARZEN LAARZEN L
PLUIMEN PLUIMEN PL
BATONS BATONS
POMPONS POMP
UNIFORMSCHOENEN
LEERWERK LEERWER
TWIRLSCHOENEN
INSTEPSCHOENE
OVERSCHOENEN OVE
HANDSCHOENEN HA
BATON-TASSEN B

VAN BEERS B.V.
S C H O E N F A B R I E K

Mgr. Völkerstraat 33, 5171 JM Kaatsheuvel NL
Tel.: (0416) 27 22 54, b.g.g. 27 65 48 - 27 70 72
Internationaal Tel.: 0031(416)27 22 54

SHAKO'S SHAKO'S SH

C. VANGOMPEL N.V.
METAALBEWERKING

**ERKEND
WAPENMAKER**

ALLE HERSTELLINGEN.
VERVAARDIGEN VAN BUKSEN
KALIBER 12 EN 16 MET
VERNIEUWD GREND- EN
AFTREKSYSTEEM.

Boshoekstraat 26 - B-3665 AS
Telefoon: 09-32-89-658174
Telefax: 09-32-89-659353

COMMISSIE GELIJKE BEHANDELING STELT JEANNY CLEVEN IN HET GELIJK - SCHUTTERS "EENDRACHT" CONFORMEERT ZICH

Acht weken na de hoorzitting van de Commissie Gelijke Behandeling te Utrecht, op Carnavalsdinsdag, komt het oordeel van deze Commissie. Jeanny Cleven is door de Commissie in het gelijk gesteld. Ruim twee weken later stemt ook de algemene ledenvergadering van de schuttersbond "Eendracht" in met het oordeel van de Commissie. Weliswaar is het laatste woord aan de vereniging. De vereniging heeft het recht om geen dames op te nemen in de A- of B-zestallen. Dus komt de eindverantwoordelijkheid bij de vereniging. Vanaf 1999 mogen de dames zich in de Schuttersbond Eendracht Born-Echt e.o. ook gaan bewijzen in de hoogste bondszestallen.

Compromis

Het voorstel, in 1993 gedaan, om te komen tot wijziging van de bondsstatuten, werd toen voor een periode van vijf jaar bevroren. In 1999 zijn die vijf jaar om en is voldaan aan een besluit van de algemene ledenvergadering. Voorts mag Jeanny Cleven volgens het compromis de bond niet voor de rechter dagen om haar gelijk af te dwingen.

Reacties

Uiteraard waren de reacties verdeeld. Verdeeldheid die vooral bezorgdheid inhield. President Lei Stals van de OLS-federatie is bezorgd over de geforceerde beslissing om vrouwen te gaan opstellen in de A- of B-zestallen bij de schuttersbond. Een natuurlijke overgangsfase zoals in het Midden-Limburgse ware wenselijker geweest en had waarschijnlijk nauwelijks of geen tegenstand opgeroepen. Bij de bonden in Zuid-Limburg en Belgisch Limburg zal de strijd nog moeten worden gestreden om ook dames toe te laten tot de A- of B-zestallen.

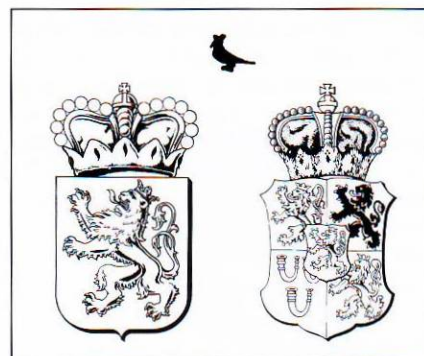
OLS

En dan is er natuurlijk nog "d'n Ouwe Limburger". In een reactie waarschuwt de OLS-president ervoor dat er ernstig rekening mee dient te worden gehouden dat de federatie zal afbrokkelen of zelfs uiteen zal vallen. De federatie zal de besluitvorming overlaten aan de negen aangesloten bonden.

Vragen

Het oordeel van de Commissie Gelijke Behandeling moest duidelijkheid scheppen, maar schijnt meer vragen op te roepen dan er antwoorden zijn. Toch vraag ik mij af of die onduidelijkheid, die onzekerheid, die verontrusting en die angst over de verwachte gevolgen wel terecht zijn.

De Nederlandse wetgeving is duidelijk. De internationale regelgeving is duidelijk. Het verenigingsrecht is duidelijk. Durf dus als bestuur van een vereniging, van een bond, maar ook als bestuur van een federatie nu de verantwoordelijkheid te nemen en toets statuten en reglementen aan de wet- en regelgeving. Binnen de wet- en regelgeving liggen alle antwoorden zwart

op wit vast. Ook welke uitzonderingen van toepassing zijn. Wat wil een mens nog meer?

Informatie inwinnen en geven over deze materie dient het credo te zijn van alle bestuurders die de belangen behartigen van onze Limburgse schutterscultuur.

Duidelijkheid zal onrust en irritatie wegnemen. Verschaf die duidelijkheid. De schutter, man of vrouw heeft er recht op!

Cor Voorter.

STEMMINGMAKERIJ IN PLAATS VAN STEMMING WELKE VROUW SCHIET DAAR IETS MEE OP?

De schutterijen zijn eeuwenoud. Vele stammen uit de zestiende en zeventiende eeuw. Van oudsher waren alleen mannen bij de schutterijen betrokken. Deze vormden het ledenbestand van de vereniging, niet altijd en overal, maar wel in de meeste gevallen. En dat is tot voor kort zo gebleven. Elke schutterij kent z'n eigen tradities en heeft een bepaalde houding ten aanzien van vrouwen. In de ene schutterij zijn de dames volledig geïncorporeerd, kunnen ze in alle functies meelopen, bij andere schutterijen zijn er enkel mogelijkheden voor dames om mee te lopen voor het vaandel en weer andere verenigingen zijn geheel samengesteld uit heren. Daarvoor is iedere schutterij anders en daar is elke club autonoom in.

De dames die zich heden ten dage sterk maken om te kunnen schieten of zelfs de vogel afschieten zijn zeker niet de eersten in hun soort. Al in de jaren veertig en vijftig waren er enkele vermetele dames die de stoute schoenen aantrokken en deelnamen aan het vogelschieten. Zo werd Bertha Douven in 1948 de eerste schutterskoningin van St.-Sebastianus Margraten. De reglementen die van oudsher van gene-

ratie op generatie waren overgedragen voorzagen niet in deze vrouwelijke dadendrang. Keizerin Lena Senden-Jahach (echtgenote van Juup Senden, keizer van Eys sinds 1950) stond eveneens haar mannetje. Zij schoot zelf de vogel af in 1952 en 1953. In het daaropvolgende jaar 1954 waren de verwachtingen groot dat zij wellicht haar man als keizer zou kunnen onttronen. Echter het schutterijbestuur paste in dat jaar het schietreglement aan. Niet dat het de keizerin onmogelijk werd gemaakt te schieten, maar het competitie-element keerde terug. Zodoende werd de keizerin geen 'keizerin' op eigen titel, maar bleef ze dit wel omdat haar man reeds keizer was. Ook bij de schutterij van Mheer heeft een vrouw op het punt gestaan om het keizerschap te kunnen bemachtigen. Dit was An Lardinois, die in 1978 en 1979 de koningsvogel afschoot. Inmiddels had in 1973 Mariëtte Scholtz het keizerschap bemachtigd bij schutterij St. Joseph Waubach.

De schutters en de dorpsgemeenschap zullen destijds wel verrast zijn door dergelijke vrouwelijke successen. Misschien heeft men het wel leuk gevonden voor een jaar,

de vrouw oogstte waardering. Maar juist door dergelijke incidentele schietsuccessen is menig een zich evenwel gaan realiseren, dat hoewel de reglementen het niet verboden, dit niet de bedoeling was. Diverse schutterijen zijn zich bewust geworden van hun traditierijke rol in het dorpsleven en dikwijls zijn de reglementen zodanig dichtgetimmerd, opdat de dames niet meer op de koningsvogel kunnen schieten, zodat geschoten wordt zoals het eeuwenlang gebruikelijk is geweest. In die zin is de geest van de reglementen aan de eeuwenoude traditie aangepast.

Overigens zijn deze vrouwelijke koningen wel uitzonderlijk, maar geen exclusief verschijnsel, dat zich in de na-oorlogse jaren afspeelde bij de Limburgse schutterijen. Al in 1765 was Catharina Elisabetha Dullens koningin van de Geleense schutterij. Ook in zeven jaren daarna, tot 1826 werden vrouwen op eigen titel koningin in Geleen bij de Jonggezelschutterij. Tot zover een kort historisch overzicht van enkele koninginnen in de vroege schutterijgeschiedenis.

Ook in deze tijd zijn er tal van mogelijkheden voor de dames om te schieten. Zo zijn er schutterijen die het vogelschieten bewust ook voor de vrouwen hebben opengesteld. Andere schutterijen voorzien in een behoefte door een extra vogel op te zetten enkel voor dames of met als inzet om burgerkoning of -koningin te worden, terwijl de koningsvogel daarentegen exclusief voor de mannelijke leden bestemd is. Bij diverse schietconcoursen zijn geen beperkende regels opgesteld met betrekking tot de sekse van de deelnemers, maar slechts enkele dames maken van deze schietmogelijkheden gebruik. De OLS-Federatie kent bij het Persoonlijk Kampioenschap een aparte wedstrijd voor dames. Bovendien is er een aantal jaren het Limburgs Dames Schuttersfeest in het leven geroepen. In de optocht en bij de keuringen speelt de vrouw de hoofdrol. De schietwedstrijden zijn uitsluitend voor vrouwelijke drietallen en individuele schuttersdames. Aan de hand van deze opsomming zal het duidelijk zijn dat er voor de dames diverse mogelijkheden zijn om te kunnen schieten.

Vervolgens is de schietgrage Jeanne Cleven van schutterij broeder-

schap St. Jan Nieuwstadt de strijd aangegaan binnen de schutterij, binnen de bond en binnen de OLS-Federatie om als vrouw te mogen schieten. De Commissie Gelijke Behandeling heeft haar in het gelijk gesteld, dat de vrouw zou moeten mogen schieten op de schuttersfeesten van de Bond Eendracht Born/Echt. De uitspraak van de commissie is weliswaar niet bindend, maar heeft een storm van reacties tot gevolg gehad. De publiciteitsgeile hoofdrolspeelster laat de belangstelling gelaten over zich heen gaan. Enkele van de vele reacties. Het Limburgs Dagblad (11-4-1997) legt enkele willekeurige huisvrouwen in Limburg de kwestie voor of de vrouw onder de schietboom mag. En een redacteur van Dagblad de Limburger (17-4-1997) laat een artikel van de pers rollen dat in de schunnigste roddelpers niet zou misstaan.

De kwestie die de pers uitvoerig belicht, is namelijk in het geheel niet aan de orde. Het gaat namelijk niet om 'de vrouw onder de schietboom', omdat zoals we gezien hebben er al diverse mogelijkheden zijn voor vrouwen om te kunnen schieten. En die mogelijkheden zijn ze ook van harte gegund, omdat wederzijds respect de basis voor elke samenwerking is. Uiteraard zijn er vrouwen die voortreffelijk kunnen schieten en voor hen zijn genoemde schietwedstrijden bestemd. Wat echter het feitelijke discussiepunt behelst, is dat de vrouwen momenteel niet in aanmerking komen om te schieten op diverse bondsschuttersfeesten, het OLS en enkele andere schuttersfeesten.

Vrouwen nemen aan deze schietwedstrijden niet deel omdat deze schuttersfeesten voortkomen uit een deel uitmaken van een oud cultuurgoed. Deze schutterstraditie is van oudsher zo bepaald. De traditie wil bijvoorbeeld dat de man koning kan worden van de schutterij, dat zijn vrouw of partner hem kan begeleiden als koningin. De traditie schrijft niets voor en kan niets afdwingen. Dat maakt haar kwetsbaar. Er zijn argumenten voor en tegen, maar cultuurgoed als dit is vlugger afgeschafte dan de vele jaren, zo niet eeuwen die het gekost heeft om ons dit normen- en waardenpatroon eigen te maken. Zouden we ons kunnen voorstellen dat prins carnaval een vrouw wordt of de meikoningin zoals ze die in diverse plaat-

sen kennen een man? Op dat moment zou je normen en waarden overboord zetten, waar thans velen een houvast aan vinden.

Niet overal wordt evenzwaar getild aan dit normen- en waardenpatroon binnen de schutterswereld. Voornamelijk in Zuid-Limburg heerst de sfeer en de overtuiging om de traditie in ere te houden en wordt er gepoogd mede uiting te geven aan dit cultuurgoed door het uitdragen van het schutterijwezen. Mensen geven vorm aan hun schutterij omdat die tradities hen aanspreken. Een dergelijk cultuurgoed willen ze in ere houden. Op het moment dat personen lid worden van een vereniging conformeren zij zich aan de dan geldige regels en waarden. Niet dat die regels eeuwig hetzelfde blijven, maar de weg om deze te veranderen loopt via de algemene ledenvergadering.

Door middel van de ledenvergadering kan via een democratische stemming een besluit genomen worden. Op die wijze komen geleidelijk veranderingen tot stand en vindt een vereniging aanpassing aan de heersende meningen en opvattingen onder de leden en de publieke opinie. Door de gezamenlijke leden het beslissende woord in dergelijke aangelegenheden te gunnen kan het wederzijds respect voor elkaars standpunten overeind blijven. Maar er is ook een andere weg. Dat is om je standpunt overal waar mogelijk te verkondigen, de media mobiliseren om een zondvloed van vernietigende publiciteit over het schutterswezen af te roepen.

Er is dan geen sprake van democratische stemming maar van stemmingmakerij. Dan doet zich de vreemde situatie voor dat personen die destijds besloten deel te nemen aan de schutterstraditie, dit normen- en waardenpatroon zelf doen afbrokkelen en het schutterswezen in z'n geheel in het negatieve proberen te trekken. Op een enkeling na is niemand bij al deze kritieken gebaat en krijgt het schutterswezen in z'n geheel een slechte naam, die het beslist niet verdient.

Luc Wolters

P.S.: Bij mijn weten is er geen man die het Limburgs DAMES schuttersfeest ooit als discriminerend heeft opgevat.

SCHUTTERSTENTOONSTELLING TE WIJLRE

De viering van vijf eeuwen schutterij te Wijlre brengt tal van hoogtepunten met zich mee. Zo toonde de Wijlrese schutterij in het week-end van 15 en 16 maart haar schatten aan de bevolking. Vele dorpsbewoners en diverse schutters uit de omtrek brachten een bezoek aan de drukke tentoonstelling.

Tal van foto's van 1900 tot nu gaven een beeld van deze eeuw. De oude gerestaureerde vaandels, het schutterszilver, krantenknipsels, filmvoorstelling en zelfs een oude sabel en mes uit de Napoleontische oorlogen bevestigden de indruk dat in de schatkamers van de schutterijen nog veel zit dat getoond en beschreven moet worden om een beeld te kunnen schetsen van het schutterswezen in 't algemeen en de diverse dorpsgeschiedenissen in het bijzonder.

De geschiedenis van schutterij St.-Maternus werd in de vorige uitgave van dit tijdschrift uitvoerig beschreven. Overigens willen we hierbij nogmaals onze hartelijke dank uitspreken aan voorzitter Emonds bij de samenstelling hiervan. De voorzitter is na afloop van het jubileumjaar voornemens om de schutterijgeschiedenis te boek te stellen.

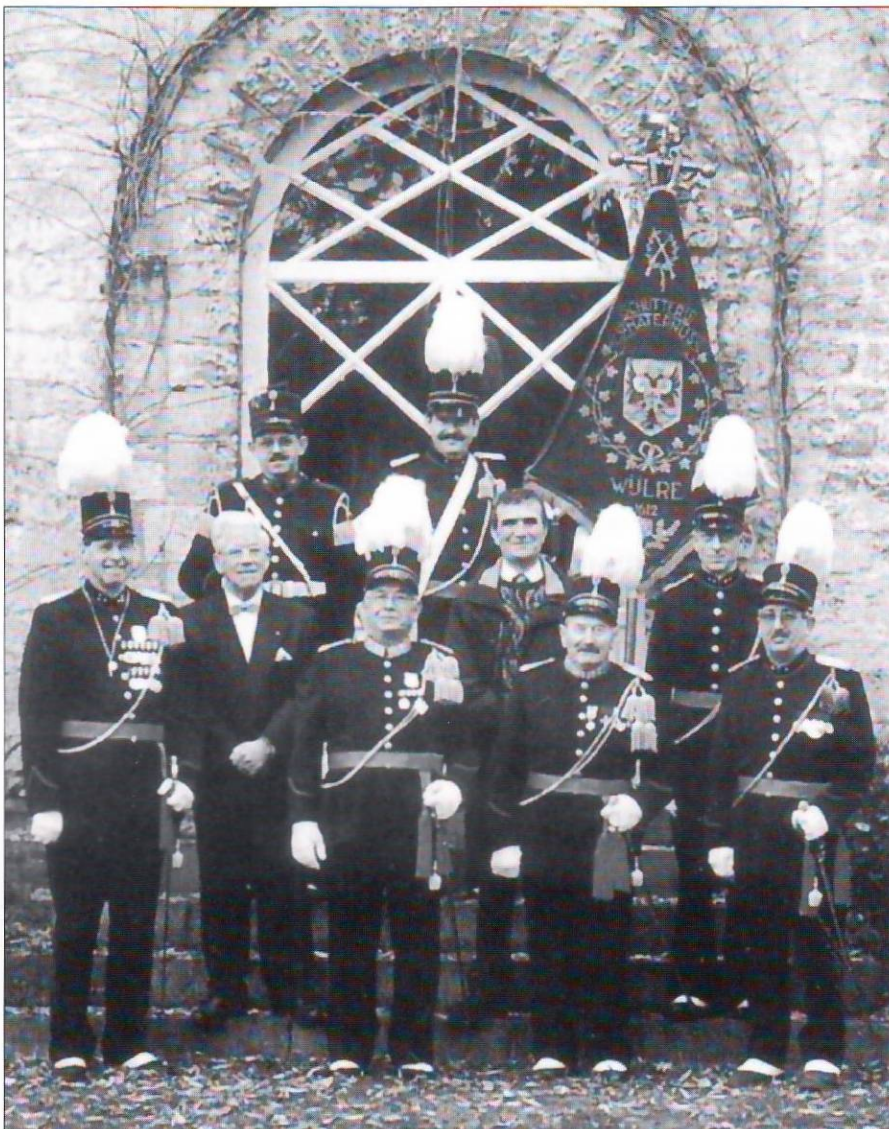

Foto van de uitnodigingskaart, waar alle jubilarissen op afgebeeld zijn.

De jubilarissen, die bij gelegenheid van het vijfde eeuwfeest recipiëren zijn de volgende:

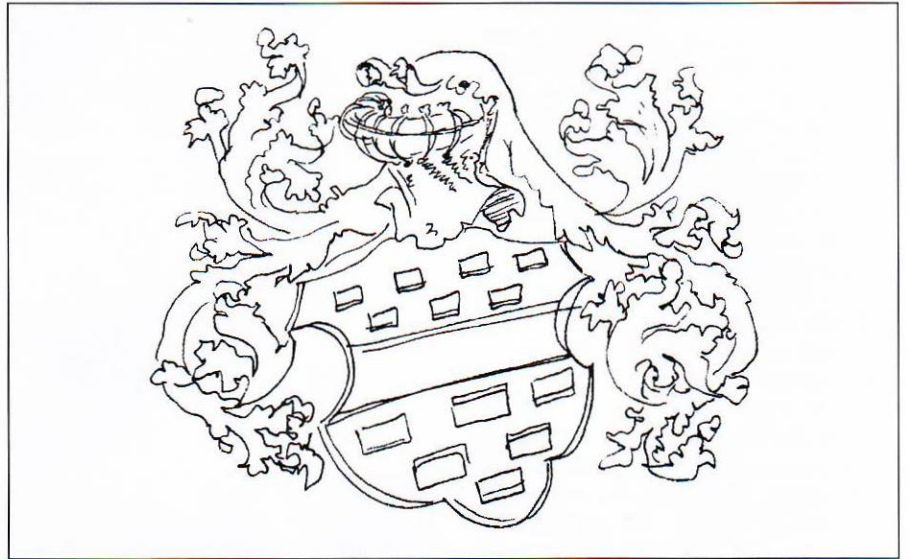
- 25-jaar
Vaandeldrager Sijr Bartholomé
1e Luitenant André Bessems
Voorzitter Alphons Emonds
Klaroenblazer Bert van Lier
2e Luitenant Wiel Savelberg
2e Luitenant Jan Simon
- 40-jaar
Commandant Pierre Leurs
- 50-jaar
Ere-commandant Sjef Meessen
- 60-jaar
Luitenant-kolonel Alphons Ortmans

Overzichtsfoto van de tentoonstelling gehouden in Wijlre.

HORNSE SCHUTTERIJ NEEMT NAMENS DE GEMEENSCHAP EEN VEN IN

– door Luc Wolters –

In het archief van het graafschap Horn komen we een processtuk tegen, waaruit blijkt dat de Jonkheer Johan Melchior van Ellerborn in 1665 een proces had aangespannen tegen de burgemeester van Horn en de dekens van de schutterij van Horn. Althans naar de kop van deze akte te oordelen; de inhoud geeft slechts getuigenverhoren over hoe lang geleden de rechten en plichten ten aanzien van een meertje geregeld waren. Wat waren de achtergronden, die leidden tot dit proces? Wat was de inzet van het geschil in 1665 en wat had dit te maken met het meertje en hoe is de samenhang met de Hornse schutterij? Dat zijn enkele vragen die we in dit artikel nader willen toelichten.

Een afbeelding van het wapen van familie Van Ellerborn.

Conden verhoert ter instantie vanden
weledelen geb. Jonkheer Johan Melchior
van Ellerbornen cleger ende
producent

Aegden

De burgemeester ende deckenen der
schutterien tot Hornne gedaechde
ende opponentes te overstaen van Rintje
van bagen schepes des hoofdgemests
ende Jan geradts ende Aegje ghyfons
beide ghesminderde schepes -

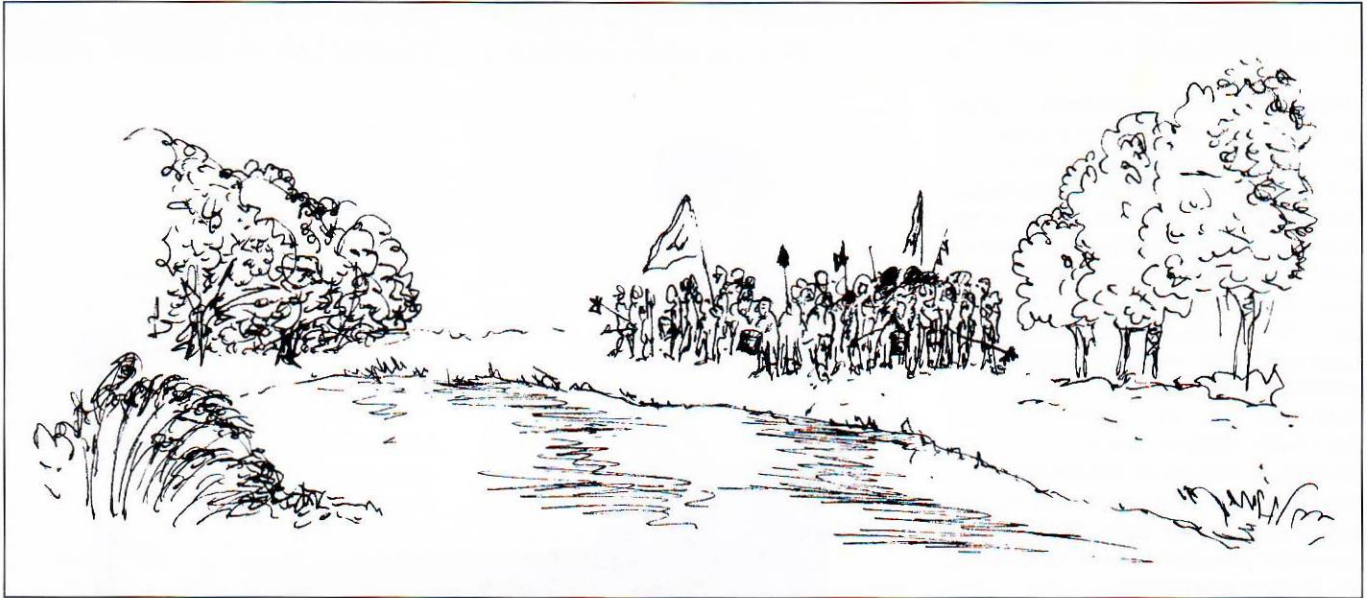
Hans Melchior van Ellerborn

Over de Jonker in kwestie, die tegen de burgemeester en de schutterij dit proces aanspande valt een en ander te zeggen. Hij was de zoon van de Akense schepen Johan van Ellerborn en van Maria van Pollart, geboren in 1620. De familie Van Pollart wist zich sinds 1576 in het bezit van het Huis Warenberg in Haelen. Wie dit huis bezat -of één van de andere adellijke huizen of kastelen- had op grond daarvan toegang tot de Staten van het Graafschap Horn. Via zijn moeder erfde Hans Melchior van Ellerborn de helft van het huis Warenberg. De andere helft kocht hij van zijn neef. Sindsdien -we schrijven het jaar 1656- woonde het echtpaar Van Ellerborn te Warenberg. In totaal zou Hans Melchior meer dan vier decennia dit adellijk huis te Haelen blijven bewonen. Hij overleed in 1698 en werd in de Haelense dorpskerk begraven.¹

“Het Jufferenven”

Bij de landgoederen van het huis Warenberg hoorde ook een meertje, het “Jufferenven”.² De vijver zou de naam Jufferenven dragen, omdat meer dan een eeuw lang het huis Warenberg door weduwen werd bewoond. Het ven vulde de grachten rondom het adellijk huis. In de vijver werden vissen uitgezet. Bij onverwacht bezoek kon nog snel een visje worden gevangen om de gasten voor te zetten. Maar waarom zou alleen de jonker van de vissen uit de vrije natuur mogen

Een copie van de procesakte. Ga er voorzichtig mee om want de doorsnee archiefbezoeker krijgt dit stuk niet onder ogen omdat de hele map in slechte staat verkeert. Mede daarom is het belangrijk dit stuk te publiceren, door er de aanhef (rechtsboven) van over te nemen, waar de procespartijen in genoemd worden. De beschrijving hiervan luidt: ‘Aanhef van het proces, dat de jonker tegen de schutterij voerde. RALM, Archief Horn, inv.nr. 234: “Conden verhoert ter instantie vanden weledelen geb. Jonkheer Johan Melchior van Ellerbornen, cleger ende producent tegens de burgmester ende deckenen der schutterien tot Horne, gedaechde ende opponenten ...”

"De Horner dorpsgemeenschap met vendels, trommen en wapens aan de rand van het ven"

genieten, zo hebben de inwoners van Horn gedacht, temeer daar de beek waar het aan lag de grens vormde tussen Horn en Haelen.

Inname van het "Jufferenven" door die van Horn

Het was daags na de kermis in 1664, dat de Hornenaren een revolutionair plan hadden opgevat. Want leent de kermis zich niet bij uitstek om de dorpspolitiek te bespreken!? 's Morgens vroeg trokken de inwoners en de schutterij van Horn "met tromme, vliegende vehndel, wapenen ende andere instrumenten" met karren naar het ven. Van Ellerborn stond erbij, maar kon de menigte niet tegenhouden, die met netten het water ingingen om te vissen.

De rol van de schutterij in deze actie is zeer bijzonder. Er waren geen echte opstootjes te verwachten omdat de actie spontaan was ontstaan en de jonker maar een klein aantal personeelsleden had, die voor hem in de bres wilden springen. Dus gevochten hoefde er niet te worden. Toch was de schutterij au grand complet aanwezig. Hun rol is als volgt te verklaren.

Mede NAMENS de gehele dorpsgemeenschap trokken de schutters met die bonte stoet op. Dit symbolische karakter dat het optreden van de schutterij binnen het geheel van de zich verzettende Hornenaren, werd ook door de tijdgenoten nadrukkelijk gevoeld. Niet voor niets spande de jonker een proces aan tegen de burgemeester en de dekens van de schutterij, als de representanten van de Hornse gemeenschap.

Ellenlange processen

Zoals gezegd liet Van Ellerborn het er niet bij zitten. Hij had erbij gestaan en geprotesteerd. Nou zou hij de vermeende wetsovertreders tot verantwoording roepen. Bij het hoofdgerecht van Horn diende het proces "vanden weledelen geb. Jonkheer Johan Melchior van Ellerborn, cleger ende producent tegens de burgmester ende deckenen der schutterien tot Horne, gedaechde ende opponenten".³ Door schout en schepenen van Horn werd het proces enorm gerekt, de getuigenverklaringen namen bijvoorbeeld meer dan twee maanden in beslag. De getuigen werden niet gehoord over de evenementiële inname van het ven door die van Horn, maar de verhoren spitsten zich in 't algemeen toe wie in het verleden gebruik maakte van de visrechten in de vijver, over de familie die het kasteel Warenberg bewoonde en over rechten en plichten van de aankoop van dit adels huis. Aldus werd Van Ellerborn door de lange duur van de procesgang danig op kosten gejaagd. Uiteindelijk werd de zaak zelfs doorverwezen naar het oppergerecht van het graafschap Loon in Vliermaal (bij Tongeren). Ook hier werd geen uitspraak gedaan over het langslappende conflict. De inwoners van Horn wachtten het vonnis niet af. Toen de jonker aan het vissen was aan het ven sprongen ze door zijn netten en fuiken.⁴

De uitspraak

Onderwijl boog een nog hogere rechtsinstantie zich over deze kwestie, namelijk het Leenhof van Kuringen (bij Hasselt). De uitspraak

van dit hof kon niet achterhaald worden, maar het vonnis moet ten gunste van de Jonker uitgevallen zijn, omdat in latere tijd het Jufferen Ven door een heer van Warenberg verkocht werd, met alle bijbehorende rechten.

Besluit

Weliswaar viel het besluit niet uit ten voordele van de Hornse gemeenschap, toch is rol van de schutterij in het geheel opvallend, omdat zij zich als vereniging sterk maakt voor de belangen van de dorpsbewoners. De functie van de schutterij werd onderkend bij het met "vliegende vahne" gewapenderhand met een tamboer voorop toe-eigenen van vermeend gemeentebesit. Daaraan is het waarschijnlijk te danken dat we thans op de hoogte zijn dat een dergelijk voorval zich heeft afgespeeld.

Noten:

1. P. Geuskens, 'Hans Melchior van Ellerborn, heer van Warenberg 1656-1698.' in: *Romdom het Leudal*. jg. 11, nr. 44 (dec. 1986) 96-101.
2. P. Geuskens en J.H. Hanssen, 'Warenberg nader in ogenschouw genomen.' in: *Romdom het Leudal*. jg. 11, nr. 42 (juli 1986) 36-42.
Zie ook: Egidius Slanghen, 'Het graafschap Horn, II.' in: *Publications*. jg. 22 (1879) 29, nt. 1.
3. Rijks Archief Limburg, Archief van het Graafschap Horn, inv. nr. 234, getuigenverhoren d.d. 30 januari 1665.
* Geuskens, 'Van Ellerborn' verwijst abusievelijk naar: RAL, Archief van de heren van Kessel, inv. nr. 600. De magazijnlijst kondigt inderdaad onder deze kop het genoemde processtuk aan, maar de akte nr. 600 is niet het processtuk in kwestie.
4. Zie ook: RAL, Archief van de Heren van Kessel, inv. nrs. 597-599. Diverse processtukken met retro-acta.

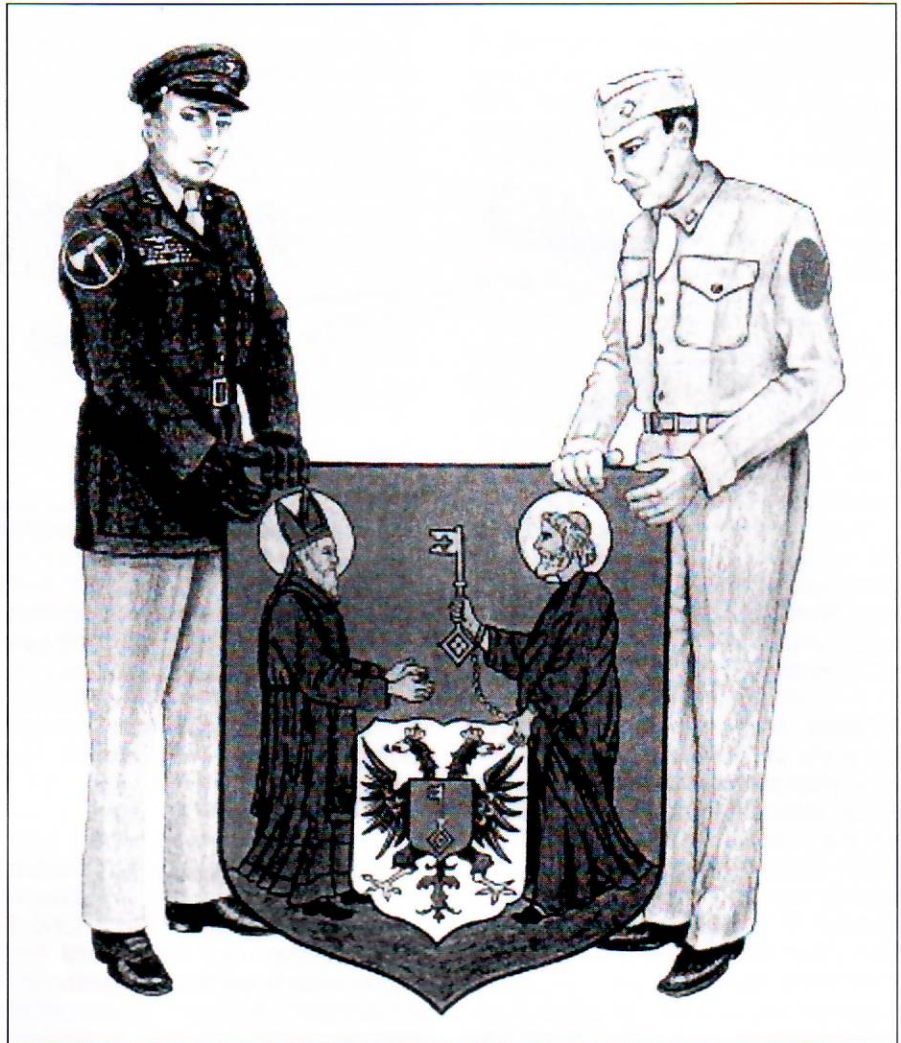
SCHUTTERIJ HEER WERKT AAN HAAR IDENTITEIT

Middels diverse activiteiten profileert de schutterij zich binnen de gemeenschap Heer en binnen het schutterswezen. In het afgelopen jaar werd een definitieve keuze gemaakt voor een uniform. De keuze viel op het uniform van de Amerikaanse bevrijders van Maastricht uit 1944. Deze ongebruikelijke voorkeur binnen het traditionele schutterswezen komt voort uit dankbaarheid en waakzaamheid. Dankbaar jegens de Amerikaanse bevrijders, die er in 1944 voor hebben gezorgd dat we thans in een vrij land leven en waakzaam dat de denkbeelden, die geleid hebben tot de Duitse bezetting niet nog eens de overhand kunnen krijgen. Geheel in deze lijn der verwachting heeft de schutterij zich gericht op de geschiedenis van de Amerikaanse bevrijding van Maastricht.

Boekje over de bevrijding

Dhr. Alfred Disch heeft zich intensief gebogen over de geschiedenis van de bevrijding. Dit heeft geresulteerd in het boekje met de titel: "De bevrijding van Maastricht door de Amerikanen in september 1944". Het boek breekt met de tot dusver gangbare geschiedschrijving, die alleen de bevrijding van de Maastrichtse binnenstad behandelt. Auteur Disch neemt als referentiekader de huidige gemeente Maastricht en besteedt tevens aandacht aan de totnogtoe nagenoeg onbeschreven bladzijden van de bevrijding van de kernen Amby, Borgharen Heer en Itteren. Het is een handzaam boekje, dat niet alleen over het militaire verhaal van de bevrijding verhaalt, verlucht met diverse kaartjes, emblemen en de hiërarchische structuur van het Amerikaanse leger.

Daarnaast wordt tevens uitgebreid aandacht besteed aan het in dankbaarheid gedenken, namelijk welke uiteenlopende blijken van eerbewijs voor de Amerikaanse bevrijders er zijn, zoals de dodenherdenkingen, bevrijdingsfeesten, maar ook de monumenten en straatnamen, die hieraan herinneren. Een notenapparaat, literatuurlijst, trefwoordenregister ed. completeren het geheel. Jammergenoeg dat er gestoeid is met de gemeentewapens op pag. 3 (op de kaft staan ze correct) en dat de bladzijdeverwijzing in de inhoudsopgave de mist inloopt.

Illustratie: Het nieuwe embleem van Schutterij St. Servaasbank Heer, met als schildhouders een officier en een soldaat in het uniform van de Amerikaanse bevrijders."

Boekpresentatie

Het boekje werd gepresenteerd op een door de schutterij georganiseerde avond. De eerste exemplaren werden door schrijver Disch, die adviseur van het bestuur is, overhandigd aan de voorzitter van de schutterij, aan het militaire hoofd van de Afcen te Brunssum en de Superintendant van het Amerikaanse oorlogskerkhof te Margraten. De opbrengsten van het boekje komen eveneens aan de schutterij ten goede. Het moet een eerste aanzet zijn om de aanschaf van de Amerikaanse uniformen mogelijk te maken. Al met al heeft Alfred Disch hier namens de schutterij St.-Servaasbank van Heer met het presenteren van dit uiterst interessante boek een visitekaartje afgegeven, dat direct laat zien waar de schutterij voor staat. Indachtig de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog

is voor thema's gekozen die thans nog sterk aanspreken, namelijk om dankbaarheid te tonen voor verkregen vrijheid en alert te zijn dat een dergelijke ramp zich niet nog eens kan voltrekken. Dat in dit kader een "militia" is opgericht, die zich wapent met de "Garant"-geweren en zich zal gaan hullen in het uitgaansuniform van de Amerikaanse bevrijders, verdient niets dan lof. Of een schutterij evenwel de ideale vorm is om dit thema van de bevrijding vorm te geven zal de toekomst moeten uitwijzen.

Luc Wolters

"De bevrijding van Maastricht door de Amerikanen in september 1944" is verkrijgbaar bij het secretariaat van de schutterij, dhr. Darding, tel. 043-3630227. De kosten bedragen f 15,- (excl. portokosten).

Foto zonder datum en plaats. Wie kan opheldering verschaffen? Stuur uw gegevens naar het redactie-adres.

NOL LAMMERETZ, GENERAAL DER GENERAALS

Geboren in Heerlen in 1902 heeft Nol Lammeretz een onwisbare stempel gedrukt op de Heerlense stadsschutterij. Sint Sebastianus, de schutterij van Heerlen, werd Nol met de paplepel ingegeven. Zijn vader en grootvader gingen hem al voor. In 1924, 22 jaren jong, sloot hij zich bij de Heerlense Sebastianen aan. De oudste vereniging van Heerlen leed toen al enkele jaren een noodlijdend bestaan. De komst van de kolenmijnen in het Zuiden van Limburg spaarde het traditionele verenigingsleven niet. Vele andere, nieuwerwetse, verenigingen en soorten van vertier staken de kop op. Ook voor de stadsschutterij is het moeilijk gebleken de schutters aan zich te binden. Nol Lammeretz pakte de koe bij z'n horens. Zette koers op het gemeentehuis en wist haast een ieder van het belang van voortbestaan van Sint Sebastianus te overtuigen. Van de achter - naar de voorgrond. Dat wist hij met enkele andere getrouwen van deze Heerlense schutterij te bewerkstelligen. Zijn onvermoeibare inzet voor de schutterij werd beloond. De schutters gunden hem de hoogst mogelijke rang binnen Sint Sebastianus, die van Generaal.

Generaal Nol Lammeretz

Hij kon nóg hoger grijpen! Tot tweemaal toe wist hij zich te sieren met het Koningszilver. In 1924 en, zo'n 40 jaren later, 1964 schoot hij de vogel af. Zijn trouw en dienstbaarheid aan de schutterij bleven niet onopgemerkt.

Het vorstenhuis behaagde het Nol twee keer te vereren met een medaille van de Orde van Oranje Nassau. Brons in 1964. Zeven jaar later Goud. Aan de aandacht van de federatie ontging de Heerlense generaal eveneens niet.

Het hoogst mogelijke eremetaal van de Oud Limburgse Schuttersfederatie ontving hij in 1974. Slechts weinigen hebben hem hierin kunnen evenaren.

Datzelfde geldt voor zijn prestaties "in de ring". Tachtigmaal wist hij zijn collegae generaals af te troeven. Modelste of mooiste generaal werd hij haast op elk bonds -, Zuid - en Oud Limburgs Schuttersfeest.

In 1977, 74 jaar jong, nam stadsschutterij Sint Sebastianus afscheid van haar trouwste lid. Op de begraafplaats bewezen vele mensen uit de schutterswereld en daarbuiten de laatste eer aan een intens bewogen schutter.

Een generaal die toen al zijn sabel had doorgegeven aan zijn zoon. Ter meerdere eer en glorie van een schutterij die zonder deze generaal voorbestemd was een slapend bestaan te leiden.

ONDER DE SCHIETBOOM

Ons Genoegen Siebengewald

KONINGSSCHIETEN 1997: Een prachtige lentedag, veel publiek en een prachtige eigentijdse vogel geschonken door ons lid Hans Dekkers waren de voorboden om van dit traditioneel gebeuren een waar feest te maken.

De strijd werd in de beginfase gekenmerkt door maar op vleugel en staart raak te schieten met daaraan verbonden het winnen van de extra prijsjes. Uiteindelijk bleven er zeven kandidaten over om in het 99e jaar van de vereniging het fel begeerde koningschap naar zich toe te halen. Om 19.00 uur moesten er schijnwerpers worden opgesteld om het koningschieten op die dag te kunnen afronden.

Na 250 schoten viel omstreeks half acht het laatste restantje van de eens zo trotse koningsvogel. De gelukkige was niemand minder dan de secretaris van de schutterij, Lou v.d. Bisen. In zijn lange loopbaan bij de vereniging was dit de eerste keer om als koning te mogen fungeren.

Sneu was het voor Wim Custers die bij het voorlaatste schot reeds in de mening verkeerde 'koning 1997' te zijn. Het kan verkeren, in elk geval veel succes Wim in 1998. Op 3 mei vond het grote koningsfeest plaats in het clublokaal.

In april 1998 zal in het Noord-Limburgse dorp het 100-jarig bestaan van de schutterij gevierd worden. Schutterij Ons Genoegen is de oudste vereniging van Siebengewald.

Vele schutterijen zullen worden aangeschreven om het eeuwfeest te komen opluisteren. Bent U als vereniging geïnteresseerd om eens een bezoek te brengen aan de meest-noordelijk gelegen schutterij van de OLS-Federatie dan kunt U nu al contact opnemen met de secretaris van schutterij Ons Genoegen Siebengewald, Lou v.d. Bisen Kreeftenheide 33 5853 AH Siebengewald Tel 0485-531439.

PS Tijdens het eeuwfeest zal schutterij Ons Genoegen zich presenteren in haar nieuwe uniformen.

De geweerdragers van schutterij St. Barbara Meerssen, tijdens het bondsfeest van de RKZLSB, Wijlre aug. 1989.

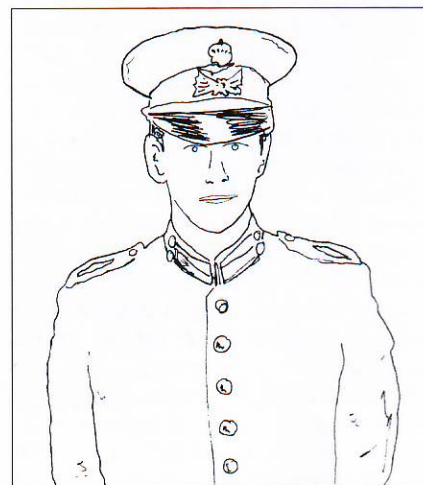
St.-Barbara Meerssen

Schutterij St. Barbara Meerssen vierde het 10-jarig bestaan met een receptie. Destijds in 1987 werd na een aanloopperiode de Meerssen-se schutterij actief en heeft zich ontwikkeld tot een volwaardig lid van de R.K. Zuid-Limburgse Schuttersbond. In 1993 werd door St. Barbara een bondsfeest georganiseerd. Inmiddels is in Meerssen een tweede schutterij opgericht.

St.-Hubertusgilde Gulpen

In 1995 werd in Gulpen het Zuid-Limburgs Federatiefeest georganiseerd. Aan het organiserend comité hield de schutterij een aantal stuwendende krachten over die de stokoude vereniging weer een nieuw élan hebben gebracht. Tal van nieuwe leden hebben zich bij de vereniging aangesloten. Hierdoor kan Gulpen met ingang van het komende seizoen beschikken over bielemannen en marketentsters. Als klapstuk toonde het schutters-

gilde zich in een compleet nieuw tenue. Bij gelegenheid van de aanschaf van de nieuwe uniformen hield de vereniging op 26 april een receptie. Hieraan ging een installatie vooraf van alle leden in hun respectievelijke rangen en functies. De nieuwe generaal is dhr. John Zinken. Het nieuwe uniform is afgeleid van een model dat op de Koninklijke Militaire Academie gedragen werd, en wel met platte petten.

Gulpen zal op de komende schuttersfeesten weer een vereniging met uitstraling zijn.

Keizerspaar Oude Nobelen Valkenburg

Zoals een jaar geleden reeds bekend gegeven mogen de Jonge en Oude Nobele schutterijen van Valkenburg een nieuw keizerspaar tegemoet zien. Op zondag 27 april vond de inauguratie plaats. Met enkele plechtigheden gedurende de H. Mis in de St. Nicolaas & Barbarakerk werd het keizerspaar geïnstalleerd. Keizer is Hans Hoffman en zijn dochter Hanneke Hoffman zal hem als keizerin begeleiden. De nieuwe keizer een passend keizersilver, bestaand uit grote koningsschilden waarin de vorm van de platen van zijn voorganger-keizers verwerkt is. De laatste keizer van de Oude Nobelen was Hub Laheije, keizer van 1925 tot zijn dood in 1929.

Aansluitend aan de receptie ter gelegenheid van het nieuwe keizerspaar vond het jaarlijkse koningsvoegelschieten plaats bij de Plenkert.

Foto nieuwe keizerspaar, hij met baard en zilver om, zij met grote witte hoed.

St.-Stephanus Dieteren

Zaterdag 26 april 1997 vonden in Dieteren voor de schutterij St. Stephanus twee bijzondere gebeurtenissen plaats. Allereerst was er de zegening van het nieuwe vaandel en ten tweede werd 4 marketentsters officieel geïnstalleerd.

Tijdens een plechtige H. Mis zeggende pastoor Widdershoven het nieuwe vaandel, dat door beschermheer Gerrit Storcken was overgedragen aan vaandeldrager Tjen Pesgens. Ook werden tijdens deze mis de nieuwe uniformen van de marketentsters ingezegend.

Na de mis kreeg de schutterij het vaandel officieel aangeboden door de heer en mevrouw Storcken in het verenigingslokaal 't Sjtöttegeboew'. De ontwerper van het vaandel, dhr. Leo van der Sangen uit Best, gaf een korte toelichting over het door hem ontworpen vaandel en mocht vervolgens samen met de maakster van het vaandel, mevrouw Willigers uit Liessel, het dankbare applaus voor hun werk in ontvangst nemen. Vervolgens werden de dames Marij Jacobs-van Kilsdonk, Francie Mostard-Peters, Toos Pieters-Lijnen en Jeanette Storcken-van Laar officieel geïnstalleerd tot marketentster. Namens de Stuurgroep der Marketentsters en Zoetelaarsters voerde mevr. Bep Louwen het woord.

Ook bondsvoorzitter Jo Herffs ging in op de verplichtingen van de geïnstalleerde marketentsters.

Bijzonder feit is dat de vier nieuwe marketentsters samen met dhr. van Dijk hun nieuwe uniformen zelf hebben gemaakt. Het uniform is afgeleid van het zeemachtuniform van de hedendaagse Amerikaanse Marine.

Tot slot sprak voorzitter Hoorens een dankwoord uit voor de hulp en steun die schutterij St. Stephanus had gekregen bij het realiseren van het nieuwe vaandel en de nieuwe uniformen van de marketentsters. Traditiegetrouw volgde nog een gezellig samenzijn in 't Sjtöttegeboew' in Dieteren.

'Waterloo' in Brunssum en Bocholtz

De wereldberoemde veldslag van Napoleon bij het Belgische Waterloo vindt alom navolging. Op Koninginnedag 30 april werd in het Vijverpark in Brunssum het spektakelstuk 'Herinneringen aan de Slag bij Waterloo' opgevoerd. Hieraan werd deelgenomen door een twintigtal leden van schutterij St. Gregorius de Grote uit Brunssum met hun welbekende kanon. Het muzikale gedeelte werd verzorgd door Harmonie Concordia uit Treebeek. Gezamenlijk gaven zij een beeld van de veldslag, die in 1815 een einde maakte aan de heerschappij van Napoleon als Frans keizer.

Honderden toeschouwers waren getuige van dit half uur durend spektakel, dat werd afgesloten met vuurwerk.

Ten tijde van het bloeiende mijnbedrijf werd het stuk door diverse korpsen verbonden aan de mijnen geregeld opgevoerd. Dit raakte in onbruik door de mijnsluiting.

Binnen een maand kreeg het Brunssumse 'Waterloo' navolging in Bocholtz. Fanfare St. Cecilia uit die plaats speelde vroeger het muziekstuk 'Herinneringen aan de Slag bij Waterloo' meermaals op weidefeesten. Kruisboogschutterij St. Henricus 1891 Bocholtzerheide organiseert het veertigste bondsfeest van de Internationale Bond van Kruisboogschutterijen Nederland-Duitsland. Bij gelegenheid van de sluiting van dit schuttersfeest zal genoemde fanfare onder begeleiding van haar eigen drumband en het zangkoor St. Jozef het oude muziekstuk over Waterloo wederom uitvoeren. Ook in dit geval zorgde de schutterij voor het uitbeelden van de veldslag. Onder meer schutterij St. Brigida Noorbeek heeft met haar grote aantal geweerdragers het schouwspel uitgebeeld. Naast de saluutgeweren, die op indrukwekkende wijze knalden en vuurden, werden diverse kamers geschoten. Kanonschoten werden verzorgd door het 36e Regiment, dit is de garde van de Kerkradse Carnavalsvereniging.

Deze uitvoering van spektakelstukken door de schutterijen doet denken aan de schijngevechten die in de vorige eeuw in diverse plaatsen gehouden werden door de plaatselijke schutterij. Onder anderen het stormen, zoals dat op Monumentdag in Heerlen door de Stadschutterij gebeurt, is een laatste overblijfsel van deze in onmin geraakte traditie.

Luc Wolters

Koninklijk gebaar

Op 5 mei 1997 heeft de OLS-Federatie een bedrag van f 7.500,- ontvangen van de Koninklijke Schutterij St.-Sebastianus Voerendaal. Schutterij St.-Sebastianus Voerendaal lost hiermee de eerder gedane belofte in als organisator van het OLS-1995. Zoals bekend leed de organisator van het OLS-1994 (Schutterij St.-Elisabeth Stokkem) financiële schade door de extreme weersomstandigheden.

Daar de OLS-Federatie zelf ook een bedrag van f 7.500,- beschikbaar stelde en de Gemeente Dilsen een bijdrage deed, is een faillissement van schutterij St.-Elisabeth Stokkem voorkomen.

In een schrijven van 20 mei 1997, heeft de OLS-Federatie haar welgemeende dank uitgesproken voor het 'Koninklijk gebaar' dat de Koninklijke Schutterij St.-Sebastianus Voerendaal maakte.

St.-Laurentius Spaubeek

Op Hemelvaartsdag, donderdag 8 mei, werd bij schutterij St.-Laurentius Spaubeek het jaarlijkse koningsvogelschieten gehouden. Na een kleine rondgang door Spaubeek en het ontronen van de oude koning, werd om 16.00 uur begonnen met het schieten op de vogel. Gedurende 7 ronden streden 19 schutters om de eer van het koningschap. Het was uiteindelijk Gerard Cuypers die het koelbloedigste bleef en bij schot 131 het laatste stukje van de vogel naar beneden haalde.

Na het behalen van het koningschap in 1980, zal Gerard Cuypers, samen met zijn koningin Angèle Collaris ook in het schuttersseizoen 1997/1998 drager zijn van het koningszilver van de Spaubeekse schutterij. Drie dagen na het koningschieten liep het nieuwe koningspaar al mee in de processie in Spaubeek.

Gerard Cuypers is naast geweerdruiger al jaren een vaste kracht in het A-zestel en het exercitiepeloton. Een maand geleden slaagde hij nog voor de commandantencursus.

St.-Nicolaas Susteren

Neer Meuffels is met recht een schutter in hart en nieren te noemen. Deze duizendpoot van schutterij St. Nicolaas uit Susteren werd tijdens de algemene ledenvergadering door de voorzitter in het zonnetje gezet voor zijn vele verdiensten. Een greep uit zijn staat van dienst. Op 6 december 1946 werd Neer lid van de schutterij. Eerst als schuttersknecht. Vanaf 1950 werd hij gekozen tot schuttersmeester. In deze functie combineerde hij secretariaat en penningmeesterschap. Tot 1980 voerde hij het secretariaat en 1987 vervulde hij de functie van penningmeester. Tussendoor, of het de gewoonste zaak van de wereld was, oefende hij ook nog de functie van buksemeester uit.

Voor zijn inzet en niet aflatende ijver werd hij door de vereniging in 1987 benoemd tot ere-bestuurslid. Voorts mocht hij in 1970 de eremedaille in zilver, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau ontvangen. In 1975 de zilveren eremedaille van de OLS-federatie en in 1986 de gouden eremedaille van de OLS-federatie. Tevens werd

hij benoemd tot luitenant-kolonel. In 1990 ontving hij de gouden ere-medaille met kroontje van de federatie. Neer Meuffels is een lid waar de schutterij met recht trots op is. Typerend is wel het volgende voorbeeld over zijn schuttersbloed: Na een rondgang van de schutterij was Neer niet rechtstreeks naar huis gegaan, maar had in uniform nog enkele andere horeca-gelegenheden met een bezoek vereerd. Volgens de reglementen was dit niet toegestaan en de sanctie die hierop stond was een boete. Men mocht zich alleen in uniform in het schutterslokaal bevinden. De eerstvolgende bestuursvergadering maakte Neer Meuffels zelf melding van zijn overtreding, door zonder woorden de boete op tafel te leggen. Neer is ondanks zijn gevorderde leeftijd nog steeds actief voor zijn schutterij St. Nicolaas en marcheert indien zijn gezondheid het toelaat nog steeds mee in de gelederen van de officieren.

St.-Michaël Doenrade

Op 8 mei was het feest bij de enkele jaren geleden heropgerichte schutterij St.-Michaël in Doenrade, of had Wiel Otermans een feestje? Eigenlijk maakt het ook niets uit. In ieder geval heeft deze schutterij nu een beschermheer gevonden en dit werd gevierd door maar liefst 200 personen.

Wiel Otermans, ondernemer uit Bingelrade had voor de afwisseling een tent echter zijn boerderij laten zetten waar het gerstenat rijkelijk vloeide. De eigenaar van de toekomstige feestweide wilde alvast ingewijd worden in de schutterswereld.

Wiel Otermans

Het is ruim een jaar geleden dat Wiel Otermans gevraagd werd door schutterij-secretaris Henk Tummers om beschermheer te worden van de schutterij. Wiel zegde toe en nu is hij naast voorzitter van de harmonie ook beschermheer van schutterij St.-Michaël Doenrade.

De in 1947 geboren Wiel Otermans is in Doenrade geboren en getogen, maar woont nu een dorp verder in Bingelrade. Daar runt hij samen met zijn vrouw Lea en zijn drie kinderen een boerderij met 150 stuks vee; paarden en blonde d'aquitainer koeien. Verder is hij eigenaar van Otermans Autotechniek in Geleen-Lindenheuvel en via Otermans Beheer verhuurt hij nog eens 25 huizen.

Ooit begon hij in Hoensbroek een Bosch servicebedrijf dat uitgroeide tot 8 monteurs.

In 1991 verkocht hij deze goedlopende zaak en legde hij zich toe op zijn veestapel en huizenbeheer. In 1993 nam hij een autotechniekzaak over van een voormalige klant en breidde deze uit.

Persoonlijk denk ik dat schutterij St.-Michaël Doenrade een goede keuze heeft gedaan om zo'n succesvolle zakenman te vragen als beschermheer. De installatie-plechtigheid vond plaats met de hand aan het vaandel en twee gekruiste degens op de schouders van Wiel Otermans.

Schutterij St.-Michaël uit Doenrade viert in 1998 het 150-jarig bestaan.

Yvonne van de Wall

St.-Lambertus Helden

Op 18 mei nam de Koninklijke Schutterij St.-Lambertus Helden officieel afscheid van haar paard Nico. Nico maakte maar liefst 22 jaar de weg vrij voor de Heldense schutterij door met ruiter Gijs Gerris slangenvoltes uit te voeren.

Schutterij St.-Lambertus hoeft niet bezorgd te zijn, want Nico heeft een waardige opvolger gevonden in Mannes. Mannes heeft een gedegen opleiding gekregen en zal op het OLS in Kaulille debuten voor het Inter-Limburgse publiek.

Nico met ruiter Gijs Gerris tijdens het OLS-1996

Elfjarige keizer

Eveneens op zondag 18 mei schoot de 11-jarige Roger Litjens (zoon van schutterij- en bondsvoorzitter Louis Litjens) zich voor de derde maal in successie tot koning bij de jeugd onder de zestien. Hij werd daardoor keizer van de Koninklijke Schutterij St.-Lambertus Helden. Overigens schiet de jeugd onder de zestien bij deze schutterij niet met de zware buks, maar met de windbuks.

St.-Sebastianus Oost Maarland

Jackie Heugen uit Beek is de nieuwe koning van schutterij St.-Sebastianus Oost Maarland. In de 22e ronde bij het 312e schot lukte het de 26-jarige korporaal van de schutterij om het laatste deel van de vogel naar beneden te halen. Zijn koningin is zijn echtgenote Brenda Heugen-Bömers, tamboer der schutterij.

Met het nieuwe koningspaar werd een rondgang gemaakt door onze gemeente Oost Maarland. Daarna werd er nog gefeest tot in de late uren.

G. Odekerken, voorzitter.

Adverteerders

Zoals U heeft kunnen merken tijdens de Schuttersdagen, dragen wij onze adverteerders een warm hart toe. Al onze adverteerders zijn een bezoek van U meer dan waard. In dat verband moge ik U wijzen op een bijzonder fraaie medaille die de firma Robin Hood op de markt heeft gebracht. Eindelijk weer eens een medaille en niet een of ander prulding. De medaille is te leveren in goud, zilver of brons en heeft een doorsnede van 40 mm of 56 mm. Ook is de medaille leverbaar als sleutelring. Voor verdere gegevens zie elders in dit blad de advertentie van Robin Hood in Weert.

Tentoonstelling

Tot en met 24 augustus a.s. kunt U nog terecht in Streekmuseum en Nationaal Asperge- en Champignonmuseum "De Locht" in Horst-Melderslo waar de expositie "De schutterij-stokoud-springlevend" te bezichtigen is. Op de zondagen

worden tijdens de tentoonstelling activiteiten verzorgd door de diverse schutterijen uit de regio.

Museum de Locht is gelegen aan de Koppertweg 5 in 5962 AL Horst-Melderslo, tel. 077-3987320.

St.-Jan Grubbenvorst

Het Bieleman- en Sappeurtreffen is een ideale gelegenheid voor individuele bielemannen en bielemannengroepen om deel te nemen. Voor de toeschouwers is het een genot om de krachtmetingen van de Bielemannen te zien. Veel plezier wordt dus gegarandeerd. Komt dus allen op 20 september naar het schutterslokaal van schutterij St.-Jan Grubbenvorst. Voor verdere inlichtingen kunt U terecht bij de secretaris Jan Sijben Burg. van Leentstraat 5 5971 AG Grubbenvorst, tel. 077-3662055.

Kleiduiven - Lood

Liefhebbers van het kleiduivenschieten gaan m.i.v. 1 januari 1998 per geschoten kleiduif een paar centen milieuheffing betalen. Met het geld worden alle kleiduivenschietbanen in Nederland schoongemaakt. De kleiduivenschietbanen zijn vervuild met het lood van de hagel waarmee geschoten wordt en met kunststofsplinters van de geraakte kleiduiven. In totaal is er rond de 50 miljoen gulden nodig om de 25 kleiduivenschietbanen te saneren. Voor het positieve gebaar mogen de kleiduivenschutters nog 15 jaar lang met lood schieten.

1999; Jaar van de volkscultuur

In Nederland en Vlaanderen zijn naar schatting samen meer dan 1,3 miljoen mensen actief bezig met volkscultuur, regionale geschiedenis, folklore en volkskunst. Volkscultuur leeft.

Om dit feit nog eens extra onder de aandacht te brengen is het jaar 1999 in Nederland en in Vlaanderen uitgeroepen tot het jaar van de volkscultuur. Het is ook een jaar waarin de samenwerking tussen beide landen centraal zal staan.

Volkscultuur hoort bij ons culturele erfgoed. Erfgoed is breder dan monumenten alleen. Het heeft te maken met wie je bent en waar je in de toekomst naar toe wilt. Met de

Nederlandse én met de Vlaamse identiteit.

Eenheid in verscheidenheid. Zo kan je de volkscultuur in Nederland en Vlaanderen het best typeren. Overeenkomsten én verschillen maken een samenwerking spannend en interessant. We spreken (bijna) dezelfde taal en denken over een heleboel zaken hetzelfde. Er zijn ook verschillen. De Nederlandse en Vlaamse cultuur is zeker geen eenheidsworst. Ook binnen onze landsgrenzen zijn er soms aanzienlijke regionale verschillen. Die moeten we niet willen verdoezelen. Die maken de Nederlands/Vlaamse volkscultuur juist zo interessant.

1999 zal als jaar van de volkscultuur groots gevierd worden met grensoverschrijdende projecten. Kortom: de Nederlandse en Vlaamse volkscultuur zal zich presenteren naar binnen én naar buiten (Europa). Met onze tradities uit het verleden kunnen we zo een nieuw millennium binnenstappen.

Het Limburgse Schutterswezen zal aan het jaar van de Volkscultuur actief deelnemen. Wij als redactie zullen U op de hoogte houden.

ADRESWIJZIGINGEN

0040

Redactie-adres wijzigen in: W. Pijpers p/a Postbus 1192 6040 KD Roermond (tijdelijk).

0070

Na het Federatiefeest te Heerleheide, dus met ingang van 21 juli 1997, gaat het secretariaat van de Zuid-Limburgse Schuttersfederatie over naar: Jack K.H. Duckers van St. Sebastianus Eys, St. Agathastraat 6, 6287 AJ Eys, Tel. 043-4511694.

0324

Secretariaat St.-Job Leuken wijzigen in: Postbus 10463 6000 GL Weert = Louis Beerenbrouckstraat 44 6006 BN Weert. Tel. 0495-547913 (A.P. Doensen)

0702

Secretariaat St.-Ambrosius Kinrooi wijzigen in: Gruitroderstraat 4, 3960 Bree. Tel. 089-462874 (Rita Kleutgens).

0902

Secretariaat St.-Barbara Meerssen wijzigen in: Postbus 150 6230 AD Meerssen. Tel. 043-3641309.

WIJ FELICITEREN

Koninklijke Onderscheidingen

Bij gelegenheid van Koninginnedag werden aan een beperkt aantal mensen een Koninklijke Onderscheiding uitgereikt. Voor zover bekend werden drie heren uit het Limburgse Schutterswezen onderscheiden, te weten:

T.J.H. de Bie van schutterij St.-Brigida Noorbeek
J. Janssen (70), beschermheer van schutterij St.-Martinus Linne.
Tim Schmitz (51), was lid van de Sectie PR bij het OLS-1992 in Kelpen-Oler.

Theo de Bie

Bij gelegenheid van Koninginnedag en de jaarlijkse 'lintjesregen' voorafgaand aan deze feestdag op 30 april 1997 is een onderscheiding ten deel gevallen aan Theodorus Johannes Hubertus de Bie uit Noorbeek. Theo de Bie is benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau voornamelijk vanwege zijn grote verdiensten voor het Limburgs schutterswezen.

Hij is sinds de heropricting in 1953 lid van schutterij St. Brigida-Noorbeek. In 1961 werd hij bestuurslid, een functie die hij thans nog vervult, verwierf het koningschap te Noorbeek in de jaren 1956 en 1960, is circa 20 jaar fourier geweest van betreffende schutterij en is in 1991 benoemd tot generaal. In de wintermaanden oefenen schutters van Noorbeek met de windbuks. Zij doen dit binnen het clubverband van "Het Gulden Schot", waar decorandus De Bie secretaris-penningmeester van is. Bovendien is Theo de Bie sinds 1981 voorzitter van de schuttersbond "Berg en Dal". Eerdere onderscheidingen die De Bie ten deel vielen zijn de respectievelijke OLS-medailles, de Rode Leeuw van Limburg (in 1990) en een onderscheiding voor het 25-jarig bestuurslidmaatschap. Pas sinds kort is De Bie vutter. Voorheen was hij vertegenwoordiger bij banketbakkerij Nora.

EGS

De Europese Gemeenschap voor Historische Schutterijen en Schuttersgilden heeft twee nieuwe vice-presidenten gekozen. Het zijn de heren Lei Stals van de Oud-Limburgse Schuttersfederatie en de heer Hellwich van de Sauerländische SchützenVerband. Vanwege hun grote verdiensten voor de EGS werden de Heren Bob Degol en Herder benoemd tot ere-vice-president.

Erepenning

Op zaterdag 24 mei reikte burgemeester M. Quint van Vaals de gemeentelijke erepenning in zilver uit aan Frans Baumans, keizer en sinds 1946 lid van schutterij St.-Joseph Vijlen. (Zie ook LS nr 33, pag. 47).

Kruis van Verdiensten

Ieder jaar wordt er binnen de Grevenbichtse schutterij 'Broederschap van het Heilig Kruis', het kruis van verdiensten uitgereikt aan een schutter die zich het afgelopen jaar bijzonder heeft ingezet voor de vereniging. Dit jaar viel die eer te beurt aan Sjeer Hamers. Hamers die zitting heeft binnen het bestuur, maar vooral vanaf 1987 buksemeester is, koestert en verzorgt de buks met grote liefde.

De resultaten liegen er dan ook niet om, daar zich de schutters van het Heilig Kruis bij ieder schuttersfeest wel met een of meerdere zestallen in de prijzen schieten. In 1992 werd zelfs een 12e plaats veroverd op het OLS. Tijdens het Zuid-Limburgs Federatiefeest in 1996 behaalde men nog een 5e plaats.

Sjeer Hamers bezig met de verzorging van het schietmateriaal

Hamers die ook zelf de kogels maakt, en ze daarna zorgvuldig uitzoekt, zegt altijd: "ik laat niets aan het toeval over, alles moet perfect zijn voordat de kogel de buks in gaat".

Verder heeft Hamers jarenlang de verzorging van de schietweide aan de Heuvelsweg onder zijn hoede gehad. Door een verhuizing heeft hij hiermee echter moeten stoppen.

Sjeer Hamers kreeg de onderscheiding uitgereikt tijdens de jaarvergadering op 9 maart 1997.

Muzikaal succes

De drumband van schutterij St.-Severinus Grathem nam op 5 april deel aan de Nederlandse kampioenschappen 1997 in de Sporthallen Zuid te Amsterdam. Onder leiding van instructeur J. Corstjens behaalde de drumband met 90,75 punten de Landstitel van de Federatie van de Katholieke Muziekbonden in de Tweede Divisie, sectie A-B. Tijdens de onlangs gehouden Schuttersdag mochten wij enkele staaltjes van deze drumband aanhoren. Een dergelijk goed succes kon dus niet uitblijven. Proficiat.

Persoonlijk kampioenschap OLS-Federatie

Na drie schietdagen kende het Persoonlijk Kampioenschap van de OLS-Federatie haar winnaars. Ingeschreven hadden 189 heren en 41 dames. Na 25 kavelronden van elk 6 schoten, mochten op zondag 4 mei nog tien heren en vier dames de strijd aanbinden. Bij de heren ging de titel naar Wim Aenderoomer van schutterij St.-Urbanus Maasniel en bij de dames was het Mia Peulen-Heffels van schutterij St.-Joseph Koningsbosch. Voor de organisatie tekende schutterij St.-Harlindis en relindis Ellikom. De verdere uitslagen zijn:

Heren: 1. Wim Aenderoomer, St.-Urbanus Maasniel 532 pt. 2. Bert Deben, Breidelzonen Kessenich 531 pt. 3. Mart Scheenen, St.-Cornelius Swartbroek 385 pt. 4. Wiel van Leuken, St.-Oda Boshoven 325 pt. 5. Frans Aelmans, St.-Urbanus Maasniel 291 pt.

Dames: 1. Mia Peulen-Heffels St.-Joseph Koningsbosch 324 pt. 2. Josette van Esser Breidelzonen Kessenich 323 pt. 3. Christel Clijsters St.-Joris Kaulille 270 pt. 4. Nellie Wijnen-Strijbosch St.-Antonius Nederweert 159 pt. 5. Elsa Willen Breidelzonen Kessenich 96 pt.

Bezoek de stand van het
LIMBURGS SCHUTTERSTIJDSCRIFT
op het OLS-terrein.

Oude nummers van ons tijdschrift
zijn nog in beperkte mate te koop.

Wij wensen u allen een goed en
succesvol OLS toe!

De Redactie

SCHUTTERSKONINGEN

Paul Aerts, jeugdkoning Bussen-Schutten Neer
Maurice Beckers, overslagtrom St.-Sebastianus Mheer

Eric Berben, St.-Sebastianus Neer

Berry van Bilsen, jeugdkoning St.-Jan Baexem

John van Bilsen, St.-Jan Baexem (70e sch)

Henk van den Boorn, majoor St.-Maternus Wijlre, 2e penningmeester van de Stichting 500 jaar Schutterij St.-Maternus

Charles Brassée, St.-Joseph Waubach, oud-bestuurslid OLS-Federatie

Ed Caubo, vaandrig St.-Mauritius Strucht, 31 jaar, 287e sch

Tjeu Claessens, St.-Sebastianus Ell

Gerard Cuypers, St.-Laurentius Spaubeek (131 sch)

Karel Delnoy, St.-Sebastianus Spekholzerheide

Elly Dirks, dameskoning St.-Sebastianus Neer

Hein Dijcks, St.-Joseph Koningsbosch (322 sch)

Leo Eykenboom, secretaris St. Sebastianus Eys

Ger Gerlag, St.-Sebastianus Beegden

Wiel Geurts, St.-Sebastianus Heel

J. ter Haar, St.-Joseph Sweikhuizen (27 sch)

Jackie Heugen, St.-Sebastianus Oost Maarland (312e sch)

Roel Heijkers, Jeugdkoning St.-Severinus Grathem

Alex Janssen, Kon. Schutterij St.-Lambertus Helden

W. Kersten, St.-Laurentius Bocholt

Ton Klaessen, Bussen-schutten Neer

Hub Kockelkoren, voorzitter St. Sebastianus Mechelen, Lid van het bondsbestuur.

Theo Koller, St.-Antonius Altweert

Eric Koppe, St.-Gregorius de Grote Brunssum, Raadslid Gemeente Brunssum

Hennie Kristus, St.-Andreas Melick

Piet Laeven, St.-Hubertus Ubachsberg

A. Lahaye, burgerkoning St.-Joseph Koningsbosch

Els Meeuwissen-Scheres, prominentenkoning St.-Joris St.-Joost

Jan Naus, St.-Sebastianus Heel

Nicole Naus, dameskoning St.-Jan Baexem

Ronnie Peulen, jeugd St.-Joseph Koningsbosch

Vivian van Pol, jeugdkoning St.-Urbanus Montfort

Petra Puts, damescup St.-Sebastianus Beegden

Raymond Raeven, St.-Sebastianus Schimmert

Jop Ramakers, jeugdkampioen St.-Nicolaas Heythuysen

Riek Rietjens, dameskoning St.-Severinus Grathem

Truus Ruijten, St.-Joris St.-Joost (2e achtereenvolgende keer)

Jos Rijks, St.-Nicolaas Heythuysen

Peter van Rijt, St.-Agatha Haelen (2e achtereenvolgende keer)

Mart Scheenen, St.-Cornelius Swartbroek (137e sch)

Joeri Schlangen, jeugdkoning Wilhelmina Hingen

Jan Smeets, St.-Sebastianus Margraten

Ton Soentjens, St.-Severinus Grathem

W. Stenzel, HH Marcellinus en Petrus Geleen (144 sch)

Huib Tissen, St.-Urbanus Montfort

Piet Vergoossen, Wilhelmina Hingen (270e sch)

George Verheul, St.-Sebastianus Klimmen, eerder koning in 1992

Johan Volders, tamboer St.-Joseph St.-Geertruid, 22 jaar

Bianca Vluggen, jeugdkoning St.-Agatha Haelen

Juul van de Winkel, jeugd St.-Sebastianus Neer

Toos Wolters-Tissen, dameskoning St.-Urbanus Montfort

JUBILARISSEN*12½-jarig lidmaatschap*

Emiel Helwegen St.-Michaël Ool
 Robert Helwegen St.-Michaël Ool
 Marc Poulussen St.-Michaël Ool
 Pascal Tiel St.-Michaël Ool
 Vincent van Vlodrop St.-Michaël Ool

25-jarig lidmaatschap

Ch.P.G. Amendt St.-Martinus Maasbree
 G.J.M. Bartholomé St.-Maternus Wijlre
 N.H.G. Berghs St.-Jan Baexem
 A.H. Bessems St.-Maternus Wijlre
 H. Bouten St.-Anna Maasbree
 H. Bouten Wilhelmina Horst
 J. Bovens Nachtwachtgilde Berg en Terblijt
 Peter Brouwers St.-Sebastianus Margraten,
 geweerdrager, was koning in 1984
 M.G.C. Claessen-Deneer St.-Joris Wesssem
 Peter Clercx St.-Martinus Asenray
 Mathieu Cox St.-Michaël Ool
 J.G.J. Debije St.-Lambertus Oirsbeek
 A.H.M.M. Dideriëns St.-Jan Baexem
 P.H. Dijcks St.-Joseph Koningsbosch
 A.H.J. Emonds St.-Maternus Wijlre
 A. Franssen St.-Sebastianus Margraten,
 tevens 20 jaar secretaris.
 Was koning in 1988 en 1989.

W.A.G. Gerits St.-Jan Grubbenvorst
 Chris Geurts St.-Martinus Asenray
 Anita Helwegen-Roumen St. Michaël Ool
 H.C.H. Helwegen St.-Michaël Ool
 H.J.H. Helwegen St.-Michaël Ool
 W. Hillenbrand St.-Eligius Juliana Schinveld
 J.J. Jeurninck St.-Catharina Stramproy
 G.G.J. Keijers St.-Catharina Stramproy
 B. Kok Akkermansgilde Venlo
 P.J.M. Kuppens St.-Catharina Stramproy
 G.v.d.Laar St.-Martinus Maasbree
 H. Leyser St.-Agatha Haelen
 P.J.M. Leijser St.-Lambertus Oirsbeek
 A.L.J. van Lier St.-Maternus Wijlre
 L.P.M. Linssen St.-Martinus Maasbree
 W.P.H. Mans St.-Urbanus Montfort
 M.H.J. Naus St.-Jan Baexem
 J.H. Nissen St.-Urbanus Montfort
 R.A. van Pol St.-Urbanus Montfort
 P.J.E. Raeven St.-Sebastianus Schimmert
 G.J.M. Savelberg St.-Maternus Wijlre
 P. Scheidel St.-Joseph St.-Geertruid
 Frits Scheres Bussen-Schutten Neer
 J.P.M. Simon St.-Maternus Wijlre
 B. Smets St.-Martinus Maasbree
 A.P.H. Sommers St.-Lambertus helden
 A. Stevelmans St.-Lambertus Oirsbeek
 G. Timmermans St.-Anna Maasbree
 M.J.L. Timmermans St.-Agatha Haelen
 W.H.A. Tissen St.-Urbanus Montfort
 Tiny Verlinden-Cox St.-Martinus Asenray
 J.W.E.M. Verstappen St.-Jan Baexem
 J.P.F.H. Vincken St.-Sebastianus Mechelen
 U.H.v.Vlodrop-Heifeld St.-Michaël Ool
 J. Volders St.-Joseph St.-Geertruid
 H.M.G. v.d. Weij St.-Lambertus Oirsbeek
 P.J.J. Wijnen St.-Martinus Maasbree
 Nico Zeegers St.-Michaël Ool

40-jarig lidmaatschap

P.J.G. Bemelmans St.-Sebastianus Schimmert
 J. van Bommel St.-Eligius Juliana Schinveld
 L.J.J. Claessen St.-Joris Wesssem
 J.H.L. Crins St.-Lucie Nederweert
 Theo Diels St.-Martinus Asenray
 G.H. van Diepen St.-Job Leuken
 Jan Goertz St.-Martinus Asenray
 L.H. Goossens St.-Sebastianus Schimmert
 W.A.M. Hendriks St.-Sebastianus Ell
 M.J.M. Kerkhofs St.-Sebastianus Ell
 W.Th.G. Kessels St.-Sebastianus Ell
 P.J.H. Leurs St.-Maternus Wijlre
 M. van Lier St.-Sebastianus Ell
 G.H.J. Moonen St.-Sebastianus Schimmert
 G.M.F. Moonen St.-Sebastianus Schimmert
 Piet Moors Bussen-Schutten Neer
 M.H.G. Raeven St.-Sebastianus Schimmert
 J.H.M. Roberts St.-Lambertus Oirsbeek
 J. Sanders St.-Martinus Asenray
 H.J.J. Smeets St.-Urbanus Belfeld
 J.A. Smeets St.-Urbanus Belfeld
 P.W.H. van Soest St.-Sebastianus Ell
 A.C.R. Stienen St.-Lucie Nederweert
 M.J.G. Timmermans St.-Lucie Nederweert
 Wim Verlinden St.-Martinus Asenray
 Jan van Vlodrop St.-Michaël Ool
 Thei van Vlodrop St.-Michaël Ool
 Wiel van Vlodrop St.-Michaël Ool
 L.L.M. Voermans St.-Sebastianus Ell
 Jan Vossen Bussen-Schutten Neer
 Wiel Vossen Bussen-Schutten Neer
 Wiel Vossen St.-Michaël Ool

50-jarig lidmaatschap

P. Bouten Akkermansgilde Venlo
 Bair Bremmers St.-Michaël Ool
 M.J.H. Clercx St.-Martinus Asenray
 Jac Cox St.-Martinus Asenray
 Chrit Evers St.-Michaël Ool
 Pierre Evers St.-Michaël Ool
 M.H. Gijzen St.-Sebastianus Schimmert
 Mathieu Helwegen St.-Michaël Ool
 H.L. Janssen St.-Antonius Stramproy
 Mathieu Leenen St.-Michaël Ool
 Bair Maessen St.-Michaël Ool
 P.J. Meessen St.-Maternus Wijlre
 Jaak Metsemakers St.-Michaël Ool
 Sjra Roumen St.-Michaël Ool
 J.G.A. van Summeren St.-Sebastianus Klimmen
 M. Thijssen St. Petrus Roggel
 H.Th.A. Timmermans St.-Job Leuken
 Sjaak Vergoossen St.-Michaël Ool
 Thei Vergoossen St.-Michaël Ool
 Simon Vossen St.-Michaël Ool
 Ton Winkelmolen Bussen-Schutten Neer

60-jarig lidmaatschap

C. Driessen St.-Sebastianus Ell
 Pierre Geurts St.-Martinus Asenray
 H. Hendriks Akkermansgilde Venlo
 A.H. Ortmans St.-Maternus Wijlre
 Piet van Vlodrop St.-Michaël Ool

70-jarig lidmaatschap

H.G.J. Beugels St.-Lambertus Oirsbeek
 J.H.G. Boots St.-Martinus Maasbree

Montfort 19 april 1997: De geslaagden van de commandantencursus Nieuwe exercitie

Commandantencursus Nieuwe exercitie

Op zaterdag 19 april werden in zaal Housmans te Montfort de diploma's en certificaten uitgereikt aan hen die geslaagd waren voor de 'Commandantencursus Nieuwe Exercitie'. Diploma's waren er voor: P. Joris St.-Joris Wessem, G. Peeters St.-Jan Baexem, G. Baetsen St.-Agatha Haelen, F. Smeets St. Cornelius Irene Posterholt en A. Stokbroeks St.-Jacobus Hunsel.

Certificaten werden uitgereikt aan: J. Meijssen St.-Antonius Stramproy, J. Jeurissen Garde des Tireurs du quartier 28 Maastricht, J. Mostard St.-Stephanus Dieteren, L. Briels St.- Antonius Stramproy, A. Cruchten St.-Martinus Horn, H. Kirkels St.-Martinus Horn, J. van de Worp St.-Remigius Meerssen, F. Vonken H. Kruis Grevenbicht, A. Storken St.-Stephanus Dieteren, M. Schouten H. Kruis Grevenbicht en J. Narings Garde

"Geslaagden van de cursussen Oude Exercitie tijdens het defilé, Brunssum 26 april 1997"

des Tireurs du quartier 28 Maastricht. Voor de cursus hadden zich 24 personen ingeschreven. De cursus werd gegeven door de heren Cuijpers en van Dijk en stond o.l.v. Jac van de Vorst.

In zijn toespraak huldigde OLS-President Lei Stals de geslaagden. Hij wees daarbij op het grote belang van de cursussen Oude en Nieuwe exercitie. Dankzij deze cursussen zijn we een toenemende geoefendheid bij onze schutterijen.

Commandantencursus Oude Exerctie

De commandantencursus leverde een nieuwe lichte geslaagden af. Na 15 weken elke zondagmorgen om 9.00 uur te hebben deelgenomen aan de cursus Oude Exerctie, konden de diverse geslaagden met trots hun certificaten of diploma's in ontvangst nemen. De uitreiking vond plaats in café Rumpenerlinde te Brunsum. Cursusleider Jac. van der Vorst, secretaris van de OLS-Federatie sprak de aanwezigen toe. Vervolgens begaven de cursisten zich naar buiten voor het maken van de traditionele groepsfoto. Bovendien werd een defilé gegeven voor de diverse aanwezigen. Weer binnen stak de Federatiesecretaris zijn lof voor de inzet en kunde van de nieuwe lichte geslaagden niet onder stoelen of banken. Hij sprak zijn dank uit voor de deskundige leiding van de cursus door de heren instructeurs Math. Beaujaen (Heerlerheide) en Lei Wijnands (Klimmen). Vervolgens reikte de cursusleider de certificaten en diploma's uit aan de volgende personen:

Certificaat beginners-commandant

J.G.C. Janssen van St. Johannes & Clemens Merkelbeek
W.M. Koornneef van St. Hubertusgilde Gulpen
P.J.W. Rosenboom van St. Mauritius Strucht
R.H.A. Schins van St. Hubertusgilde Gulpen
W.M.C. van Vlimmeren van St. Johannes & Clemens Merkelbeek

Certificaat Oude Exerctie Aspirant-Commandant

P.J.M. Göttgens van Kon. Wilhelmina Nieuwenhagen
J.L.G. Kwaspens van St. Catharina Stramproy
J.M.L. Schiffelers van Kon. St. Lambertus Oirsbeek
J.J.M. Wijnands van St. Sebastianus Klimmen

Diploma Commandant Oude Exerctie

H.C.H. Bekkers van St. Hubertus Schaesberg
G.M.M. Cuijpers van St. Laurentius Spaubeek
J.H.F.G. Ernes van St. George Simpelveld

Diploma Commandant-Instructeur

A.H.G. Crutzen van Kon. St. Sebastianus Voerendaal
J.K.H. Duckers van St. Sebastianus Eys

Op instigatie van de beide instructeurs is voor 't eerst een certificaat aan drie leden uitgereikt, waaronder een tweetal dames. Zij ontvingen dit certificaat voor bewezen diensten, namelijk twee jaar lang elke zondag present zijn om de cursistengroep completer te maken in de rol van figurant:

Certificaat beginners-commandant

Mevr. L.G.H. Kührtreiber van St. George Simpelveld
Mevr. H.M.W. Raemakers-Cauven van St. George Simpelveld
L.H.F.G. Ernes van St. George Simpelveld

Instructeurs: L. Wijnands en M. Beaujaen
Cursusleiders: J. van der Vorst en G. Schrijvers, resp. secr. en oud-secr. OLS-Federatie

Aansluitend was er voor familie en meegereide schutters gelegenheid om de cursisten te feliciteren met hun behaalde succes. Luc Wolters

WIJ GEDENKEN

Jozef Rutten, secretaris van St.-Pieter Elen. Overleden op 12 januari op 64-jarige leeftijd.

Yvonne Wolters-Gommans, marketentster van St.-Jan Grubbenvorst. Overleden op 19 februari in de leeftijd van 50 jaar.

Jo Roufs, lid van St.-Anna Merum. Overleden op 28 februari in de leeftijd van 66 jaar.

Jan Croonenberg, 44 jaar lid van St.-Martinus Vlodrop. Overleden op 6 maart op 62-jarige leeftijd.

Jo Dieters, lid van de zestal-commissie en achterop-schutter van St.-Lambertus Neeritter. Overleden op 9 maart op 49-jarige leeftijd.

Peter Steyns, bijna 25 jaar lid van St.-Sebastianus Margraten. Overleden op 19 maart op de leeftijd van 31 jaar.

Peter Steyns

Piet Bongers, oud bestuurslid van St.-Rochusgilde Stevensweert. Overleden op 3 april; hij werd 61 jaar.

Frans Schaekxs, lid van St.-Hubertus Ubachsberg. Overleden op 6 april op de leeftijd van 61 jaar.

Toon Beckers, lid van St.-Urbanus Montfort. Overleden op 7 april op 71-jarige leeftijd.

Jacques Jennekens, lid van St.-Mauritius Strucht. Overleden op 24 april op de leeftijd van 64 jaar.

Albert Rutten, ere-voorzitter van St.-Martinus Kessenich. Overleden op 28 april in de leeftijd van 80 jaar.

Jan Golsteijn, oud-voorzitter en ere-lid van St.-Joris St.-Joost.

Piet Pekx, lid van St.-Martinus Vaesrade. Overleden op 30 april op de leeftijd van 72 jaar.

J.J. Manders, lid van Kon. Schutterij St.-Lambertus Helden. Overleden op 30 april in de leeftijd van 52 jaar.

Jo Schmeitz, lid van St.-Urbanus Montfort. Overleden op 5 mei op 58-jarige leeftijd.

Pierre Mans, mede-oprichter en lid van St.-Barbara Tungalroy. Overleden op 14 mei in de leeftijd van 64 jaar.

IN MEMORIAM SJENG ALLELEIJN

Op 7 februari overleed in de Verpleegkliniek te Heerlen, vier weken voor zijn 97ste verjaardag de heer Sjeng Alleleijn. Sjeng Alleleijn werd in 1950 lid van de Vaalser schutterij St.-Paulus. En dat men toen een zeer bijzonder lid had aangenomen, bewees hij al tijdens de eerste vergadering die hij bijwoonde. Hij bood aan voor drie tambours te zorgen om de schutters naar de schuttersfeesten te begeleiden. Een aanbod dat toen uiteraard dankbaar aanvaard werd omdat men het tot dan steeds zonder muzikale begeleiding moest stellen. Sjeng zelf ging als tambour-majoor voorop.

In september 1950 organiseerde St.-Paulus het 39ste bondsschuttersfeest van de Zuid-Limburgse SchuttersBond. Sjeng onderging toen zijn 'vuurdoop' onder de schietstang en veroverde meteen het erekruis.

In 1965 organiseerde St.-Paulus het Zuid-Limburg Federatiefeest waaraan meer dan 50 schutterijen deelnamen. Omdat de Vaalser schutterij toen zeer arm was aan organisatoren (volgens de notulen) bood Sjeng Alleleijn aan om de schietstangen en de harken te plaatsen. Dit geschiedde met het nodige vakmanschap want de stangen en harken waren feilloos geplaatst getuige het applaus van het Federatiebestuur bij zijn binnenkomen in het verenigingslokaal.

In 1966 werd hij gekozen tot schietmeester en dit is hij, met een korte onderbreking, gebleven tot in 1993. Op 93-jarige leeftijd schoot Sjeng nog als laatste man in het eerste zestal. Toen hij uiteindelijk steeds vaker wel eens begon te missen, omdat zijn ogen niet meer zo meewerkten, stelde hij noodgedwongen zijn functie van schietmeester en zijn plaats in de schietploeg ter beschikking. Hij werd opgevolgd door zijn zoon Hub.

Dit zijn enkele wapenfeiten uit het rijke schuttersleven van Sjeng Alleleijn; een schutter in hart en nieren die bijna 47 jaar van zijn lange leven in dienst stelde van schutterij St.-Paulus Vaals. Het liefste verbleef hij op de schuttersweide aan de rand van het Vaalserbos, waar hij samen met zijn zoon Hub, vooral in de zomermaanden, bijna dagelijks bezig was met het gieten van kogels, het kloppen van boelen enz. Het grootste plezier had hij als er goed geschoten werd en er na de schietoefeningen nog een potje 'Je Koëjongd' werd. Ook heeft hij nog kunnen genieten van het door zijn schutterij georganiseerde bondsschuttersfeest in augustus 1996. De boelen waar tijdens dit bondsfeest op geschoten werd, werden nog door hem vervaardigd.

In 1975 ontving Sjeng Alleleijn voor zijn vele verdiensten de zilveren medaille van de OLS-Federatie. In 1990 vierde hij zijn 40-jarig jubileum als lid van schutterij St.-Paulus Vaals. Hierbij verleende Hare Majesteit Koningin Beatrix hem de Eremedaille in goud in de Orde van Oranje Nassau en werd hij benoemd tot erelid van zijn schutterij.

Op 13 februari 1997 werd Sjeng met schutterseer naar zijn laatste rustplaats begeleid door zijn complete schutterij en deputaties van vrijwel alle schutterijen van de Zuid-Limburgse SchuttersBond.

Een markant schutter is niet meer. Wij zullen Opa, zoals hij door alle schutters genoemd werd, met zijn onafscheidelijke sigaar, missen. Zijn stoel onder de Koningsstang zal leegblijven. Maar wij zullen hem nooit vergeten. Opa, sjuusje Wa!!!

Arthur Cransveld, voorzitter.

IN MEMORIAM YVONNE WOLTERS-GOMMANS

Na een bewonderenswaardige strijd, overleed op woensdag 19 februari onze marketenster Yvonne Wolters-Gommans in de leeftijd van 50 jaar.

Trots was ze toen in 1992 de marketentsters binnen onze schutterij werden geïnstalleerd. Helaas heeft Yvonne haar taak binnen onze schutterij niet lang mogen vervullen.

De schutten van St.-Jan Grubbenvorst hebben haar op 22 februari naar haar laatste rustplaats begeleid. Yvonne zal in onze herinnering blijven als een trouwe marketenster.

Jan Sijben, Secretaris.

IN MEMORIAM PETER STEYNS

Woensdag 19 maart bereikte ons het droevige bericht dat in de vroege morgen onze Schuttebroeder Peter Steyns was overleden. Peter was al geruime tijd ongeneeslijk ziek en had een dappere strijd om te overleven uiteindelijk verloren.

Peter werd geboren op 4 juli 1965 in Margraten en was van beroep timmerman. Hij deed niets liever dan van hout iets maken. Al op zeer jonge leeftijd werd hij als lid opgenomen in onze schutterij. Bijna 25 jaar was hij trouw lid van onze schutterij. Peter was geweerdraager en lid van de schietploeg. Zo heeft hij vele malen tijdens het OLS, federatiefeesten, bondsfeesten en andere wedstrijden met de zware buks geschoten. Ondanks het feit dat hij reeds vijf jaar wist dat hij ongeneeslijk ziek was, heeft hij tot en met 1996, zonder enige vorm van zelfbeklag, deelgenomen aan het schuttersleven. Twee missers in één seizoen vond hij maar een matige prestatie van zichzelf. Naast het schieten met de zware buks was hij ook actief lid van de handboogschutterij Amicitia in Cadier en Keer.

Zaterdag 22 maart hebben wij op gepaste wijze afscheid genomen. Schutterij St.-Sebastianus en handboogschutterij Amicitia waren in vol ornaat aanwezig om Peter de laatste eer te bewijzen. Ook waren veel afgevaardigden van de R.K. Zuid-Limburgse Schuttersbond aanwezig.

Op de kist lagen zijn wapen en zijn kolbak naast een prachtig boeket bloemen van zijn moeder, zijn broers en zus. Peter werd gedragen door zes geweerdraagers. De uitvaartdienst werd voor een overvolle kerk opgedragen door pastoor Janssen en werd opgeluisterd door het kerkelijk dameskoor. Aan het einde van de plechtigheid hield voorzitter L. Vonken een indrukwekkende afscheidsreden. Peter bedankt en rust nu maar uit.

Met tromgeroffel en begeleid door al zijn schuttersvrienden en zijn familie werd Peter naar zijn laatste rustplaats gebracht. Na het blazen van "The last post", het afvuren van het eresaluut en het brengen van de militaire groet nam iedereen afscheid van Peter. Bloemen van keizerin en koningin bedekten het graf waarin Peter door zijn schuttersvrienden werd neergelaten.

Peter bedankt en rust zacht.
Schutterij St.-Sebastianus Margraten.

IN MEMORIAM JACQUES JENNEKENS

Dinsdag 29 april werd luitenant-kolonel Jacques Jennekens van schutterij St.-Mauritius Strucht met schutterseer begraven. Jacques overleed plotseling op 24 april. De uitvaartdienst in de parochiekerk van Schin op Geul werd niet alleen bijgewoond door de Struchtse schutterij St.-Mauritius in vol ornaat, maar ook door deputaties van de schutterijen van Groot-Valkenburg, afgevaardigden van schutterijen die zijn aangesloten bij de Zuid-Limburgse Schuttersbond en vertegenwoordigers van bevriende schutterijen uit de regio.

Na de stijlvolle uitvaartdienst, vond de begrafenis plaats op het kerkhof van Oud-Valkenburg. Hier sprak Mauritius-voorzitter Piet Bisschops namens alle schutters een woord van afscheid, waarna The Last Post ten gehore werd gebracht en saluutschoten weerklonken.

Jacques Jennekens trad in 1950 op 18-jarige leeftijd als tamboer toe tot de gelederen van schutterij St.-Mauritius. Hij bleef tot 1969 drumbandlid, waarna hij overstapte naar de geweerdraagersgroep om in 1977

te promoveren tot officier. Laatstelijk bekleedde hij de rang van luitenant-kolonel. Jacques Jennekens was tweemaal koning (o.a. in 1975) in zijn schuttersloopbaan. De overledene was jarenlang tweede schietmeester van de Struchtse schutterij. In 1989 werd Jacques Jennekens voor zijn vele verdiensten voor het schutterswezen onderscheiden met de ere-medaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau en de gouden draagmedaille van de OLS-Federatie. De heer Jennekens vierde in dat jaar het feit dat hij 40 schuttersseizoenen lang onafgebroken deel uitmaakte van schutterij St.-Mauritius.

Met het overlijden van Jacques Jennekens verliest schutterij St.-Mauritius Strucht een zeer verdienstelijk en markant lid.

Links Charel en rechts Jacques Jennekens gefotografeerd bij het kerkje van Oud-Valkenburg, de woonplaats van beide schuttersbroeders. Op deze foto uit 1989 dragen zij nog het gala-uniform van het Regiment Grenadiers.

In januari j.l. overleed Charel Jennekens, een broer van Jacques; zie LS nummer 34. Ook Charel Jennekens, die kolonel was van de Struchtse schutterij St.-Mauritius, werd eveneens met schutterseer begraven. Door het overlijden van de gebroeders Jennekens heeft schutterij St.-Mauritius een gevoelig verlies geleden.

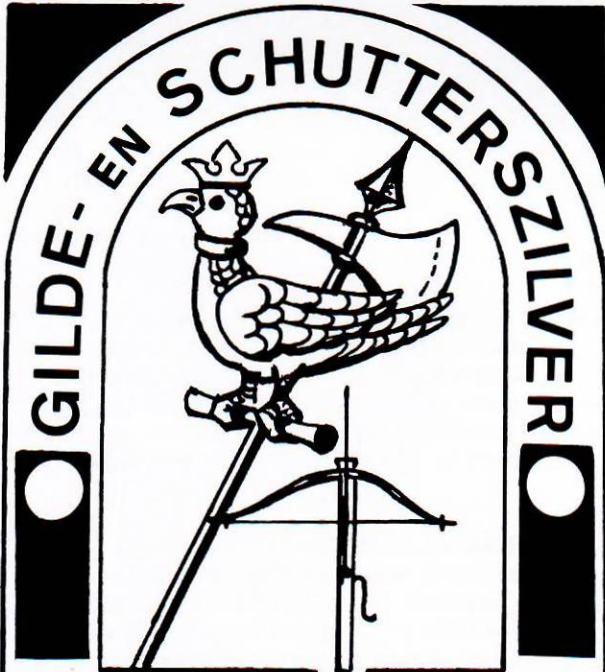
IN MEMORIAM ALBERT RUTTEN

Op zaterdag 3 mei werd afscheid genomen van Albert Rutten (* Kessenich 29 januari 1917 + 28 april 1997) tijdens een sobere plechtigheid (volgens de wens van de overledene). Albert Rutten was ere-voorzitter van schutterij St.-Martinus Kessenich. Verder was hij gedurende 25 jaar burgemeester van Kessenich en Kinrooi. De schutterij lag hem na aan het hart en hij vertoefde graag in het schutterslokaal aan de Bergplaats. Familie en vrienden brachten een laatste groet op het kerkhof waar de schutterij de erehaag vormde. Onze oprechte deelneming!

'T VOGELSJEETE

En echte gezellige sjutterie
huurt in et Limburgs landj derbie.
Get sjonders op de wereld vunsj te neet
es went en sjutterie vogelsjeete geet.
Onger et drinke van menig glaas beer
hoalt altied ene det deer waal neer.
Soms doert et lang, et geet oog waal ens flot,
maar is eindelijk de vogel kapot,
en et leste sjtökske aafgevalle
den ken iedereen weer opgelucht kalle.
Den is et tied om de keuning hevisj te bringe
en ene gelökwunsj toe te zinge.
De keuningin, zien wederhelf,
is meestal nog sjtolser es hae zelf.
Zuus se zon keuningspaar den door et dörp goan
den blif iedereen vol bewonjering stoan.
Et is en geglinster, ene pracht en ene praal
och sjuttevrund, ger wit et zelf waal.
Maar dit joar is den gebuurt,
wat men neet alle joare huurt.
De boesj heat et federatiefeest geloat,
noe trekke 51 sjutterie hie euver de stroat.
Det is een reeje om goot te viere
en de keel op tied door te sjmiere.
Maar doomit wete de sjutte waal road
en trekke ze dalik euver de stroat,
den komme wir allemoal noa uch kieke
om os bewonjering te loate blieke.

Grietje Coenen-van Kruchten. Koningsboscher dialect
in 'Schutterskroniek', een uitgave b.g.v. Zuid-Limburgs
Federatiefeest 1981 in Koningsbosch.

GILDE- EN SCHUTTERSZILVER

JUWELIERS - HORLOGES
Jan Andriessen
DORPSSTRAAT 54
5708 GJ HELMOND (STIPHOUT)
TEL. 0492-550792
FAX 0492-522269

INHOUDSOPGAVE

<i>Artikel</i>	<i>pag.</i>
Colofon + voorwoord	1
Schutterij St. George Simpelveld viert het 555-jarig bestaan	2
Solistenconcours R.K. Zuid Limb. Schuttersbond	5
Veer sjeete de vogel aaf; Sjötte-CD	6
Afscheid van Jos Gerits	7
Krantenkoppen	8
Open brief aan de "Nobele Orde van de Papegay"	8
Schutterijen en afsluiten van verzekeringen	9
Schutterij St. Sebastiaan As (2)	14
Lezerspost	15
Over de jonge Schutterij van Roosteren	17
Historische schets van Schutterij St. Joris Kaulille	18
Voor de tweede maal een OLS in Kaulille	19
Linne nu een Keizer-rijk	22
Schutterijen over de grens	23
Mini - OLS Heerlerheide	26
St. Hubertus Nattenhoven installeert Pierre Demandt tot keizer	31
Schuttersbond "Eendracht" conformeert zich	33
Schutterstentoonstelling te Wijlre	35
Hornse schutterij neemt namens de gemeenschap een ven in	36
Schutterij Heer werkt aan haar identiteit	38
Nol Lammeretz, generaal der generaals	39
Onder de schietboom	40
Wij feliciteren	45
Wij gedenken	49
't Vogelsjeete	52
Inhoudsopgave	52
Redactie/correspondenten	52

REDACTIE / CORRESPONDENTEN

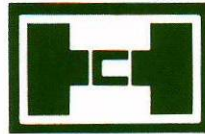
- ★ Hoofdredacteur: Wim Pijpers p/a Postbus 1192
6040 KD Roermond; Tel. 0049-2434 929204 (na
18.00 uur), fax 0049 2161 5655718
- ★ Piet Hermans Hegstraat 13 6001 EW Weert; Tel.
0495-544548.
- ★ Jean-Pierre Schobben Postbus 106 6440 AC
Brunssum; Tel/fax 045-5325570.
- ★ Werner Smet Breeërsteenweg 124 3640 Kinrooi;
Tel. 089-563132.
- ★ Jos Thomassen Eikenlaan 32 3630 Maasmeche-
len; Tel. 089-767789.
- ★ Cor Voorter Maj. Evanslaan 1 6114 KR Susteren;
Tel. 046-4491539.
- ★ Drs. Jean Walraven Borgeind 21 6041 AP Roer-
mond; Tel. 0475-318124.
- ★ Drs. Luc Wolters Dr. Schweitzerstraat 4 6369 XL
Simpelveld; Tel. 045-5442585.
- ★ Correspondent schuttersbond Juliana: Mat Nellen,
Postbus 8020, 5993 ZG Maasbree; Tel. 077-
4651626 (privé) of 077-3071980 (zaak). Fax: 077-
3075564.
- ★ Correspondent Midden-Limburgse Schuttersbond:
W.F.M. Versluis Toomstraat 11 6017 CV Thorn;
Tel. 0475-562999.
- ★ Correspondente schuttersbond St. Gerardus-Am-
stenrade: Yvonne van de Wall Antoniusstraat 84,
6166 XL Geleen; Tel. 046-4755123.

drukkerij *sinds 1935*
LIMBURGSCHE POST ^B_V
Beegden

Heerstraat Noord 69
6099 AW Beegden
Postbus 5033
6097 ZG Heel
Telefoon (0475) 57 16 51
Telefax (0475) 57 28 91

- Lid Koninklijk Verbond van Grafische Ondernemingen KVGO
- Lid Vereniging Produktbewaking Grafische Industrie VPGI
- Lid Sectie van Producenten van Beveiligd Drukwerk **

Mr Cas van Heugten

ADVOCaat EN PROCUREUR

Rijksweg Noord 214
6136 AE SITTARD
Telefoon (046) 452 88 99
Telefax (046) 452 89 00

Algemene rechtspraak, civiel recht, strafrecht,
sociaal verzekeringsrecht, adviezen, incasso's,
slachtofferhulp, verkeerszaken, letselschades,
schaderegeling met verzekeringmaatschappijen en
contacten met Duitse en Belgische advocaten.

HERSTEL UW TRADITIE IN ERE: KEVELAERER VAANDELS: RESTAURATIE EN NIEUW.

KEVELAERER FAHNEN + PARAMENTEN GmbH

Kapellenplatz 27, 47623 Kevelaer 1 / BRD
Telefoon: 02832-5734 / Fax: 02832-50075

Wij hebben de vakkennis en kunde in huis om nieuwe vaandels te vervaardigen en oude vaandels te restaureren.

Wij gebruiken de meest zeldzame, kostbare en functionele materialen om via hand- of machineborduurwerk en de onmisbare kunsthistorische achtergrond een ambachtelijk werkstuk van allure af te leveren.

U kunt ook contact opnemen met:
Stadelmaier Nijmegen B.V., Postbus 1011, 6501 BA Nijmegen
Telefoon: 024-3224384
Fax: 024-3232255

LIMBURGSE BIER SPECIALITEITEN
VAN DE MERGELLANDBROUWERIJ

**GULPENER
SJOES**

LIMBURGS
'KONINGSPAAR